

LähiTapiola
Keskinäinen
Henkivakuutusyhtiö

Toimintakertomus ja
tilinpäätös 2018
y-tunnus: 0201319-8

LÄHITAPIOLA

Sisällysluettelo

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS	3
LähiTapiola Henkiyhtiö vuonna 2018.....	3
Vakavaraisuus ja riskienhallinta	7
Hallinto, henkilöstö, palkitseminen.....	7
Vastuullisuus	12
Tilikauden jälkeiset tapahtumat	13
Tulevaisuuden näkymät.....	13
Ehdotus voiton käyttämisestä.....	14
TILINPÄÄTÖS 2018	15
LähiTapiola Henkiyhtiö-konserni	15
Tuloslaskelma, konserni	15
Tase, konserni	17
Epäsuora rahoituslaskelma, konserni	19
Tunnusluvut, konserni	20
LähiTapiola Henkiyhtiö -konsernin liitetiedot.....	21
LähiTapiola Henkiyhtiö	48
Tuloslaskelma.....	48
Tase	49
Epäsuora rahoituslaskelma.....	51
Tunnusluvut.....	52
LähiTapiola Henkiyhtiön liitetiedot	53
Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet.....	85
Tunnuslukujen laskentakaavat ja laskentaperiaatteet.....	89
Riskienhallinnan liitetiedot	91
Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset	94
Tilinpäätösmerkintä	95
Tilintarkastuskertomus	96

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS

LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiön (LähiTapiola Henkiyhtiö) toimialaan kuuluvat yksityishenkilöille myönnettävät henkivakuutustuotteet: yksilölliset henkivakuutukset, ryhmähenkivakuutukset ja yksilölliset eläkevakuutukset; yrityksille myönnettävät henkivakuutustuotteet: yksilölliset henkivakuutukset, ryhmähenkivakuutukset, yksilölliset eläkevakuutukset ja ryhmäeläkevakuutukset sekä yksityishenkilöille ja yrityksille myönnettävät kapitalisaatiosopimukset. LähiTapiola Henkiyhtiö -konserni kuuluu LähiTapiola-ryhmään, jonka ylimpänä emoyrityksenä toimii LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiö (LähiTapiola Vahinkoyhtiö, y-tunnus 0211034-2). LähiTapiola Vahinkoyhtiön hallituksen toimintakertomus ja tilinpäätös on nähtävillä osoitteessa www.lahitapiola.fi.

LähiTapiola Henkiyhtiö vuonna 2018

LähiTapiola Henkiyhtiö kehittää asiakkaidensa elämänturvaksi palveluita, jotka auttavat asiakkaita lisäämään terveitä elinvuosia ja mahdollistavat taloudellisesti omavaraisemman elämän. Vuoden 2018 keskeisiin tapahtumiimme kuuluvat:

- Otimme käyttöön ensimmäisenä Suomessa riskihenkivakuutusten digitaalisen hakemuspalvelun. Asiakaskokemuksen parantamisen lisäksi palvelu tehostaa merkittävästi sekä myyntiprosessia että vastuunvalintatyötä.
- Uudistimme Älyhenkivakuutuksen hyvinvointipalvelun vastaamaan asiakkaiden tämän päivän odotuksia.
- Kehitimme edelleen sijoittamisen palveluita, jotka mahdollistavat suuren vakuutusyhtiösijoittajan edut kaikille asiakkaillemme. Palvelun on ottanut omakseen jo 18 000 asiakasta.
- LähiTapiola Henkiyhtiö uudisti marraskuussa ryhmäeläkevakuutustaan. Vakuutuksen hinnoittelu uudistettiin ja uuden sijoituskohdevalikoiman myötä myös ryhmäeläkeasiakkaat voivat hyödyntää LähiTapiolan sijoitusosaamista ja suuren sijoittajan etuja.

- Riskihenkivakuutuksessa ja ryhmäeläkevakuutuksessa maksutulon kasvu jatkui edelleen. Sijoittamisen palveluiden piiriin tuli uusia asiakkaita.
- Tulos oli hyvä sijoitustoiminnan 2,1 prosentin tuoton ja jo useamman vuoden jatkuneen vakuutus-kannan kasvun myötä. Vakavaraisuus vahvistui.

	Henkiyhtiö 2018	Henkiyhtiö 2017
Tulostiivistelmä		
Liiketulos, milj. eur.	63,3	48,4
Tilikauden tulos, milj. eur.	46,7	51,7
Kokonaistulos, milj. eur.	33,0	64,0
Kokonaispääoman tuotto ilman sijoitussidonnaista vakuutusta, %	3,0	5,1

Tunnuslukujen laskentakaavat on kuvattu tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Avainluvut	Henkiyhtiö 2018	Henkiyhtiö 2017
Korvaukset, milj. eur.	353,4	323,4
Asiakkaalle maksettu perustekorko, milj. eur.	55,2	57,4
Asiakkaalle maksetut asiakashyvitykset, milj. eur.	8,0	7,5
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvo, %	2,1	5,3
Kuormitustulo, milj. eur.	48,2	46,8
Vakuutustekninen vastuuvélka, milj. eur.	2 289,1	2 276,4
Sijoitussidonnaisten vakuutusten vastuuvélka, milj. eur.	2 066,9	2 112,4
Oma pääoma, milj. eur.	457,0	412,2
Taseen loppusumma, milj. eur.	4 970,5	4 929,8
Vakavaraisuusasema, %	214,8	191,5

Vakavaraisuusasema = hyväksyttävän oman varallisuuden määrä suhteessa vakavaraisuuspääomavaatimukseen.

Liiketoiminta-alueet

Vertailuluvut ovat suluissa. Tuloslaskelmaerien ja ajanjaksoon liittyvien tunnuslukujen vertailulukuihin on käytetty vuodentakaisia vastaavan ajanjakson lukuja. Tase- ja muiden poikkileikkaustyyppisten tunnuslukujen vertailulukuihin on käytetty vuoden 2017 lopun lukuja.

LähiTapiola Henkiyhtiö -konserni

LähiTapiola Henkiyhtiö yhdistellään LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen. LähiTapiola-ryhmän ylimpänä emoyrityksenä toimii LähiTapiola Vahinkoyhtiö.

LähiTapiola Henkiyhtiö -konserniin kuuluvat emoyhtiön lisäksi 28 (22) asunto- ja kiinteistöyhtiötä sekä yksi (1) muu yhtiö. Osakkuusyhtiöitä ovat Tieto-Tapiola Oy -konserni, LähiTapiola Pääomasijoitus GP Oy ja LähiTapiola Tontit GP I Oy. Lisäksi osakkuusyhtiöinä on yksi (1) kiinteistöyhtiö sekä kolme (3) muuta yhtiötä.

Hallituksen toimintakertomuksen sisältö keskittyy lähinnä konsernin emoyhtiön eli LähiTapiola Henkiyhtiön toiminnan kuvaamiseen ja nimenomaan konsernikokonaisuuteen liittyvässä asiayhteydessä on tällöin erikseen viittaus konserniin.

LähiTapiola Henkiyhtiö -konsernin vakuutustoiminnan luvut eivät poikkea LähiTapiola Henkiyhtiöstä. LähiTapiola Henkiyhtiö -konsernin voitto tilikaudelta oli 46,7 miljoonaa euroa (42,0 milj. €) ja taseen loppusumma 4 967,8 miljoonaa euroa (4 927,3 milj. €).

Henkivakuutustoiminta

Maksutulo	Henkiyhtiö 2018	Henkiyhtiö 2017	Muutos, %
Säästöhenkivakuutus ja kapitalisaatiosopimukset, milj. eur.	252,3	329,3	-23%
Riskivakuutus, milj. eur.	93,2	90,1	3%
Ryhmäläkevakuutus, milj. eur.	50,2	40,0	26%
Yksilöllinen eläkevakuutus, milj. eur.	42,6	45,1	-5%
Työntekijäin ryhmähenkivakuutus, milj. eur.	11,6	11,6	0%
Yhteensä	449,8	516,0	-13%

Riskihenkivakuutuksessa ja ryhmäläkevakuutuksessa maksutulon kasvu jatkui edelleen. Sijoittamisen palveluiden piiriin tuli uusia asiakkaita. Kokonaismaksutulo pieneni Private-asiakkaiden säästömyynnin alentumisen myötä.

Korvauksia maksettiin 353 miljoonaa euroa (323 milj. €). Eläkkeitä maksettiin 117 miljoonaa euroa (117 milj. €), sairauskulu- ja työkyvyttömyyskorvauksia 20 miljoonaa euroa (22 milj. €) ja kuolintapauskorvauksia 26 miljoonaa euroa (30 milj. €).

Kuormitustulon ja palkkionpalautusten 7 prosentin kasvu oli hyvä ja myös riskiliikkeen tulos parantui viime vuodesta. Kuormitustuloon suhteutettu liikekustannussuhde alentui viime vuodesta ja oli 117 prosenttia (127 %). Mikäli liikekulujen kattamiseen käytettävät, mutta tunnuslukuihin sisällyttämättömät sijoitussidonnaisten tuotteiden palkkionpalautukset olisi huomioitu tunnusluvussa, olisi liikekustannussuhde ollut 104 prosenttia (117 %). Hoitokustannussuhde alentui vuonna 2018 edelleen ja oli 51,3 prosenttia (53,3 %). Hoitokustannussuhteessa verrataan hoitamisen, hallinnon, korvaustoiminnan ja sijoitustoiminnan liikekuluja kuormitustuloon ja palkkionpalautuksiin.

Vastuuvélan kokonaismäärä säilyi 4,4 miljardin euron tasolla. Sijoitussidonnaisen vastuuvélan osuus oli 47% (48%). Vastuuvélan jakautumisesta ja muutoksesta on esitetty tarkempi selvitys tilinpäätöksen riskienhallintaa koskevassa liitteessä.

Tilinpäätöksessä tehty 37,7 miljoonan euron korkotäydennys ja 9,6 miljoonan euron sairauskuluvakuutuksen tappiovaraus rasittivat liikutulosta ja kokonaistulosta. Liikutulos ja kokonaistulos olivat kuitenkin hyvällä tasolla sijoitustoiminnan tuottojen ja jo useamman vuoden jatkueneen vakuutuskannan kannattavan kasvun myötä. Vakavaraisuus vahvistui.

Sijoitustoiminta	Henkiyhtiö	Henkiyhtiö
	2018	2017
Sijoitusten nettotuotto käyvin arvo in, %	2,1	5,3
Korkosijoitukset	-0,4	2,3
Osakesijoitukset	7,4	10,7
Kiinteistösijoitukset	5,0	9,7
Muut sijoitukset	-5,4	-5,4
Sijoitusten allokaatio, %		
Korkosijoitukset	57,7	53,1
Osakesijoitukset	23,4	26,6
Kiinteistösijoitukset	18,2	19,5
Muut sijoitukset	0,8	0,8
Sijoitusomaisuus käyvin arvo in, milj. eur.	3 055,9	3 005,7

Henkiyhtiön sijoitustoiminnan tarkoituksena on tuottaa arvoa omistaja-asiakkaille. Sijoitustoiminnan tuotoilla mahdollistetaan vakavaraisuuden ylläpitäminen, kilpailukykyisten tuottojen maksaminen perustekorkoisille vakuutussäästöille sekä palveluiden tuottaminen asiakkaillemme.

Sijoituskanta on pidetty riittävän yksinkertaisena, joka mahdollistaa myös kattavan riskienhallinnan. Sijoitustoimintamme on pitkäjänteistä ja suunnittelemme aina toimintaa vähintään 5 vuoden aikahorisontilla perustuen sekä vakuutuskantamme asettamiin vaatimuksiin että ekonomistiemme näkemyksiin markkinakehityksestä. Suunnitelmallisen sijoitustoiminnan keskeinen tavoite on mahdollistaa tehokas, tavoitteellinen, prosessimainen sekä kurinalainen ja riskit tiedostava sijoitusvarallisuuden hoito. Vakuutusyhtiöiden ja asiakkaidemme varat sijoitetaan siten tuottavasti ja turvaavasti.

Sijoitustoiminnan nettotuotot käyvin arvo in olivat 2,1 prosenttia (5,3 %) eli 62,2 miljoonaa euroa (153,1 milj. €). LähiTapiola Henkiyhtiön sijoitustoiminnan viiden vuoden keskimääräinen vuotuinen tuotto oli 4,3 prosenttia (5,0 %).

Riskillisten sijoitusluokkien painoja kevennettiin viimeisen vuosipuoliskon aikana heikentyneen markkinanäkemyksemme seurauksena, mikä näkyy myös korkosijoitusten painon kasvamisena. Osakesijoituksissa tehty lisäsijoitus terveystalvayhtiö Mehiläiseen kasvatti noteeraamattomien osakkeiden osakepainoa. Lisäksi

vuoden 2018 loppupuolella tehtiin kiinteistöpuolella muutama merkittävä kiinteistökohteen myynti.

Tilikauden merkittävät tapahtumat

Henkiyhtiö on jatkanut panostusta elämänturvastrategian toteuttamiseen ja muutokseen henkiyhtiöstä omistaja-asiakkaiden elämänturvayhtiöksi. Kehitämme asiakkaidemme elämänturvaksi merkityksellisiä palveluita, jotka auttavat asiakkaita lisäämään terveitä elinvuosia ja mahdollistavat taloudellisesti omavaraisemman elämän.

LähiTapiola Henkivakuutusyhtiössä otettiin käyttöön ensimmäisenä Suomessa riskihenkivakuutusten digitaalinen hakemuspalvelu. Asiakaskokemuksen parantamisen lisäksi palvelu tehostaa merkittävästi sekä myyntiprosessia että vastuunvalintatyötä.

Uudistimme Älyhenkivakuutuksen hyvinvointipalvelun vastaamaan asiakkaiden tämän päivän odotuksia. Älyhenkivakuutus on Suomen ensimmäinen hyvinvointipalvelukokonaisuus, joka yhdistää vakuutuksen tuoman taloudellisen turvan ja auttaa asiakkaitamme voimaan paremmin.

Kasvatimme omistustamme terveystalvayhtiö Mehiläisessä. Olemme lähes 20 prosentin omistusosuudella sen merkittävä kotimainen omistaja. Teemme strategista yhteistyötä Mehiläisen kanssa. Yhteistyössä molemmat osapuolet toteuttavat oman ydinliiketoimintansa osamista yhdistäen palvelut asiakkaille mielekkäiksi kokonaisuusiksi, joista esimerkkinä erittäin suosittu Terveystalvayhtiö -palvelu. Lisäksi teemme terveystalvayhteistyötä Pihlajalinnan kanssa, missä myös kasvatimme omistustamme.

LähiTapiola Henkiyhtiö uudisti marraskuussa ryhmäeläkevakuutustaan. Vakuutuksen hinnoittelu uudistettiin ja uuden sijoituskohtevalikoiman myötä myös ryhmäeläkeasiakkaat voivat hyödyntää LähiTapiolan sijoitusosaimista ja suuren sijoittajan etuja. Ryhmäeläkevakuutus on tehokas tapa sitouttaa ja palkita henkilöstöä laajasti.

LähiTapiola Henkiyhtiöllä on käytössä käyttörahasto, jonka avulla hallituksella on mahdollisuus tukea yleishyödyllisin lahjoituksin erityisesti taloustaitojen parantamista ja terveyden edistämistä Suomessa. Lisäksi LähiTapiola-ryhmä tukee paikallisesti ja valtakunnallisesti kestävään kehitykseen, hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistämiseen, ympäristön monimuotoisuuteen, kulttuuriin ja lasten ja nuorten liikkumiseen sekä huippu-urheiluun liittyviä hankkeita ja monivuotisia yhteistyökumppaneita. Kohteista ja yhteistyökumppaneista kerrotaan tarkemmin kohdassa "Vastuullisuus" ja erillisessä selvityksessä muista kuin taloudellisista tiedoista.

Vakuutusten tarjonnan sääntelyn muutokset huomioidiin LähiTapiola-ryhmän tuotehallintapolitiikan tuotehallintajärjestelmissä ja -periaatteissa. Testasimme aktiivisesti yritysturvallisuuden tilaa ja tuimme sitä kehittämistoimenpiteillä. Toukokuussa 2018 voimaan tulleen EU:n tietosuojasetuksen (GDPR) edellyttämät muutokset

set yhtiöryhmän asiakastietojen käsittelyyn toteutettiin, ja lokakuussa 2018 voimaan tulleen vakuutusten tarjonnan annettun lain (IDD) mukaiset menettelytavat vakuutusten myyntiin ja tuotehallintaan otettiin käyttöön.

Kasvatimme omistustamme sekä terveystalvolyhtiö Mehiläisessä että Pihlajalinnassa.

Uudistimme pääomallinaamme laskemalla liikkelle Tier-2 kelpoisen 100 miljoonan euron pääomallinan private placement –tyyppisellä rakenteella. Samalla lunastimme nykyistä pääomallinaamme takaisin yhteensä 93 miljoonalla eurolla.

Asiakkaat ja asiakasedut

LähiTapiola Henkiyhtiön toiminnan ylijäämä käytetään omistaja-asiakkaiden hyväksi maksun alennuksina, asiakashyvytyksinä ja palvelujen kehittämisenä. Osa tuloksesta käytetään kartuttamaan yhtiön vakavaraisuutta, jolloin varmistetaan asiakkaiden edut tulevaisuudessakin.

Säästämässä tarjoamme suuren sijoittajan välineet ja edut kaikkien asiakkaidemme saataville. Sijoitamme asiakkaidemme varat samoihin kohteisiin, joihin LähiTapiola Henkiyhtiö sijoittaa. Lisäksi kannamme osan sijoituksen riskistä vahvistamalla osalle asiakkaan säästöjä kiinteään koron vuodeksi eteenpäin. Vuodelle 2019 korko on 2,2 prosenttia.

Älyhenkivakuutuksessa yhdistämme asiakkaillemme henkivakuutuksen tuoman taloudellisen turvan ja hyvinvointipalvelut kuten itsevalmennusohjelmat, hyvinvointivinkit ja hyvinvoinnin seurannan.

Tarjoamme asiakkaillemme TerveysHelpin myötä nopeasti ja helposti vastauksia terveyshuoliin. Sairauskulu- vakuutusasiakkaille ovat TerveysHelppi-applikaation kautta myös etälääkäripalvelut aina saatavilla.

Maksoimme asiakkaillemme korvauksia 353 miljoonaa euroa ja hyvitimme 62 miljoonaa euroa tuottoa vakuutussäästöille. Näistä kahdeksan miljoonaa euroa oli asiakashyvytyksiä.

Tilinpäätöksen liitetiedoissa on annettu selvitys kohtuusperiaatteen soveltamisesta ja lisätujen jakamista koskevista tavoitteista sekä kohtuusperiaatteen toteutumisesta vuosina 2009 – 2018.

Toimintaympäristö

Henkivakuutusyhtiöiden maksutulo alentui hieman edellisestä vuodesta sijoitussidonnaisen säästämisen maksutulon alentumisen myötä.

Nykyinen matala korkoympäristö yhdessä Solvenssi II:n vakavaraisuusvaatimusten kanssa merkitsi muun muassa säästohenkivakuutusten tuottosidonnaisuuden muutospainetta perustekorkoisista vakuutuksista sijoitussidonnaisiin vakuutuksiin, joissa vakuutuksenottajat, vakuutetut ja edunsaajat kantavat itse sijoitusriskin.

Hallituksen esitykset eduskunnalle osakesäästötillistä sekä osakesäästötilin tuloverotusta ja eräiden vakuutus- tuotteiden tuloverotuksen uudistamista koskevaksi lainsäädännöksi annettiin 5.12.2018. Esitysten mukaisesti lakimuutokset ovat tulossa voimaan 1.1.2020 alkaen. Kokonaisuutena sijoittamisen verokohteluun liittyvät hallituksen linjaukset ovat positiivisia. Uusi osakesäästötili tuo uuden välillisen sijoittamisen muodon piensijoittajille.

Ei-verovähennyskelpoisen eläkevakuuttamisen veromuutokset tuskin elvyttävät yksilöllisen eläkesäästämisen markkinaa. Yksityinen varautuminen luo kuitenkin henkivakuutusyhtiöille uusia liiketoimintamahdollisuuksia. Kansainvälisessä vertailussa henkivakuutusten määrä on Suomessa alhainen. Finanssialan mukaan vain reilu kolmannes on ottanut vakuutuksen kuoleman varalta. Henkivakuuttamisen tarve on Suomessa suuri, mutta riski- henkivakuutusten maksutulo ei ole viime vuosina oleellisesti kasvanut.

Sijoitustoiminta

Maailmantalouden korkeasuhdanteen suhdannehuippu ajoittui alkuvuoteen 2018, jolloin osakemarkkinoilla koettiin hetkellisesti voimakasta heiluntaa, mutta varsinainen kurssilasku alkoi vasta vuoden viimeisellä neljänneksellä. Kurssilasku oli voimakasta ja laaja-alaista, jonka vuoksi perinteiset omaisuusluokat eivät juuri tarjonneet hajautushyötyjä. Pääomaisuusluokista ainoastaan eurooppalaiset valtionlainat tarjosivat positiivisia tuottoja korkojen laskun myötä. Kokonaisuutena vuosi jäi heikoimmaksi sitten vuosien 2007 - 2009 suuren globaalin finanssikriisin.

Suurista keskuspankeista Yhdysvaltojen keskuspankki FED jatkoi koronnostoja, kun taas Euroopan keskuspankki EKP ja Japanin keskuspankki BoJ jatkoivat kevyttä rahapolitiikkaa. Yhdysvalloissa ohjaukorko on jo noussut lähelle talouden pidemmän aikavälin tasapainokorkoa.

Maailman osakemarkkinoiden vuosituotto paikallisissa valuutoissa mitattuna painui miinukselle. Dollarin ja jenin vahvistumiset paransivat tuottoa eurosijoittajan näkökulmasta, mutta eivät muuttaneet etumerkkiä. Voimakkainta kurssilaskua nähtiin kehittyvillä markkinoilla.

Euroopan kiinteistösijoitusmarkkinat jatkuivat vuonna 2018 viikkaina ja volyyymi nousee lähelle vuoden 2017 ennätystasoa. Vuonna 2018 Suomen transaktiovolyymi nousee arviolta yli yhdeksään miljardiin euroon, joka on kaikkien aikojen toiseksi korkein taso. Kiinteistöjen arvot nousivat ennätystasolle sekä Euroopassa että Suomessa. Parantunut talouskasvu nosti prime toimitilavuokria erityisesti Helsingin keskustassa. Vuokrien nousu ei kuitenkaan tarttunut kiinteistöihin, joiden laatu tai sijainti ei vastaa nykypäivän kysyntää. Vuokra-asuntojen kysyntä jatkui hyvänä kasvukeskuksissa, joissa asuntovuokrat jatkavat maltillista kasvua.

Vakavaraisuus ja riskienhallinta

Vakavaraisuuden hallinta

LähiTapiola-ryhmän ja sen vakuutusyhtiöiden vakavaraisuuden valvonta perustuu EU-tason Solvenssi II-sääntöön. LähiTapiola-ryhmä ja sen vakuutusyhtiöt laskevat vakavaraisuuden käyttämällä lainsäädännön mukaista standardikaavaa. LähiTapiola-ryhmä muodostaa myös rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain mukaisen vakuutus- ja rahoitusryhmän. LähiTapiola Vahinkoyhtiö toimii ryhmän ylimpänä emoyrityksenä, jonka tehtävänä on varmistaa, että ryhmä ja sen yhtiöt täyttävät lakisääteiset vakavaraisuuteen liittyvät vaatimukset.

LähiTapiola Henkiyhtiön vakavaraisuus on hyvällä tasolla ja LähiTapiola-ryhmän vahinkovakuutusyhtiöt ovat vakavaraisimpia vahinkovakuutusalan toimijoita Suomessa. Täten ryhmän vakavaraisuus on lujalla pohjalla toimintaympäristön taloudellisesta epävarmuudesta huolimatta. Keskinäisen yhtiömuodon vuoksi vakavaraisuuden hallinnassa korostetaan asiakkaiden taloudellisen turvan jatkuvaa varmistamista koko ryhmän ja sen yhtiöiden hyvällä vakavaraisuudella.

Henkiyhtiön ja LähiTapiola-ryhmän vakavaraisuuden hallinnasta kerrotaan tarkemmin ryhmän vakavaraisuutta ja taloudellista tilaa koskevissa kertomuksissa osoitteessa www.lahitapiola.fi. Vuotta 2018 koskeva kertomus julkaistaan 3.6.2019 mennessä.

Vakavaraisuusasema

LähiTapiola Henkiyhtiön vakavaraisuus vahvistui vuonna 2018.

LähiTapiola Henkiyhtiön hyväksyttävä oma varallisuus, joka kuvaa määrää jolla vakuutusyhtiön varat ylittävät sen velat ja muut niihin rinnastettavat sitoumukset, oli 1099 miljoonaa euroa (1144 milj. €). Yhtiön vakavaraisuuspääomavaatimus (SCR) vuoden 2018 lopussa oli 510 miljoonaa euroa (598 milj. €). Vakavaraisuusasema eli hyväksyttävän oman varallisuuden määrä suhteessa vakavaraisuuspääomavaatimukseen oli 2,15-kertainen (1,92-kertainen). Yhtiön vakavaraisuusasema ilman vastuvelan siirtymäsäännöserää oli 1,69-kertainen (1,44-kertainen). Vastuvelan siirtymäsäännöserän vaikutus yhtiön vakavaraisuuteen vähenee asteittain ja päättyy viimeistään vuonna 2032.

Riskiasema

Toiminnan merkittävimmät riskit ovat sijoitustoimintaan, henkivakuuttamiseen, operatiivisiin päätöksiin, toimintaympäristön muutoksiin sekä strategisiin valintoihin liittyvät riskit.

Markkinariski aiheutuu varojen markkina-arvojen vaihtelusta, sisältäen muun muassa korkojen, osakekursien tai valuuttakurssien muutoksen aiheuttaman vaihtelun. Henkivakuutus toiminnan merkittävimmät vakuutusriskit ovat asiakaskäyttäytymiseen liittyvät sopimusten ja vakuutusmaksujen maksamisen keskeytymisen riskit sekä demografiset riskit. Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan tappionvaaraa, joka aiheutuu riittämättömistä tai epäonnistuneista sisäisistä prosesseista, henkilöstöstä, järjestelmistä ja ulkoisista tekijöistä. Oikeudelliset riskit sisältyvät operatiivisiin riskeihin. Toimintaympäristön ja strategian riskit sisältävät muun muassa yleiseen toimintaympäristöön, markkinoiden ja asiakaskäyttäytymisen muutoksiin, kilpailuun ja kilpailijoihin sekä strategian sisältöön ja toteuttamiseen liittyvät riskit.

Toimintaympäristön riskejä ja strategisia riskejä korostavat vakuutuslalla samanaikainen talouskehityksen epävarmuus ja toimintaympäristön yhä nopeutuva muutosvauhti: mm. digitalisaation tuoma murros, toimialaliikumukset, uudenlaiset toimijat ja yhteenliittymät, muutto-liike, väestörakenteen muutos, kansainvälistyminen sekä ilmastonmuutos.

Henkiyhtiön riskienhallinnasta ja merkittävimmistä riskeistä kerrotaan tarkemmin tilinpäätöksen riskienhallinnan liitetiedoissa ja vakavaraisuutta ja taloudellista tilaa koskevassa kertomuksessa osoitteessa www.lahitapiola.fi.

Hallinto, henkilöstö, palkitseminen

LähiTapiola-ryhmän hallinto ja johtamisjärjestelmä

LähiTapiola-ryhmän ja sen yhtiöiden hallinnossa noudatetaan hyvää hallinnointitapaa, joka perustuu vakuutus- ja rahoituslataa koskevaan lainsäädäntöön, Finanssivalvonnan antamiin määräyksiin ja ohjeisiin sekä keskinäi-

siin vakuutusyhtiöihin soveltuvin osin listayhtiöiden hallinnointikoodiin.

LähiTapiola-ryhmän hallintomalliin vaikuttaa keskeisesti sen vakuutusyhtiöiden keskinäinen yhtiömuoto, jossa vakuutuksenottajat ovat vakuutusyhtiöiden osakkaita. Koska osakkaiden määrä on näin ollen hyvin laaja, on yhtiöiden hallintoneuvostoilla ja hallituksilla juridisten tehtäviensä ohella merkittävä rooli vakuutusyhtiöiden omistajaohjauksessa sekä yhtiöiden ja niiden osakkaiden välisenä vuorovaikutuskanavana.

LähiTapiola-ryhmä muodostaa vakuutusyhtiölain tarkoittaman vakuutusyrittäjäryhmän, jonka lain tarkoittama ylin emoyritys on LähiTapiola Vahinkoyhtiö. Sillä on tässä roolissaan koko LähiTapiola-ryhmään ulottuva vastuu ryhmän ja sen yhtiöiden luotettavasta hallinnosta, vakavaraisuudesta, riskienhallinnan järjestämisestä, sisäisestä valvonnasta sekä näihin liittyvän viranomaisraportoinnin järjestämisestä.

LähiTapiola-ryhmän yhtiöt ovat järjestäneet keskinäiset vastuunsa ja työnjakonsa ryhmän sisäisin sopimuksin. LähiTapiola-ryhmässä toimii LähiTapiola Vahinkoyhtiön hallituksen nimittämä yhtiöryhmän johtoryhmä, jossa ovat laajasti edustettuina LähiTapiola-ryhmän eri yhtiöt ja keskeisten yhteisten toimintojen vastuulliset johtajat. Yhtiöryhmän johtoryhmä vastaa hallituksen sille antamien sekä LähiTapiola-ryhmän yhtiöiden välillä solmitun ryhmäsopimuksen mukaisten valtuuksien puitteissa LähiTapiola-ryhmän strategisten ja muiden ryhmäason yhteisten asioiden valmistelusta, päätöksenteosta ja täytäntöönpanosta sekä yhtiöryhmän ohjaamisen ja kehittämisen kokonaisuudesta.

Yhtiökokous

LähiTapiola Henkiyhtiön yhtiökokous pidettiin 15.5.2018. Kokouksessa vahvistettiin tilinpäätös vuodelta 2017, päätettiin yhtiön tuloksen käyttämisestä, myönnettiin vastuuvapaus hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle ja valittiin yhtiön tilintarkastaja. Kokouksessa vahvistettiin lisäksi hallintoneuvoston jäsenten lukumäärä ja palkkiot sekä valittiin uudet hallintoneuvoston jäsenet.

Kokouksessa hyväksyttiin myös esitys yhtiön yhtiöjärjestyksen 3 §:n ja 16 §:n muuttamisesta.

LähiTapiola Henkiyhtiön hallintoneuvoston erovuorossa olleista jäsenistä valittiin uudelleen Tiina Brandt (dosentti, Tampere, Tampereen Ammattikorkeakoulu) Marianne Heikkilä (toiminnanjohtaja, Helsinki, Marttaliitto ry), Heikki Hämäläinen (toimitusjohtaja, Mikkeli, Osuuskauppa Suur-Savo), Minna Metsälä (toimitusjohtaja, Tampere, Keskinäinen Vakuutusyhtiö Turva), Marjut Nordström (toimitusjohtaja, Asikkala, EL-Kori Oy), Taru Tujunen (toimitusjohtaja, Porvoo, Ellun Kanat Oy) ja Päivi Uusitalo (Head of Financial Control, Salo, Caruna Networks Oy) kaikki kolmivuotiskaudeksi vuoden 2021 varsi-

naiseen yhtiökokoukseen saakka, sekä Juha Paajanen (maa- ja metsätalousyrittäjä, Savonlinna) Minna Talvion tilalle tämän jäljellä olevaksi toimikaudeksi vuoden 2020 varsinaiseen yhtiökokoukseen saakka.

Uusiksi jäseniksi hallintoneuvostoon valittiin Jukka Hertti (vakuutusneuvos, Lahti), Suvi Honkanen (henkilöstöjohtaja, Kuopio, Osuuskauppa PeeÄssä), Jari-Vesa Iso-kotamäki (työterveyslääkäri, Tampere, Pihlajalinna), Jarkko Mettala (myyntijohtaja, Kajaani, Tietopalvelu Group Oy) ja Markku Äijälä (toimitusjohtaja, Jokioinen, Boreal Kasvinjalostus Oy) kolmivuotiskaudeksi vuoden 2021 varsinaiseen yhtiökokoukseen saakka.

Tilintarkastajaksi valittiin KPMG Oy Ab, jonka nimeämänä yhtiön päävastuullisena tilintarkastajana toimii Mikko Haavisto, KHT.

Hallintoneuvosto

LähiTapiola Henkiyhtiön hallintoneuvosto piti järjestäytymiskokouksensa 31.5.2018. Kokouksessa valittiin hallintoneuvoston puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat. Hallintoneuvoston puheenjohtajaksi valittiin Totti Salko, 1. varapuheenjohtajaksi Päivi Uusitalo ja 2. varapuheenjohtajaksi Jukka Hertti.

Hallintoneuvosto kokoontui kolme kertaa. Kokouksiin osallistui keskimäärin 81,5 prosenttia jäsenistä. Hallintoneuvoston jäsenille maksetut palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset esitetään tuloslaskelman liitteessä 3.3.2.

Hallintoneuvoston valiokunnat

Hallintoneuvoston nimitystoimikunta

Hallintoneuvoston nimitystoimikunnan tarkoituksena on varmistaa valintaesitysten valmistelun monipuolisuus ja läpinäkyvyys valittaessa jäseniä yhtiön hallintoneuvostoon ja hallitukseen.

Nimitystoimikunnan muodostavat hallintoneuvoston puheenjohtaja ja hallintoneuvoston keskuudestaan valitsemat kolme puheenjohtajiston ulkopuolista jäsentä. Toimikunnan puheenjohtajana toimii hallintoneuvoston puheenjohtaja. Jäsenten toimikausi on vuoden mittainen ja kestää kunkin vuoden yhtiökokouksen jälkeisestä hallintoneuvoston järjestäytymiskokouksesta seuraavan vuoden järjestäytymiskokoukseen saakka edellyttäen, että jäsen on edelleen myös hallintoneuvoston jäsen.

Nimitystoimikunnan puheenjohtajana on vuonna 2018 toiminut hallintoneuvoston puheenjohtaja Totti Salko sekä jäseninä hallintoneuvoston jäsenet Tiina Brandt, Vesa Ekroos ja Marjut Nordström.

Nimitystoimikunta kokoontui vuonna 2018 kuusi kertaa ja kokouksiin osallistui 100 prosenttia jäsenistä.

Yhteistyövaliokunta

LähiTapiola Vahinkoyhtiön ja LähiTapiola Henkiyhtiön hallintoneuvostojen puheenjohtajista ja varapuheenjohtajista muodostuvan yhteistyövaliokunnan järjestäytymiskokous pidettiin 31.5.2018.

Yhteistyövaliokunta valmistelee päätösesitykset hallintoneuvostolle ja muut hallintoneuvoston kokouksessa käsiteltävät asiat. Yhteistyövaliokunta valvoo hallituksen, pääjohtajan ja toimitusjohtajien sekä koko yhtiöryhmän toimintaa ja raportoi siitä hallintoneuvostolle.

Yhteistyövaliokunnan puheenjohtajana on vuonna 2018 toiminut Timo U. Korhonen ja varapuheenjohtajana Totti Salko.

Yhteistyövaliokunnan muina jäseninä ovat vuonna 2018 toimineet Juha Marttila, Ulla-Maija Moisio ja Päivi Uusitalo sekä 31.5.2018 saakka Ralf Wickström ja 31.5.2018 alkaen Jukka Hertti.

Yhteistyövaliokunta kokoontui 6 kertaa. Kokouksiin osallistui keskimäärin 97 prosenttia jäsenistä.

Hallintoneuvosto täydensi kokouksessaan 13.11.2018 hallintoneuvoston puheenjohtajistoa siten, että Anneli Karhula aloitti vuoden 2019 alusta hallintoneuvoston varapuheenjohtajana ja yhteistyövaliokunnan jäsenenä, kun Ulla-Maija Moisio nimitettiin LähiTapiola Vahinkoyhtiön hallituksen jäseneksi.

Yhteistyövaliokunnan palkitsemisvaliokunta

Palkitsemisvaliokunnan tehtävänä on ollut avustaa hallintoneuvostojen yhteistyövaliokuntaa sen työjärjestyksen mukaisissa ryhmän ylimmän johdon palkitsemisasiossa.

Palkitsemisvaliokunnan tehtäviin on kuulunut valmistella hallintoneuvostojen puheenjohtajien ja varapuheenjohtajien päätettäväksi ehdotukset LähiTapiola Vahinkoyhtiön ja LähiTapiola Henkiyhtiön päätoimisten hallitusten jäsenten palkka- ja palkitsemisasiossa sekä toimi- ja työsuhteasioissa sekä kehittää hallitusten jäsenten palkitsemista sekä seurata LähiTapiola-ryhmän johdon ja henkilöstön palkitsemisjärjestelmän kehittämistä.

Yhteistyövaliokunnan palkitsemisvaliokunnan jäseninä ovat toimineet Timo U. Korhonen (puheenjohtaja 31.5.2018 saakka) ja Ulla-Maija Moisio sekä Ralf Wickström 31.5.2018 saakka ja 31.5.2018 lähtien Totti Salko (puheenjohtaja 31.5.2018 alkaen).

Palkitsemisvaliokunta kokoontui 3 kertaa. Kokouksiin osallistui keskimäärin 100 prosenttia jäsenistä.

Yhteistyövaliokunta päätti kokouksessaan 24.10.2018 lakkauttaa valiokunnan toiminnan ja käsitellä sille kuuluneet asiat suoraan yhteistyövaliokunnan kokouksissa. Yhtiöryhmätason palkitsemisen seuranta ja kehittäminen on siirtynyt pääosin vuoden 2018 alussa toimintansa aloittaneen LähiTapiola Vahinkoyhtiön ja LähiTapiola Henkiyhtiön hallitusten yhteisen henkilöstö- ja palkitsemisvaliokunnan tehtäviin.

Hallitus

Hallituksen tehtävänä on huolehtia yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Sen tulee myös huolehtia kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä.

Hallituksen jäsenet toimikaudella 1.1.2016 - 31.12.2018:

- pääjohtaja Erkki Moisander, puheenjohtaja
- yhtiöryhmän johtaja Jari Eklund, varapuheenjohtaja
- aktuaarijohtaja Janne Kaippio (LähiTapiola Vahinkoyhtiö)
- talousjohtaja Timo Laakso (LähiTapiola Vahinkoyhtiö)
- OTK, varatuomari Olli Latola
- toimitusjohtaja Lauri Riekkola (LähiTapiola Loimi-Häme)
- liiketoimintajohtaja Kati Sulin (DNA Oyj)

Hallitus kokoontui 12 kertaa, minkä lisäksi kaksi kokousta pidettiin sähköpostitse. Varsinaisiin kokouksiin osallistui keskimäärin 93 prosenttia jäsenistä. Hallitukselle maksetut palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset ovat tuloslaskelman liitteessä 3.3.2.

Hallintoneuvosto valitsi kokouksessaan 15.11.2018 hallituksen 1.1.2019 alkavalle toimikaudelle. Hallituksessa jatkavat puheenjohtajana Erkki Moisander, varapuheenjohtajana Jari Eklund ja jäseninä Janne Kaippio, Olli Latola, Lauri Riekkola ja Kati Sulin. Uutena jäsenenä hallitukseen valittiin osakas, hallituksen jäsen Mirel Leino (Exit Consulting Oy).

Yhtiöryhmän johtoryhmä

Yhtiöryhmän johtoryhmän tehtävänä on LähiTapiola-ryhmään kuuluvien yhtiöiden yhteisten ja ryhmätason asioiden valmistelu ja päätöksenteko sekä täytäntöönpanosta huolehtiminen.

Johtoryhmän puheenjohtajana on toiminut pääjohtaja Erkki Moisander ja jäseninä LähiTapiola Vahinkoyhtiön toimitusjohtaja Jari Sundström, LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiön toimitusjohtaja Minna Kohmo, LähiTapiola Palvelut Oy:n toimitusjohtaja Pekka Antikainen, LähiTapiola Varainhoidon toimitusjohtaja Tom Liljeström (12.2.2018 alkaen), LähiTapiola Pohjanmaan toimitusjohtaja Pasi Haarala, LähiTapiola Vellamon toimitusjohtaja Ahti Haataja (30.10.2018 asti), LähiTapiola Etelän toimitusjohtaja Ari Lagerström (1.11.2018 alkaen), LähiTapiola Pääkaupunkiseudun toimitusjohtaja Jukka Kinunen, LähiTapiola Pirkanmaan toimitusjohtaja Pentti Kuusela (31.5.2018 asti), LähiTapiola Lännen toimitusjohtaja Jussi Seppälä (1.6.2018 alkaen), LähiTapiola Pohjoisen toimitusjohtaja Veli Rajakangas, ryhmän hallinnon ohjauksesta vastaava johtaja Jari Eklund, talousjohtaja Timo Laakso, tietohallintojohtaja Mikko Vastela, markkinointijohtaja Olli-Pekka Pohjanmäki ja kehitysjohtaja

Harri Aho, innovaatiojohtaja Harri Lauslahti (11.2.2018 asti) ja henkilöstöjohtaja Nina Gros.

Yhtiöryhmä kokoontuu pääsääntöisesti joka toinen viikko.

LähiTapiola Vahinkoyhtiön ja LähiTapiola Henkiyhtiön hallitusten tarkastus- ja riskienhallintavaliokunta

LähiTapiola Vahinkoyhtiön ja LähiTapiola Henkiyhtiön hallitusten apuna toimii tarkastus- ja riskienhallintavaliokunta. Yhtiöiden hallitukset päättivät kokouksissaan joulukuussa 2017, että aiemmin vain LähiTapiola Vahinkoyhtiön hallituksen valiokuntana toiminut tarkastus- ja riskienhallintavaliokunta toimii vuoden 2018 alusta lukien myös LähiTapiola Henkiyhtiön hallituksen valiokuntana.

Valiokunnan tarkoituksena on avustaa hallituksia niiden lakisäätöisissä ja työjärjestyksen mukaisissa asioissa liittyen yhtiöiden ja LähiTapiola-ryhmän talouteen, kirjanpitoon, vakavaraisuuteen, riskienhallintaan, tilintarkastukseen, sisäiseen valvontaan ja sisäiseen tarkastukseen.

Ottaen huomioon yhtiön rooli LähiTapiola-ryhmän ylimpänä emoyrityksenä (VYL 26 luvun 3 §) mukaisesti valiokunnan toiminta käsittää myös LähiTapiolan alueyhtiöiden asioita siltä osin kuin ne ryhmätason asioina kuuluvat yhtiön vastuulle.

Valiokunnan muodostavat sen työjärjestyksen mukaan LähiTapiola Vahinkoyhtiön hallituksen keskuudestaan valitsemat valiokunnan puheenjohtaja ja yksi valiokunnan jäsen sekä yksi LähiTapiola Henkiyhtiön hallituksen keskuudestaan valitsema jäsen. Puheenjohtajan ja jäsenten on oltava LähiTapiola-ryhmästä riippumattomia hallituksen jäseniä.

Valiokunnan puheenjohtajana toimi vuonna 2018 Hannu Niilekselä sekä jäsenenä Pirkko Rantanen-Kervinen ja Olli Latola.

Valiokunta kokoontui vuonna 2018 viisi kertaa. Kokouksiin osallistui 100 prosenttia valiokunnan jäsenistä.

LähiTapiola Vahinkoyhtiön ja LähiTapiola Henkiyhtiön hallitusten henkilöstö- ja palkitsemisvaliokunta

LähiTapiola Vahinkoyhtiön ja LähiTapiola Henkiyhtiön hallitusten apuna toimii henkilöstö- ja palkitsemisvaliokunta, jonka perustamisesta päätettiin hallituksissa helmikuussa 2018.

Valiokunnan tarkoituksena on avustaa LähiTapiola Vahinkoyhtiön ja LähiTapiola Henkiyhtiön hallituksia henkilöstöön ja palkitsemiseen liittyvien asioiden käsitelyssä sekä linjata LähiTapiola-ryhmän johdon ja henkilöstön kehittämiseen liittyviä asioita. Valiokunta käsittelee ja

valmistelee hallitusten päätettäväksi ja/tai LähiTapiola-ryhmän yhteisiä linjauksia ja suosituksia varten johdon ja henkilöstön palkitsemiseen ja kehittämiseen liittyviä asioita.

Valiokunnan muodostavat valiokunnan puheenjohtajana toimiva LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiön hallituksen puheenjohtaja sekä kahdesta neljään muuta LähiTapiola-ryhmästä riippumatonta hallituksen jäsentä, joista osa valitaan LähiTapiola Vahinkoyhtiön ja osa LähiTapiola Henkiyhtiön hallitusten jäsenten keskuudesta.

Valiokunnan puheenjohtajana on vuonna 2018 toiminut Erkki Moisander ja jäseninä Philip Aminoff, Olli Latola, Kati Partanen ja Kati Sulin.

Valiokunta kokoontui vuonna 2018 kolme kertaa. Kokouksiin osallistui 100 prosenttia valiokunnan jäsenistä.

Toimitusjohtaja

LähiTapiola Henkiyhtiön toimitusjohtajana toimii kauppätieteiden maisteri Minna Kohmo ja varatoimitusjohtajana filosofian maisteri, eMBA, SHV Samu Anttila.

Toimitusjohtajalle maksetut palkat ja luontoisedut olivat yhteensä 356 328 euroa, johon sisältyy tulospalkkio 81 802 euroa. Tulospalkkiosta 12 799 euroa on ansaittu vuonna 2014, 8 675 euroa vuonna 2015, 10 313 euroa vuonna 2016 ja 50 015 euroa vuonna 2017.

Tulospalkkiosta on viivästetty myöhemmin maksettavaksi 102 580 euroa, josta 7 857 euroa on ansaittu vuonna 2015, 119 700 euroa on ansaittu vuonna 2016 ja 75 023 euroa on ansaittu vuonna 2017. Johdon tulospalkkio perustuu vuositavoitteiden toteutumiseen.

Toimitusjohtajan eläkeikä on 63 vuotta. Toimisuuteen ennenaikaisesta päättymisestä on sovittu maksettavaksi erokorvaus, joka vastaa 12 kuukauden palkkaa vastaava korvaus.

Lähipiiri

LähiTapiola Henkiyhtiön lähipiiristä kerrotaan tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Tilintarkastaja

LähiTapiola Henkiyhtiön tilintarkastaja on KPMG Oy Ab, jonka nimeämänä yhtiön päävastuullisena tilintarkastajana toimii Mikko Haavisto, KHT.

Valvova viranomainen

LähiTapiola Henkiyhtiö on julkisen valvonnan alainen vahinkovakuutusyhtiö, jota valvoo Suomen Pankin yhteydessä toimiva Finanssivalvonta. Finanssivalvonta valvoo

ja tarkastaa, että vakuutuslaitokset noudattavat lakia ja hyvää vakuutustapaa ja käyttävät toiminnassaan asianmukaisia menettelytapoja. Se seuraa ja arvioi valvottaviansa taloudellista asemaa, johtamis-, valvonta- ja riskienhallintajärjestelmiä, toimintaedellytyksiä sekä toimintaympäristön muutoksia.

Henkilöstö

Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikaudella:

- LähiTapiola Henkiyhtiö 146 (132)
- LähiTapiola Henkiyhtiö -konserni yhteensä 146 (132)

Palkitseminen

Palkitsemisjärjestelmän tavoitteena on kannustaa hyvään suoritukseen sekä motivoida ja sitouttaa henkilöitä. LähiTapiola Henkiyhtiön palkitseminen perustuu yhtiöryhmän ja sen yhtiöiden strategiaan ja sen pohjalta asetettuihin tavoitteisiin. Palkitsemisen perusteena on henkilön hyvä työsuoritus suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Palkkiojärjestelmä on osa kokonaispalkkausta ja se perustuu vuosipalkkioihin, vaikka jotkin palkkiotavoitteista voivat olla vuotta pidempää aikajaksoa mittaavia. Palkitsemisjärjestelmä koskee johtoa ja koko henkilöstöä.

Palkitsemisjärjestelmää vahvistettaessa pyritään varmistamaan siitä, että se on yhtiön ja LähiTapiola-ryhmän liiketoimintastrategian sekä tavoitteiden ja arvojen mukainen ja että se vastaa yhtiöryhmän pitkän aikaväli etua, ja on sopusoinnussa yhtiöryhmän hyvän ja tehokkaan riskienhallinnan kanssa eikä kannusta liialliseen riskinottoon.

LähiTapiola Henkiyhtiön palkka- ja palkitsemisjärjestelmät suunnitellaan ja valmistellaan henkilöstö-, talous-, compliance- ja riskienhallintapalveluiden sekä yhtiöiden hallinnon ja johdon yhteistyönä. Vahinko- ja Henkiyhtiön hallintoneuvostojen yhteistyövaliokunta tekee päätökset pääjohtajan sekä hallituksen päätoimisten jäsenten palkitsemisen osalta. Muiden kuin päätoimisten hallitusten jäsenten palkkioista päättää yhtiön hallintoneuvosto. Muun johdon osalta päätökset tehdään yhtiöiden hallituksissa.

Yhteistyövaliokunta kehittää palkitsemisjärjestelmää hallituksen jäsenten osalta. Vahinko- ja Henkiyhtiön hallitusten perustama henkilöstö- ja palkitsemisvaliokunta seuraa koko LähiTapiola-ryhmän johdon ja henkilöstön palkitsemisjärjestelmän kehittämistä.

Yhtiökokous päättää hallintoneuvoston jäsenten palkkioista.

LähiTapiola Henkiyhtiön johdon palkitseminen muodostuu seuraavasti:

- palkka
- luontoisedut (auto, lounas ja puhelin)
- vuositulospalkkiot

- lisäeläkejärjestely (ennen 1.1.2013 alkaneet työ- ja toimisuhteet)

Johdon palkat perustuvat finanssitoimialan vertailutietoa hyödyntäen tehtyyn Hay-vaativuusluokitukseen ja pisteytykseen.

Johdon vuosipalkkiointi perustuu yhtiöryhmän ja yhtiöiden tuloksiin vaikuttaviin elementteihin, henkilöstö- ja asiakaskokemukseen sekä kunkin palkkionsaajan oman liiketoimintayksikön ja tehtävän mukaisiin tavoitteisiin. Mittarit ovat pääosin virallisiin tunnuslukuihin perustuvia. Palkkio määräytyy edellä mainittujen elementtien toteuma-asteen, asematasoon perustuvan maksimipalkkioprosentin ja vuosipalkan tulona. Yhtiöryhmän johdon tulospalkkioiden maksimitasot vaihtelevat 30 – 100 prosentin välillä vuosipalkasta. Alueyhtiöissä voi olla eri maksimitasoja.

Konttoritoimihenkilöiden tulospalkkion määrä on enintään 7 prosenttia vuosipalkasta lukuun ottamatta joitakin asiantuntijoita, joiden maksimipalkkio voi olla enintään 30 prosenttia vuosipalkasta. Tavoitteet johdetaan yhtiöryhmän strategiasta, ja ne voivat olla joko tiimitai yksilökohtaisia. Tavoitteiden saavuttaminen arvioidaan tuloskeskustelussa. Alueyhtiöissä työskentelevillä henkilöillä voi olla erilaisia maksimipalkkiotasoja.

Sijoitusorganisaatioihin kuuluvilla henkilöillä on oma tulospalkkiomalli, jossa palkkio määräytyy asematasosta riippuen eri tasoilta laskettavien sijoitustuottojen perusteella. Palkkiotasojen vaihteluväli on vuositasolla 10 - 83 prosenttia vuosipalkasta.

Tulospalkkioiden toteutumista seurataan säännöllisesti ja niiden maksamisesta päättävät yhteistyövaliokunta ja hallitus vuosittain tulospalkkiokausien päättyttyä. Hallitus voi yhtiön merkittävästi heikentyneen taloudellisen tilanteen johdosta päättää tulospalkkion maksamatta jättämisestä. Vastaavasti tulospalkkioperusteiden mukaisten tulospalkkioiden maksamisesta voidaan pidättäytyä, jos osoittautuu, että tavoitteet on saavutettu ottamalla sellaista riskiä, joka realisoituu ennen palkkion maksamista. Tulospalkkio voidaan periä takaisin, jos palkkion maksamisen jälkeen selviää, että palkkionsaaja on menetellyt yhtiötä velvoittavien säännösten, viranomaismääräysten tai ohjeiden tai yhtiön toimintaperiaatteiden vastaisesti tai palkkio on maksettu aiheettomasti.

Niillä LähiTapiola Henkiyhtiön johtoon ja sijoitusorganisaatioon kuuluvilla henkilöillä, joiden ammatillisella toiminnalla on olennainen vaikutus yrityksen riskiprofiiliin ja joiden tulospalkkio ansaintavuodelta ylittää 50 000 euron rajan, tulospalkkioiden maksua viivästetään siten, että palkkioista ensimmäinen erä eli 40 prosenttia maksetaan henkilöille viimeistään ansaintajakson päättymistä seuraavan kesäkuun palkanmaksupäivänä. Loput 60 prosenttia maksetaan tästä ajankohdasta yhtä, kahta ja kolmea vuotta myöhemmin kolmessa yhtä suuressa erässä. Lykätyn palkkion arvo muuttuu palkitsemista koskevissa säännöksissä tarkoitettuna rahoitusinstrumenttina käytetyn LähiTapiola Keskinäisen Vakuutusyhtiön

ön ja LähiTapiola Keskinäisen Henkivakuutusyhtiön taseisiin suhteutetun kokonaistuloksen (Kokonaistulos / Tase käyvin arvoin (pl. sijoitussidonnaiset henkivakuutukset), painotettuna edellä mainittujen yhtiöiden taseiden suhteessa) mukaan ansaintajakson lopusta palkkion maksuhetkeä edeltävän vuoden loppuun.

Lisäksi LähiTapiola-ryhmän henkilöstörahoitukseen siirretään vuosittain toteutuneiden tavoitteiden mukainen voittopalkkioerä, joka määräytyy henkilöstörahoitukseen mukaisesti pääosin yhtiöiden tulosten ja tehokkuuden perusteella. Kaikkien yhtiöiden henkilöstöt eivät kuulu henkilöstörahoituksen piiriin. Voittopalkkion määräytymiskriteerit vahvistetaan vuosittain. Voittopalkkiosirrot on vähennetty ennakkoarvojen mukaisina tilikausien tuloksista.

LähiTapiola Henkiyhtiön ylimmän johdon eläkeikä on 63 vuotta. LähiTapiola Henkiyhtiö on ottanut henkilöstölleen lisäeläkevakuutuksen, jolla parannetaan eläketurvaa siten, että lisäeläke kartuttaa työeläkettä tietyin edellytyksin vähintään 0,2 prosenttia vuosittain. Etuuden piiriin kuuluvat kaikki ne, joiden työsuhte yhtiöryhmässä on alkanut ennen 1.1.2013. Tämän jälkeen alkaneissa työsuhteissa lisäeläke-etuutta ei ole.

Hallintokoodin mukainen raportointi

LähiTapiola Henkiyhtiö on antanut toimintakertomuksesta erillisenä dokumenttina selvityksen hallinto- ja ohjausjärjestelmästä Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin suosituksen mukaisella tavalla (10/2015). LähiTapiolan hallintojärjestelmää koskevia tietoja on myös laajemmin saatavilla yhtiön Internet-sivuilta www.lahitapiola.fi.

Vastuullisuus

LähiTapiola-ryhmän tavoitteena on tarjota asiakkailleen turvallisempaa ja terveempää elämää. Elämänturvastrategiamme mukaisesti myös vastuullisuustyössä on keskeistä asiakkaidemme turvallisuuden, talouden ja terveyden edistäminen. Käytännössä vastuullisuus konkretisoi tuu paikallisina ja valtakunnallisina tekoina kestävän kehityksen edistämiseksi ja kumppaniemme kanssa yhdessä yhteistyössä.

LähiTapiolan sijoitustoiminnassa noudatetaan vastuullisen sijoittamisen periaatteita. Taloudellisen vastuun perusta on yhtiön vakavaraisuus. Vahinkojen ennaltaehkäiseminen ja taloudellinen varautuminen korostuvat kokonaisvaltaisen elämänturvan tarjoamisessa asiakkaalle. Asiakastytyväisyyttä ja asiakaskokemusta mitataan ja seurataan jatkuvasti. Tuotteita ja palveluita kehitetään

yhdessä omistaja-asiakkaiden kanssa ja he ovat mukana toiminnan kehittämisessä muun muassa tutkimusten, tuotekehitysprosessin, testauksen sekä hallinnon kautta.

Vuoden 2018 kuluessa uudistettiin LähiTapiola-ryhmän arvot ja edettiin yhtiöryhmän strategiatyössä. Henkilöstö oli laajasti mukana sekä arvojen määrittelyssä, että strategiaprosessissa. Näiden ohella aloitettiin myös LähiTapiolan henkilöstöstrategian uudistaminen. Strategisiksi teemoiksi nousivat työssä onnistuminen ja painopisteiksi osaamisen vahvistaminen ja johtaminen sekä monimuotoisuus. LähiTapiolalle myönnettiin jälleen hyvän työpaikan tunnustuksena Great Place to Work -sertifikaatti. Vuoden aikana panostettiin erityisesti henkilöstön osaamiseen ja esimiesten valmennuksiin. Työterveyshuollon palvelut siirtyivät kumppanuuden myötä vuoden 2018 alusta alkaen Mehiläiselle.

Yritysvastuun kumppaneiden kanssa tehdään laajasti yhteistyötä turvallisuuden sekä hyvinvoinnin edistämiseksi asiakkaidemme lähilinjoissa ja yhteiskunnassa. Merkittäviä yhteistyökumppaneitamme ovat muun muassa Suomen Punainen Risti, Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö, Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto, Syöpäsäätiö sekä valtakunnalliset urheilun lajiliitot.

LähiTapiola pyrkii tavoitteellisesti vähentämään ympäristö- ja ilmasto vaikutuksiaan. Sijoitustoiminnassa otetaan huomioon ympäristönäkökulmat vastuullisen sijoittamisen periaatteiden mukaisesti. Kiinteistötoiminnassa LähiTapiola on sitoutunut käyttämään vastuullisia ja ympäristöystävällisiä toimintamalleja hallinnoitavien kiinteistöjen koko elinkaaren ajan. LähiTapiola tekee yhteistyötä Suomen Luonnonsuojeluliiton ja Pidä Saaristo Siistinä ry:n kanssa lähiympäristön tilan parantamiseksi ja suomalaisen luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi.

LähiTapiola osallistui vuonna 2018 suomalaisen yhteiskunnan kehittämiseen ja koulutuksen tukemiseen muun muassa ammattikorkeakoulujen vastinrahaohjelman puitteissa. Yhteensä 1,4 miljoonaa euroa ohjattiin 19 ammattikorkeakoululle eri puolilla Suomea. Lisäksi vuoden aikana tehtiin muita yleishyödyllisiä lahjoituksia suomalaisten hyvinvoinnin ja kulttuurin sekä kestävän kehityksen edistämiseksi.

LähiTapiola-ryhmän yhteiskuntavastuusta ja vastuullisuustyöstä kerrotaan tarkemmin erillisessä raportissa "Selvitys muista kuin taloudellisista tiedoista". Se on nähtävillä osoitteessa www.lahitapiola.fi / Tietoa LähiTapiolasta / Talous.

Tilikauden jälkeiset tapahtumat

Liiketoiminta on jatkunut tilikauden päättymisen jälkeen olennaisilta osin odotusten mukaisena eikä merkittäviä erityisiä tapahtumia tai poikkeamia ole tilikauden jälkeen tapahtunut.

Tulevaisuuden näkymät

Henkivakuutustoiminta

LähiTapiola Henkivakuutusyhtiö tarjoaa henkivakuuttamisen, säästämisen ja sijoittamisen sekä eläkevakuuttamisen palveluita yhdistettynä asiakaskokemusta parantaviin, ennakoiviin palveluihin kaikille asiakasryhmille - henkilöasiakkaista suuryrityksiin. Tavoitteenamme on panostaa asiakkaidemme hyvinvointiin auttamalla heitä voimaan paremmin ja varautumaan taloudellisesti tuleviin tarpeisiin. Tämä tarkoittaa palveluidemme jatkuvaa kehittämistä, jolla varmistetaan niiden merkityksellisyys asiakkaillemme.

Yksityinen varautuminen on entistä tärkeämmässä roolissa pitkäikäisyyden, sosiaaliturvan paineiden ja yhteiskuntamurroksen takia. Odotamme ihmisten tarpeen varautua itse säästämällä ja vakuuttamalla kasvavan entisestään Suomessa. Pitkällä aikavälillä myös ennakkoivien, toimeentuloa ja hyvinvointia parantavien palveluiden kysynnän odotetaan kasvavan.

Vakavien henkilöriskien vakuuttamisen yhteiskunnallinen merkitys on kasvussa. Haluamme tarjota asiakkaillemme jatkossakin alan parhaat riskihenkivakuuttamisen palvelut yhdistäen niitä asiakaskokemusta parantaviin hyvinvointipalveluihin. Kasvavaan säästämisen tarpeeseen kehitämme edelleen sijoittamisen ja eläkevakuuttamisen palveluita, jossa suuren vakuutusyhtiösijoittajan edut ovat tarjolla kaikille asiakkaillemme.

Vuoden 2019 aikana saatetaan voimaan henkiyhtiön tuotteisiin liittyviä veromuutoksia. Seuraamme aktiivisesti asiakkaiden tarpeita ja olemme valmiit tuomaan tarvittaessa uusia tuotteita ja palveluita asiakkaiden saataville.

Tulemme vuonna 2019 jatkamaan digitaalisten palveluidemme kehittämistä asiakaskokemuksen parantamiseksi. Tavoitteenamme on olla henkilövakuuttamisen asiakaskokemuksen edelläkävijä.

LähiTapiola Henkivakuutusyhtiö odottaa myynnin ja asiakasmäärien positiivista kehittymistä vuonna 2019 kaikilla liiketoiminta-alueilla.

Sijoitustoiminta

Maailmantalouden suhdannenäkymä on heikkenemässä ja kasvun odotetaan hidastuvan vuonna 2019 edellisvuodesta ja painuvan alle potentiaalisen kasvu-uransa.

Suhdannenäkymään liittyy tällä hetkellä useita poliittikaan liittyviä riskejä. Iso-Britannian päätökset Euroopan unionista eroamiseen aiheuttavat epävarmuutta, Yhdysvaltojen protektionistinen kauppapolitiikka luo jännitteitä ja Italian uusi populistihallitus on törmäyskurssilla Euroopan Komission kanssa.

Poliittisten riskien lisäksi myös varallisuusarvojen lasku, korkojen nousu ja kehittyvien markkinoiden valuuttamyrskyn eskaloituminen voivat hidastaa maailmantalouden kasvua odotettua enemmän.

Sijoitusmarkkinoilla vuoden 2019 näkymään liittyvät tunnistetut riskit ovat pitkälti edellisvuoden kaltaisia. Talouden äkkijarrutus voisi johtaa pörssikurssien ja muiden riskillisten omaisuuserien laskuun. Historiallisen kokemuksen perusteella heikkenevä reaalityö ja kiristyvä rahatalous ovat yleensä olleet haastava sijoitusympäristö riskillisille omaisuusluokille.

Euroopassa kiinteistökauppa käy edelleen vilkkaana. Kiinteistömarkkinoille kohdentuu merkittäviä määriä pääomaa usealta eri mantereelta ja rahoitusolosuhteet tukevat kaupankäyntiä. Myös vuokramarkkinoilla on monin paikoin positiivinen vire ja vuokrien ennustetaan hieman nousevan Euroopassa. Kiinteistömarkkinoiden ennustetaan hieman rauhoittuvan vuoden 2019 aikana, mutta merkittäviä muutoksia parhaimpien kohteiden arvoihin ei ennusteta. Maailmantalouden suhdanteiden ennustettua voimakkaampi heikkeneminen tai korkotason nousu kääntäisi Euroopan ja Suomen kiinteistömarkkinat laskuun.

Ehdotus voiton käyttämisestä

Hallituksen esitys

Hallitus ehdottaa, että vuoden 2018 tilikauden 46 738 033,77 euron voitosta jaetaan takuupääoman korkoa 4,5 prosenttia eli 1 691 347,73 euroa, varmuusrastoon siirretään 44 546 686,04 euroa ja käyttörahastoon 500 000,00 euroa.

Mikäli hallituksen ehdotus voiton käyttämisestä hyväksytään, jakautuu yhtiön oma pääoma oheisen taulukon mukaisesti.

Oma pääoma

Oma pääoma, eur.	455 327 635,18
Pohjarahasto	4 482 208,24
Takuupääoma	37 585 505,12
Varmuusrahasto	410 926 783,59
Käyttörahasto	2 333 138,23

TILINPÄÄTÖS 2018

LähiTapiola Henkiyhtiö-konserni

Tuloslaskelma, konserni

VAKUUTUSTEKINEN LASKELMA - HENKIVAKUUTUS	1.1.2018	-	31.1.2018	1.1.2017	-	31.1.2017
Vakuutusmaksutulo						
Vakuutusmaksutulo	K1	449 839 234,89		516 017 481,77		
Jälleenvakuuttajien osuus		-3 819 536,59	446 019 698,30	-2 837 556,37	513 179 925,40	
Sijoitustoiminnan tuotot	K4		259 357 804,38		232 257 056,08	
Sijoitusten arvonkorotukset	K4		11 242 640,16		109 299 080,65	
Korvauskulut						
Maksetut korvaukset		-357 667 761,69		-327 201 715,78		
Jälleenvakuuttajien osuus		1 267 301,68	-356 400 460,01	1 473 851,83	-325 727 863,95	
Korvausvastuun muutos		4 955 054,00		-24 143 537,00		
Jälleenvakuuttajien osuus		0,00	4 955 054,00	0,00	-24 143 537,00	
Korvauskulut yhteensä			-351 445 406,01		-349 871 400,95	
Vakuutusmaksuvastuun muutos						
Vakuutusmaksuvastuun muutos		27 798 886,95		-303 383 721,53		
Jälleenvakuuttajien osuus		0,00	27 798 886,95	0,00	-303 383 721,53	
Liikekulut	K3		-51 527 020,27		-55 353 572,34	
Sijoitustoiminnan kulut	K4		-122 159 755,69		-71 082 533,81	
Sijotusten arvonkorotuksen oikaisu	K4		-148 542 224,80		-21 988 675,30	
Vakuutustekninen tulos			70 744 623,02		53 056 158,20	

MUU KUIN VAKUUTUSTEKNINEN LASKELMA

Henkivakuutuksen tekninen tulos		70 744 623,02		53 056 158,20
Muut tuotot	K4			
Muut		2 435 212,47	2 435 212,47	2 697 326,22
Muut kulut	K4			
Konserniliikearvon poisto		0,00		0,00
Muut		-2 937 122,40	-2 937 122,40	-4 878 026,79
Osuus osakkuusyritysten voitoista (tappioista) verojen jälkeen			90 174,03	543 602,26
Voitto varsinaisesta toiminnasta		70 332 887,12		51 419 059,89
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta				
Tilikauden ja aikaisempien tilikausien verot		-23 761 488,81		-9 322 951,12
Laskennalliset verot		102 441,31	-23 659 047,50	18 023,77
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta			61 077,38	-120 727,94
Tilikauden voitto		46 734 917,00		41 993 404,60

Tase, konserni

VASTAAVAA	31.12.2018		31.12.2017	
Aineettomat hyödykkeet	K9			
Aineettomat oikeudet		228 227,78		187 339,29
Konserniliikearvo		8 237,44		8 237,44
Muut pitkävaikutteiset menot		13 995 260,61		14 278 379,55
Ennakkomaksut		<u>692 031,00</u>	14 923 756,83	<u>1 670 885,63</u>
				16 144 841,91
Sijoitukset	K5			
Kiinteistösijoitukset	K6			
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet		331 586 537,83		318 635 772,86
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä		<u>33 266 324,98</u>	364 852 862,81	<u>38 387 757,69</u>
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteisyhteisöissä	K7			
Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä		152 020 834,23		145 495 397,93
Rahoitusmarkkinavälineet ja lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä		89 247 827,02		79 980 249,35
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyhteisöissä		35 149 900,29		37 373 323,83
Rahoitusmarkkinavälineet ja lainasaamiset omistusyhteisyhteisöiltä		<u>4 000 000,00</u>	280 418 561,54	<u>4 000 000,00</u>
Muut sijoitukset				266 848 971,11
Osakkeet ja osuudet	K7	837 380 533,53		913 587 470,13
Rahoitusmarkkinavälineet	K7	1 010 111 618,32		790 089 820,64
Kiinnelainasaamiset		147 286 360,81		217 981 116,58
Muut lainasaamiset	K8	81 969 199,78		107 263 446,94
Talletukset		<u>5 105 991,25</u>	<u>2 081 853 703,69</u>	<u>10 097 123,11</u>
				<u>2 052 900 077,40</u>
				2 676 772 579,06
Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset	K7			
	K10		2 107 976 333,40	2 135 773 963,88
Saamiset	K15			
Ensivakuutustoiminnasta				
Vakuutuksenottajilta		1 014 056,93		1 009 218,80
Jälleenvakuutustoiminnasta		<u>58 778,43</u>	1 072 835,36	<u>116 864,10</u>
Muut saamiset			3 514 483,28	3 586 266,20
Laskennallinen verosaaminen	K14		<u>1 042 305,94</u>	<u>1 042 305,94</u>
			5 629 624,58	5 754 655,04
Muu omaisuus				
Aineelliset hyödykkeet				
Koneet ja kalusto	K9	<u>837 056,09</u>	837 056,09	<u>685 449,33</u>
Rahat ja pankkisaamiset			89 816 636,94	60 187 763,83
Muu omaisuus			<u>767 204,41</u>	<u>767 204,41</u>
			91 420 897,44	61 640 417,57
Siirtosaamiset				
Korot ja vuokrat			9 742 438,05	10 099 548,12
Muut siirtosaamiset			<u>11 012 560,82</u>	<u>21 119 464,24</u>
			<u>20 754 998,87</u>	<u>31 219 012,36</u>
Vastaavaa yhteensä		<u>4 967 830 739,16</u>		<u>4 927 305 469,82</u>

VASTATTAVAA		31.12.2018	31.12.2017
Oma pääoma	K11		
Pohjarahasto		4 482 208,24	4 482 208,24
Takuupääoma		37 585 505,12	37 585 505,12
Arvonkorotusrahasto		9 087 707,83	9 162 367,08
Muut rahastot			
Muut rahastot		368 213 235,84	318 412 870,18
Verotusperusteisista varauksista ja poistoerosta omaan pääomaan siirretty osuus		<u>511 466,96</u>	<u>921 232,27</u>
Konsernin edellisten tilikausien voitto/tappio		-29 208 315,46	-19 582 124,25
Konsernin tilikauden voitto/tappio		46 734 917,00	41 993 404,60
Tilikauden voittoon sisältyvä osuus poistoeron ja vapaaehtoisten varausten muutoksesta		<u>409 765,24</u>	<u>105 044,86</u>
		437 816 490,55	393 080 508,11
Vähemmistöosuudet		5 449 684,52	3 475 034,63
Pääomalainat		106 649 933,33	99 857 016,67
Vakuutustekninen vastuovelka			
Vakuutusmaksuvastuu		1 593 928 064,19	1 573 620 327,14
Jälleenvakuuttajien osuus		<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
Korvausvastuu		695 170 646,00	702 742 289,00
Jälleenvakuuttajien osuus		<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
		2 289 098 710,19	2 276 362 616,14
Sijoitussidonnaisten vakuutusten vastuovelka			
Vakuutustekninen vastuovelka		2 066 887 151,00	2 112 377 186,00
Pakolliset varaukset			
Muut pakolliset varaukset	K13	0,00	88 676,16
Jälleenvakuutustallettevelat		1 051 311,43	522 682,50
Velat	K15		
Ensivakuutustoiminnasta		1 159 282,35	1 303 193,80
Jälleenvakuutustoiminnasta		853 393,95	259 236,85
Muut velat		49 985 613,49	29 344 545,60
Laskennalliset verovelat	K14	<u>211 854,14</u>	<u>314 295,47</u>
		52 210 143,93	31 221 271,72
Siirtovelat		<u>8 667 314,21</u>	<u>10 320 477,89</u>
Vastattavaa yhteensä		<u>4 967 830 739,16</u>	<u>4 927 305 469,82</u>

Epäsuora rahoituslaskelma, konserni

	2018	2017
Liiketoiminnan rahavirta		
Voitto varsinaisesta toiminnasta	46 520 990,46	42 114 132,40
Oikaisut		
Vakuutusteknisen vastuuvelan muutos	-32 753 940,95	327 527 258,53
Sijoitusten arvonalentumiset ja arvonorotukset	173 253 654,91	-105 988 713,62
Pakollisten varausten muutos	-88 676,16	-95 576,17
Suunnitelman mukaiset poistot	17 041 810,37	10 562 924,09
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua	-74 659,25	0,00
Muut oikaisut	-82 830 864,63	-27 687 979,13
<i>Rahavirta ennen käyttö pääoman muutosta</i>	121 068 314,75	246 432 046,10
Käyttöpääoman muutos:		
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys (-)/vähennys (+)	10 589 043,95	-8 991 262,65
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+)/vähennys (-)	19 864 337,24	4 171 656,68
<i>Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja</i>	151 521 695,94	241 612 440,13
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rah. kuluista	-6 891 896,85	-3 625 000,00
Maksetut välittömät verot	-23 761 488,81	-22 277 034,47
Liiketoiminnan rahavirta	120 868 310,28	215 710 405,66
Investointien rahavirta		
Investoinnit sijoituksiin (pl. rahavarat)	-203 622 169,44	-267 716 691,97
Luovutustulot sijoituksista (pl. rahavarat)	114 209 481,82	53 587 835,42
Vähemmistöosuuden lisäys/vähennys	-61 077,37	125 479,67
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden sekä muun omaisuuden investoinnit ja luovutustulot (netto)	-6 634 313,84	-6 219 202,72
Investointien rahavirta	-96 108 078,83	-220 222 579,60
Rahoituksen rahavirta		
Lainojen nostot	6 792 916,66	74 600,00
Maksetut takuupääoman korot	-1 879 275,00	-2 179 959,00
Muu voitonjako	-45 000,00	-115 000,00
Rahoituksen rahavirta	4 868 641,66	-2 220 359,00
Rahavarojen muutos	29 628 873,11	-6 732 532,94
Rahavarat tilikauden alussa	60 187 763,83	66 920 296,77
Rahavarat tilikauden lopussa	89 816 636,94	60 187 763,83

Tunnusluvut, konserni

	2018				M€
	2018	2017	2016	2015	2014
Yleiset taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut					
Liikevoitto	63,2	38,9	63,0	101,4	86,9
Kokonaistulos	37,7	61,6	63,4	63,3	77,9
Kokonaispääoman tuotto ilman sijoitus- sidonnaista vakuutusta prosentteina	3,2	5,0	5,5	5,2	3,9
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana 1)	146	132	132	134	2
Henkilöstömäärä palkkasummaan suhteutettuna 1)	-	-	-	-	268
Henkivakuutuksen taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut					
Vakuutusmaksutulo	446,0	513,2	419,6	421,5	389,1
Liikekustannussuhde prosentteina kuormitustulosta	116,9	127,1	119,5	120,7	122,9
Liikekustannussuhde prosentteina taseen loppusummasta	1,3	1,5	1,2	1,2	1,5
Vähemmistöosuus	5,4	3,5	3,2	2,9	1,3

1) Vuoteen 2014 asti henkilöstö ollut työsuhteessa LähiTapiola ryhmän vahinko- ja henkivakuutusyhtiöihin

LähiTapiola Henkiyhtiö -konsernin liitetiedot

Tuloslaskelman liitteet

K1. Vakuutusmaksutulo

	2018	2017
Ensivakuutus		
Henkivakuutus		
Sijoitussidonnainen yksilöllinen henkivakuutus	172 821 908,86	248 834 647,72
Muu yksilöllinen henkivakuutus	65 284 384,69	52 876 421,80
Sijoitussidonnainen kapitalisaatiosopimus	35 042 200,14	51 413 665,22
Muu kapitalisaatiosopimus	4 034 208,29	1 394 622,12
Työntekijäin ryhmähenkivakuutus	11 594 872,02	11 596 818,95
Muu ryhmähenkivakuutus	69 078 207,22	65 304 723,19
<i>Yhteensä</i>	<u>357 855 781,22</u>	<u>431 420 899,00</u>
Eläkevakuutus		
Sijoitussidonnainen yksilöllinen eläkevakuutus	28 084 857,34	29 303 657,45
Muu yksilöllinen eläkevakuutus	13 718 994,36	15 339 656,81
Sijoitussidonnainen ryhmäeläkevakuutus	15 562 683,90	11 025 947,97
Muu ryhmäeläkevakuutus	34 616 918,07	28 927 320,54
<i>Yhteensä</i>	<u>91 983 453,67</u>	<u>84 596 582,77</u>
Ensivakuutuksen maksutulo yhteensä	449 839 234,89	516 017 481,77
Jälleenvakuutus	0,00	0,00
Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta	<u>449 839 234,89</u>	<u>516 017 481,77</u>
<i>Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta</i>		
Jatkuvat vakuutusmaksut	486 613 960,06	396 749 060,15
Kertamaksut	-36 774 725,17	119 268 421,62
<i>Yhteensä</i>	<u>449 839 234,89</u>	<u>516 017 481,77</u>
Vakuutusmaksut sopimuksista, jotka oikeuttavat hyvitykseen	198 327 584,65	175 439 563,41
Vakuutusmaksut sijoitussidonnaisesta vakuutuksesta	251 511 650,24	340 577 918,36
	<u>449 839 234,89</u>	<u>516 017 481,77</u>

K1.1. Henkivakuutuksen hyvitysten ja alennusten vaikutus tulokseen

	2018	2017
Hyvitykset		
Henkivakuutus		
Sijoitussidonnainen yksilöllinen henkivakuutus		
Muu yksilöllinen henkivakuutus	4 182 343,37	2 210 904,75
Muu kapitalisaatiosopimus	212 708,77	46 001,79
Muu ryhmähenkivakuutus	131 767,00	229 204,00
<i>Yhteensä</i>	<u>4 526 819,14</u>	<u>2 486 110,54</u>
Eläkevakuutus		
Muu yksilöllinen eläkevakuutus	2 228 399,66	2 065 098,81
Muu ryhmäeläkevakuutus	2 220 818,09	1 796 275,07
<i>Yhteensä</i>	<u>4 449 217,75</u>	<u>3 861 373,88</u>
Hyvitykset yhteensä	8 976 036,89	6 347 484,42
Alennukset		
Henkivakuutus		
Sijoitussidonnainen yksilöllinen henkivakuutus	145 671,00	292 186,00
Muu yksilöllinen henkivakuutus	146 439,32	176 124,54
Muu ryhmähenkivakuutus	1 367 694,46	1 490 810,42
<i>Yhteensä</i>	<u>1 659 804,78</u>	<u>1 959 120,96</u>
Hyvitykset ja alennukset yhteensä	<u><u>10 635 841,67</u></u>	<u><u>8 306 605,38</u></u>

K2. Maksetut korvaukset ennen jälleenvakuuttajien osuutta

	2018	2017
Ensivakuutus		
Henkivakuutus	232 038 243,12	201 901 617,08
Eläkevakuutus	125 629 518,57	125 300 098,70
<i>Yhteensä</i>	<u>357 667 761,69</u>	<u>327 201 715,78</u>
Jälleenvakuuttajien osuus	-1 267 301,68	-1 473 851,83
Maksetut korvaukset yhteensä	<u><u>356 400 460,01</u></u>	<u><u>325 727 863,95</u></u>
Josta:		
Takaisinostot	149 135 961,31	109 634 242,95
Säästösummien takaisinmaksut	40 147 463,49	43 633 853,58
Muut	168 384 336,89	173 933 619,25
	<u>357 667 761,69</u>	<u>327 201 715,78</u>
Sijoitussidonnaisten vakuutusten osuus maksetuista korvauksista	148 801 209,88	117 007 189,69

K3. Liikekulut sekä henkilöstöä ja toimielinten jäsenistöä koskevat liitetiedot

K3.1 Kokonaisliikekulut toiminnoittain

	2018	2017
Maksetut korvaukset	4 272 481,99	3 826 841,13
Liikekulut	51 527 020,27	55 353 572,34
Sijoitustoiminnan hoitokulut	4 696 651,99	5 714 851,66
Muut kulut	2 366 435,22	2 641 529,01
<i>Yhteensä</i>	<u>62 862 589,47</u>	<u>67 536 794,14</u>

K3.2 Tuloslaskelman erä liikekulut

	2018	2017
Vakuutusten hankintamenot		
Ensivakuutuksen palkkiot	12 552 977,92	18 442 534,64
Muut vakuutusten hankintamenot	20 733 280,13	19 608 787,81
	<u>33 286 258,05</u>	<u>38 051 322,45</u>
Vakuutusten hoitokulut	8 616 619,54	7 704 815,15
Hallintokulut	10 226 110,61	9 847 363,88
Menevän jälleenvakuutuksen palkkiot ja voitto-osuudet	-601 967,93	-249 929,14
<i>Yhteensä</i>	<u><u>51 527 020,27</u></u>	<u><u>55 353 572,34</u></u>

K3.3 Henkilöstöä ja toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot

	2018	2017
3.3.1 Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	12 189 020,14	10 965 953,10
Eläkekulut	1 941 761,50	2 033 272,01
Muut henkilösivukulut	332 140,43	344 076,70
<i>Yhteensä</i>	<u><u>14 462 922,07</u></u>	<u><u>13 343 301,81</u></u>

3.3.2 Johdon palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset

Toimitusjohtaja ja varatoimitusjohtaja		
Palkat ja palkkiot	535 646,00	472 973,00
Eläkesitoumukset	Toimitusjohtajan eläkeikä/eroamisikä on 63 vuotta ja varatoimitusjohtajan eläkeikä/eroamisikä määräytyy lain mukaan.	
Annetut rahalainat ja niiden ehdot	Ei annettu rahalainoja	
Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	Ei annettu vakuuksia ja vastuusitoumuksia	
Hallitus ja hallituksen varajäsenet		
Palkat ja palkkiot	161 500,00	144 000,00
Eläkesitoumukset	Yhtiön toimsuhteessa oleville hallituksen jäsenille ja varajäsenille on eläkeiäksi sovittu 60-63 vuotta.	
Annetut rahalainat ja niiden ehdot	Ei annettu rahalainoja	
Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	Ei annettu vakuuksia ja vastuusitoumuksia	
Hallintoneuvosto		
Palkat ja palkkiot	171 500,00	170 250,00
Eläkesitoumukset	Ei eläkesitoumuksia.	
Annetut rahalainat ja niiden ehdot	Ei annettu rahalainoja	
Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	Ei annettu vakuuksia ja vastuusitoumuksia	

3.3.3 Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana

Konttorihenkilöstö	146	132

K3.4 Tilintarkastajan palkkiot eriteltyinä toimeksiantoryhmittäin

	2018	2017
Tilintarkastus	46 367,84	31 130,05
Veroneuvonta	0,00	15 175,29
Muut palvelut	79 608,00	86 231,60
<i>Yhteensä</i>	<u>125 975,84</u>	<u>132 536,94</u>

K4. Sijoitustoiminnan nettotuottojen erittely, sijoitussidonnaisten vakuutusten nettotuotot sekä muiden tuottojen ja kulujen erittely

K4.1 Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely

	2018	2017
Sijoitustoiminnan tuotot		
Tuotot sijoituksista saman konsernin yrityksiin		
Osinkotuotot	5 484 542,09	3 022 725,49
Korkotuotot	2 596 556,76	2 446 086,49
<i>Yhteensä</i>	<u>8 081 098,85</u>	<u>5 468 811,98</u>
Tuotot sijoituksista omistusyhteisyrityksiin		
Osinkotuotot	212 092,08	87 708,24
Korkotuotot	19 084,47	59 296,62
<i>Yhteensä</i>	<u>231 176,55</u>	<u>147 004,86</u>
Tuotot kiinteistösijoituksista saman konsernin yrityksiin		
Korkotuotot	1 936 482,29	1 589 094,02
<i>Yhteensä</i>	<u>1 936 482,29</u>	<u>1 589 094,02</u>
Tuotot kiinteistösijoituksista muihin yrityksiin		
Osinkotuotot	858,21	858,21
Korkotuotot	60 814,43	65 107,57
Muut tuotot	32 584 593,25	28 328 322,37
<i>Yhteensä</i>	<u>32 646 265,89</u>	<u>28 394 288,15</u>
Tuotot muista sijoituksista		
Osinkotuotot	38 561 233,81	49 303 219,37
Korkotuotot	19 034 337,01	29 086 139,09
Muut tuotot	9 252 339,91	9 703 167,56
<i>Yhteensä</i>	<u>66 847 910,73</u>	<u>88 092 526,02</u>
	109 742 934,31	123 691 725,03
Arvon alentumisten palautukset	20 550 049,47	38 814 978,19
Myyntivoitot	129 064 820,60	69 750 352,86
Sijoitustoiminnan tuotot yhteensä	<u>259 357 804,38</u>	<u>232 257 056,08</u>

Sijoitustoiminnan kulut	2018	2017
Kulut kiinteistösijoituksista	-15 486 189,94	-13 852 407,76
Kulut muista sijoituksista	-18 605 467,89	-10 426 609,25
Korkokulut ja muut vieraan pääoman kulut		
Muut yritykset	-7 431 256,36	-4 351 694,63
	-41 522 914,19	-28 630 711,64
Arvonalentumiset ja poistot		
Arvonalentumiset	-56 054 119,74	-20 136 669,92
Rakennusten suunnitelmapoistot	-9 355 944,17	-6 152 634,81
Yhteensä	-65 410 063,91	-26 289 304,73
Myyntitappiot	-15 226 777,59	-16 162 517,44
Sijoitustoiminnan kulut yhteensä	-122 159 755,69	-71 082 533,81
Sijoitustoiminnan nettotuotto ennen arvonkorotuksia ja niiden oikaisua	137 198 048,69	161 174 522,27
Sijoitusten arvonkorotus	11 242 640,16	109 299 080,65
Sijoitusten arvonkorotuksen oikaisu	-148 542 224,80	-21 988 675,30
	-137 299 584,64	87 310 405,35
Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa	-101 535,95	248 484 927,62

K4.2 Sijoitussidonnaisten vakuutusten sijoitustoiminnan tuotot ja kulut (sisältyvät K4.1. sijoitustoiminnan erittelyyn)

	2018	2017
Sijoitustoiminnan tuotot	59 897 452,15	38 625 964,58
Sijoitustoiminnan kulut	-5 080 313,02	-4 134 551,98
Sijoitustoiminnan nettotuotto ennen arvonkorotuksia ja niiden oikaisua sekä arvonalennuksia ja niiden palautuksia	54 817 139,13	34 491 412,60
Sijoitusten arvonkorotus	11 242 640,16	109 299 080,65
Sijoitusten arvonkorotuksen oikaisu	-151 547 332,17	-19 605 190,30
Arvonalentumiset	-15 185 087,26	-1 158 651,74
Arvonalentumisten palautukset	1 918 745,94	242 587,92
	-153 571 033,33	88 777 826,53
Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa	-98 753 894,20	123 269 239,13

K4.3 Muiden tuottojen ja kulujen erittely

Muut tuotot	2018	2017
Palvelumyynnin ja liitännäistoiminnan tuotot	2 409 505,96	2 667 880,00
Muut tuotot, muut	25 706,51	29 446,22
Yhteensä	2 435 212,47	2 697 326,22
Muut kulut		
Palvelumyynnin ja liitännäistoiminnan kulut	-2 348 293,22	-2 641 529,01
Henkilöstörahasiirto	-3 799,96	-145 397,87
Muut kulut	-585 029,22	-2 091 099,91
Yhteensä	-2 937 122,40	-4 878 026,79

Taseen liitteet

K5. Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero sekä ei-suojaavien johdannaisten arvostusero

K5.1 Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero

Sijoitukset	Jäljellä oleva hankintameno	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Kiinteistösjoitukset			
Kiinteistöt	268 949 592,40	299 543 755,13	385 818 048,80
Kiinteistöosakkeet saman konsernin yrityksissä	18 928 701,30	18 928 701,30	29 782 687,96
Kiinteistöosakkeet omistusyhteyserityksissä	15 068,34	15 068,34	71 984,43
Muut kiinteistöosakkeet	13 099 013,06	13 099 013,06	18 757 619,60
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	33 266 324,98	33 266 324,98	33 266 324,98
	<u>334 258 700,08</u>	<u>364 852 862,81</u>	<u>467 696 665,77</u>
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä			
Osakkeet ja osuudet	152 020 834,23	152 020 834,23	177 823 283,65
Lainasaamiset	89 247 827,02	89 247 827,02	89 247 827,02
	<u>241 268 661,25</u>	<u>241 268 661,25</u>	<u>267 071 110,67</u>
Sijoitukset omistusyhteyserityksissä			
Osakkeet ja osuudet	35 149 900,09	35 149 900,29	34 522 061,34
Rahoitusmarkkinavälineet	4 000 000,00	4 000 000,00	4 000 000,00
	<u>39 149 900,09</u>	<u>39 149 900,29</u>	<u>38 522 061,34</u>
Muut sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	837 380 533,53	837 380 533,53	961 625 866,63
Rahoitusmarkkinavälineet	1 010 111 618,32	1 010 111 618,32	1 011 707 439,23
Kiinnelainasaamiset	147 286 360,81	147 286 360,81	147 286 360,81
Muut lainasaamiset	81 969 199,78	81 969 199,78	81 969 199,79
Talletukset	5 105 991,25	5 105 991,25	5 105 991,25
	<u>2 081 853 703,69</u>	<u>2 081 853 703,69</u>	<u>2 207 694 857,71</u>
	<u>2 696 530 965,11</u>	<u>2 727 125 128,04</u>	<u>2 980 984 695,49</u>
2018			
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää:			
Korkotuotoiksi (+) tai niiden vähennykseksi (-) jaksotettua nimellisarvon ja hankintamenon erotusta			<u><u>-5 872 451,02</u></u>
Kirjanpitoarvo sisältää			
Tuloutettuja arvonkorotuksia		30 594 162,73	
Muita arvonkorotuksia		<u>0,00</u>	<u>30 594 162,73</u>
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			<u><u>253 859 567,45</u></u>

Sijoitukset	2017		
	Jäljellä oleva hankintameno	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Kiinteistösjoitukset			
Kiinteistöt	258 187 519,74	283 153 585,98	361 027 171,80
Kiinteistöosakkeet saman konsernin yrityksissä	22 238 781,56	22 238 781,56	31 336 663,71
Kiinteistöosakkeet omistusyhteyserityksissä	14 209,52	14 209,52	71 984,43
Muut kiinteistöosakkeet	13 156 013,06	13 229 195,80	16 489 417,64
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	38 387 757,69	38 387 757,69	38 387 757,69
	<u>331 984 281,57</u>	<u>357 023 530,55</u>	<u>447 312 995,27</u>
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä			
Osakkeet ja osuudet	145 495 397,93	145 495 397,93	155 884 750,52
Lainasaamiset	79 980 249,35	79 980 249,35	79 980 249,35
	<u>225 475 647,28</u>	<u>225 475 647,28</u>	<u>235 864 999,87</u>
Sijoitukset omistusyhteyserityksissä			
Osakkeet ja osuudet	37 373 323,83	37 373 323,83	38 054 779,60
Rahoitusmarkkinavälineet	4 000 000,00	4 000 000,00	4 000 000,00
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00
	<u>41 373 323,83</u>	<u>41 373 323,83</u>	<u>42 054 779,60</u>
Muut sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	913 587 470,13	913 587 470,13	1 072 285 365,10
Rahoitusmarkkinavälineet	790 089 820,64	790 089 820,64	810 457 538,31
Kiinnelainasaamiset	217 981 116,58	217 981 116,58	217 981 116,62
Muut lainasaamiset	107 263 446,94	107 263 446,94	107 263 446,94
Talletukset	10 097 123,11	10 097 123,11	10 097 123,11
Muut sijoitukset	13 881 100,00	13 881 100,00	13 347 500,00
	<u>2 052 900 077,40</u>	<u>2 052 900 077,40</u>	<u>2 231 432 090,08</u>
	<u>2 651 733 330,08</u>	<u>2 676 772 579,06</u>	<u>2 956 664 864,82</u>

2017

Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää:			
Korkotuotoiksi (+) tai niiden vähennykseksi (-) jaksotettua nimellisarvon ja hankintamenon erotusta			<u>-3 495 954,20</u>
Kirjanpitoarvo sisältää			
Tuloutettuja arvonkorotuksia		8 720 335,01	
Muita arvonkorotuksia		16 318 913,97	<u>25 039 248,98</u>
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			<u>279 892 285,76</u>

K5.2 Ei-suojaavien johdannaisten käypä arvo ja arvostusero

Johdannaissopimukset	Jäljellä oleva hankintameno	2018	
		Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Muut saamiset			
Johdannaiskaupan annetut vakuudet	1 190 000,00	1 190 000,00	1 190 000,00
Muut siirtosaamiset ja -velat			
Futuuri- ja termiinisopimukset	0,00	0,00	565 399,19
	1 190 000,00	1 190 000,00	1 755 399,19
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			565 399,19
Johdannaissopimukset	Jäljellä oleva hankintameno	2017	
		Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Muut saamiset			
Johdannaiskaupan annetut vakuudet	770 000,00	770 000,00	770 000,00
Muut siirtosaamiset ja -velat			
Futuuri- ja termiinisopimukset	-377 320,22	-377 320,22	-325 033,17
	392 679,78	392 679,78	444 966,83
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			52 287,05

K6. Kiinteistösijoitukset

Kiinteistösijoitusten muutokset:

	2018	2018
	Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä
Hankintameno 1.1.	334 965 338,96	38 387 757,69
Lisäykset	62 781 916,07	0,00
Vähennykset	-84 875 422,81	-5 121 432,71
Siirrot erien välillä	76 917 278,09	0,00
Hankintameno 31.12.	389 789 110,31	33 266 324,98
Kertyneet poistot 1.1.	-31 469 043,94	
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-56 651 605,24	
Tilikauden poistot	9 602 557,55	
Kertyneet poistot 31.12.	-78 518 091,63	
Arvonalentumiset 1.1.	-9 899 771,14	
Tilikauden arvonalentumiset	-3 161 000,00	
Arvonalentumisten palautukset	2 782 127,56	
Arvonalentumiset 31.12.	-10 278 643,58	
Arvonkorotukset 1.1.	25 039 248,98	
Lisäykset	84 093,96	
Vähennykset	-5 209 113,54	
Siirrot erien välillä	10 679 933,33	
Arvonkorotukset 31.12.	30 594 162,73	
Kirjanpitoarvo 31.12.	331 586 537,83	33 266 324,98

Omassa käytössä olevat kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet:

	2018
Jäljellä oleva hankintameno	2 000 365,92
Kirjanpitoarvo	2 000 365,92
Käypä arvo	2 000 365,92

K7. Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteisyhteisöissä

	2018	2017
Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä		
Hankintameno 1.1.	145 309 776,57	41 196 168,12
Lisäykset	51 685 555,32	118 987 221,37
Vähennykset	-43 745 935,14	-14 884 003,88
Siirrot erien välillä	0,00	10 390,96
Hankintameno 31.12.	<u>153 249 396,75</u>	<u>145 309 776,57</u>
Arvon alentumiset 1.1.	185 621,36	-32 689,78
Vähennysten ja siirtojen arvonalentumiset	-662 558,39	0,00
Tilikauden arvonalentumiset	-1 171 699,14	-202 784,83
Arvon alentumisten palautukset	420 073,65	421 095,97
Arvon alentumiset 31.12.	<u>-1 228 562,52</u>	<u>185 621,36</u>
Kirjanpitoarvo 31.12.	<u><u>152 020 834,23</u></u>	<u><u>145 495 397,93</u></u>
Rahoitusmarkkinavälineet ja lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä		
Hankintameno 1.1.	79 980 249,35	73 973 000,01
Lisäykset	29 836 000,00	6 018 300,00
Vähennykset	-25 568 422,33	-11 050,66
Siirrot erien välillä	5 000 000,00	0,00
Hankintameno 31.12.	<u>89 247 827,02</u>	<u>79 980 249,35</u>
Kirjanpitoarvo 31.12.	<u><u>89 247 827,02</u></u>	<u><u>79 980 249,35</u></u>
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyhteisöissä		
Hankintameno 1.1.	47 565 937,78	50 907 472,51
Lisäykset	5 348 986,72	2 423 336,38
Vähennykset	0,00	-5 764 871,11
Hankintameno 31.12.	<u>52 914 924,50</u>	<u>47 565 937,78</u>
Arvon alentumiset 1.1.	-10 192 613,95	-10 650 316,09
Vähennysten ja siirtojen arvonalentumiset	662 558,39	0,00
Tilikauden arvonalentumiset	-8 234 968,65	0,00
Arvon alentumisten palautukset	0,00	457 702,14
Arvon alentumiset 31.12.	<u>-17 765 024,21</u>	<u>-10 192 613,95</u>
Kirjanpitoarvo 31.12.	<u><u>35 149 900,29</u></u>	<u><u>37 373 323,83</u></u>
Rahoitusmarkkinavälineet ja lainasaamiset omistusyhteisyhteisöiltä		
Hankintameno 1.1.	4 000 000,00	4 000 000,00
Hankintameno 31.12.	<u>4 000 000,00</u>	<u>4 000 000,00</u>
Kirjanpitoarvo 31.12.	<u><u>4 000 000,00</u></u>	<u><u>4 000 000,00</u></u>
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteisyhteisöissä yhteensä		
Kirjanpitoarvo 31.12.	<u><u>280 418 561,54</u></u>	<u><u>266 848 971,11</u></u>

K7.1 Sijoitukset LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluvissa yrityksissä

Osakkeet ja osuudet	Kotipaikka	Osuus osakkeista %	Oma pääoma	Tilikauden voitto/tappio
Akapo-Leasing Oy	2) Espoo	33,3 %	11 862,49	0,00
Kauppakeskus Seppä Oy	2) Kuopio	47,0 %	-1 357,91	-2 334,17
Keskinäinen Vakuutusyhtiö Turva	4) Tampere	3,6 %	43 593 201,98	6 470 362,29
LTC-Otso Oy	2) Helsinki	20,0 %	8 369 736,57	4 806 958,31
LähiTapiola Core Kiinteistöt Ky -konserni	1) Espoo	100,0 %	30 265 466,45	-642 627,36
LähiTapiola Kiinteistövarainhoito Oy -konserni	3) Espoo	15,9 %	10 147 566,49	2 321 941,75
LähiTapiola KR PK2 Ky -konserni	3) Espoo	10,0 %	16 101 505,92	-177 949,75
LähiTapiola Palvelut Oy	3) Espoo	15,0 %	10 455 714,95	-1 385 152,13
LähiTapiola Pääomasijoitus GP Oy	2) Espoo	43,1 %	671,94	447,90
LähiTapiola Pääomasijoitus I Ky	2) Espoo	43,1 %	103 307 021,99	12 171 833,66
LähiTapiola Pääomasijoitus II Ky	2) Espoo	45,0 %	32 796 047,39	-1 117 343,25
LähiTapiola Pääomasijoitus III Ky	2) Espoo	50,0 %	137 281 391,14	20 122 104,17
LähiTapiola Rahoitusyhtiö I Ky	3) Espoo	50,0 %	165 062 933,85	62 933,85
LähiTapiola Tampereen Tornit Ky	2) Espoo	32,2 %	13 929 166,67	0,00
LähiTapiola Tontit GP I Oy	2) Espoo	22,6 %	109 386,91	4 125,35
LähiTapiola Tontit I Ky	3) Espoo	5,0 %	43 851 718,70	2 751 718,62
LähiTapiola Tontit II Ky	3) Espoo	16,2 %	5 443 562,44	305 400,90
LähiTapiola Varainhoito Oy	3) Espoo	16,2 %	22 269 954,42	1 607 664,86
LähiTapiola Velkasijoitus I Ky	2) Espoo	37,2 %	65 966 648,01	1 570 923,48
Tieto-Tapiola Oy	2) Espoo	33,3 %	4 117 752,98	267 866,19
Vakuutusneuvonta Aura Oy	2) Espoo	33,3 %	10 729,40	0,00
Vakuutusneuvonta Pohja Oy	2) Espoo	33,3 %	10 672,17	0,00
Yhteensä			713 101 354,95	49 138 874,67

LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö -konserni on lisäksi sijoittanut 25 (25) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluvaan asunto- tai kiinteistöyhtiöön, joista sen omia tytäryhtiöitä on 20 (19)

- 1) Tytäryhtiö
- 2) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluva tytäryhtiö, joka on raportojalle omistusyhteisyriys.
- 3) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluva tytäryhtiö, joka on raportojalle muu sijoitus.
- 4) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluva tytäryhtiö, jota ei yhdistellä.

K7.2 Sijoitukset omistusyhteisyriyksissä

Osakkeet ja osuudet	Kotipaikka	Osuus osakkeista %	Oma pääoma	Tilikauden voitto/tappio
Pihlajalinna Oyj	3) Tampere	8,4 %	121 900 000,00	3 800 000,00
Seligson & Co Oyj	3) Helsinki	19,6 %	11 999 000,00	2 127 000,00
S-Pankki Oy	3) Helsinki	3,5 %	441 841 909,26	6 681 948,16
Yhteensä			575 740 909,26	12 608 948,16

LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö -konserni on lisäksi sijoittanut 1 (1) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluvaan asunto- tai kiinteistöyhtiöön.

2) Omistusyhteisyriyitys

3) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluva omistusyhteisyriyitys, joka on raportoijalle muu sijoitus.

K7.3 Muut sijoitukset

Arvopaperi	Osuus osakkeista %	Määrä	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kotivaltio
Kotimaiset yhtiöt, noteeratut					
Amer- Sports Oyj	0,12	134 164,00	1 584 676,09	5 147 872,68	Suomi
Huhtamäki Oyj	0,12	130 000,00	3 519 100,00	3 519 100,00	Suomi
Kone Oyj B	0,02	93 000,00	2 231 065,87	3 872 520,00	Suomi
Nokia Oyj	0,02	863 000,00	4 340 890,00	4 340 890,00	Suomi
Stora Enso R	0,04	235 000,00	1 875 960,17	2 369 975,00	Suomi
Vaisala Oyj A	0,79	235 158,00	3 189 653,37	3 880 107,00	Suomi
Muut		507 191,00	215 120,00	215 120,00	
Yhteensä		2 197 513,00	16 956 465,50	23 345 584,68	
Kotimaiset yhtiöt, noteeraamattomat					
CAP-Group Oy	6,67	793,00	1 270 376,61	1 538 420,00	Suomi
Sofigate Group Oy	2,98	604 700,00	2 029 392,63	2 122 496,74	Suomi
Verso Food Oy	8,08	240 442,00	1 680 335,28	1 680 335,28	Suomi
Viria Oyj	2,79	150 000,00	3 048 000,00	3 048 000,00	Suomi
Muut		112 748 208,59	63 776 313,20	98 903 376,59	
Yhteensä		113 744 143,59	71 804 417,72	107 292 628,61	

Arvopaperi	Osuus osakkeista %	Määrä	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kotivaltio
Ulkomaiset yhtiöt, noteeratut					
AbbVie Inc	0,00	54 000,00	2 926 779,24	4 347 825,33	Yhdysvallat (USA)
Alphabet Inc Class C	0,00	3 400,00	3 075 173,80	3 075 173,80	Yhdysvallat (USA)
Amazon.com Inc	0,00	2 600,00	1 906 575,05	3 410 586,90	Yhdysvallat (USA)
Anheuser-Busch InBev NV	0,00	55 000,00	3 173 500,00	3 173 500,00	Belgia
Assa Abloy Ab B	0,02	225 000,00	3 469 960,41	3 469 960,41	Ruotsi
AstraZeneca PLC	0,01	77 000,00	4 759 337,25	5 055 403,40	Iso-Britannia
Automatic Data Processing Inc	0,01	30 000,00	2 468 512,45	3 435 458,52	Yhdysvallat (USA)
Axa Sa	0,01	303 000,00	5 713 974,00	5 713 974,00	Ranska
BASF SE	0,01	48 000,00	2 899 200,00	2 899 200,00	Saksa
Banco Bilbao Vizcaya Argentaria SA	0,01	680 000,00	3 152 140,00	3 152 140,00	Espanja
Brenntag AG	0,04	60 000,00	2 262 000,00	2 262 000,00	Saksa
Carl Zeiss Meditec AG	0,06	51 759,00	979 060,25	3 535 139,70	Saksa
Danaher Corp	0,00	25 000,00	2 109 378,95	2 251 528,38	Yhdysvallat (USA)
Deutsche Telekom AG	0,01	326 000,00	4 831 320,00	4 831 320,00	Saksa
Henkel Kgaa -Vorzug	0,03	60 000,00	5 724 000,00	5 724 000,00	Saksa
ING Groep NV	0,01	432 000,00	4 065 120,00	4 065 120,00	Alankomaat
Illinois Tool Works Inc	0,01	30 000,00	3 319 388,65	3 319 388,65	Yhdysvallat (USA)
Ingersoll-Rand PLC	0,02	42 000,00	3 048 702,12	3 346 427,95	Yhdysvallat (USA)
Lowe's Cos Inc	0,00	33 000,00	2 571 436,91	2 661 903,93	Yhdysvallat (USA)
Medtronic Inc	0,00	43 300,00	2 261 291,07	3 439 797,38	Irlanti
Merck & Co Inc	0,00	54 000,00	2 421 531,56	3 603 615,72	Yhdysvallat (USA)
Merck KGAA	0,05	67 000,00	5 544 315,50	6 028 660,00	Saksa
Mondelez International Inc	0,00	60 000,00	2 097 641,92	2 097 641,92	Yhdysvallat (USA)
NIKE Inc	0,00	35 000,00	2 266 288,21	2 266 288,21	Yhdysvallat (USA)
National Grid PLC	0,01	475 832,00	4 065 048,84	4 065 048,84	Iso-Britannia
Nestle Sa	0,00	55 000,00	3 894 755,52	3 894 755,52	Sveitsi
PepsiCo Inc	0,00	36 000,00	2 356 674,75	3 473 606,99	Yhdysvallat (USA)
Procter & Gamble Co	0,00	45 000,00	2 975 415,52	3 612 576,42	Yhdysvallat (USA)
RELX PLC	0,01	160 000,00	2 889 314,53	2 891 350,77	Iso-Britannia
Roche Holding Ag	0,00	17 000,00	3 616 116,17	3 671 843,11	Sveitsi
Rockwell Automation Inc/DE	0,02	26 000,00	3 417 013,10	3 417 013,10	Yhdysvallat (USA)
SAP Ag	0,00	56 000,00	4 868 080,00	4 868 080,00	Saksa
Schlumberger Ltd	0,00	50 000,00	1 575 545,85	1 575 545,85	Curaçao
Schneider Electric Sa	0,01	50 000,00	2 986 000,00	2 986 000,00	Ranska
Siemens Healthineers AG	0,01	123 283,00	3 632 519,06	4 505 377,24	Saksa
Swiss Re Ltd	0,02	77 000,00	6 157 813,47	6 157 813,47	Sveitsi
Total Sa	0,00	120 000,00	5 470 594,35	5 541 600,00	Ranska
US Bancorp	0,00	67 000,00	2 674 148,47	2 674 148,47	Yhdysvallat (USA)
UniCredit SpA	0,01	250 000,00	2 473 500,00	2 473 500,00	Italia
Unilever Nv -CVA	0,01	141 000,00	5 068 509,27	6 686 220,00	Alankomaat
Verizon Communications Inc	0,00	56 000,00	2 704 210,90	2 749 624,45	Yhdysvallat (USA)
Visa Inc	0,00	38 000,00	2 842 531,21	4 378 794,76	Yhdysvallat (USA)
Vodafone Group Plc	0,01	1 625 000,00	2 777 575,93	2 777 575,93	Iso-Britannia
salesforce.com Inc	0,00	32 000,00	3 726 929,94	3 827 982,53	Yhdysvallat (USA)
Yhteensä		6 297 174,00	147 218 924,22	163 394 511,65	
Ulkomaiset yhtiöt, noteeraamattomat					
Muut	4,24	3 083,00	246 923,08	344 974,08	
Yhteensä		3 083,00	246 923,08	344 974,08	

Arvopaperi	Määrä	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kotivaltio
Sijoitusrahastot				
AMUNDI PLANT EM GRN 1-SEURH		9 580 140,00	9 580 140,00	Luxemburg
Aktia Trade Finance Erikoissijoitusrahasto		5 993 776,20	6 003 985,54	Suomi
BNP Paribas Global Senior Corporate Loans		13 925 855,26	13 925 855,26	Ranska
GS Emerging Markets Equity		4 090 904,19	4 090 904,19	Luxemburg
ISAM Systematic Trend (Class Q)		3 638 257,21	3 638 257,21	Caymansaaret
Lynx Fund		4 206 538,35	4 206 538,35	Ruotsi
LähiTapiola AIF Yrityslaina		39 612 511,21	39 612 511,21	Suomi
LähiTapiola High Yield A		20 300 644,76	30 672 196,01	Suomi
LähiTapiola Hyvinvointi A		2 411 482,49	7 149 394,31	Suomi
LähiTapiola Infra A		4 119 933,59	5 606 136,35	Suomi
LähiTapiola Kasvu A		3 290 075,10	6 302 463,18	Suomi
LähiTapiola Kehittynyt Aasia A		8 446 741,94	10 698 092,19	Suomi
LähiTapiola Kehittyvät Korkomarkkinat A		93 989 425,19	93 989 425,19	Suomi
LähiTapiola Kehittyvät Markkinat A		20 229 028,60	21 539 625,48	Suomi
LähiTapiola Korkomaailma A		5 801 278,29	5 801 278,29	Suomi
LähiTapiola Kuluttaja A		2 033 913,95	5 008 258,74	Suomi
LähiTapiola Osinko A		3 778 474,04	5 211 021,37	Suomi
LähiTapiola Pohjoinen Yrityskorko A		25 335 010,63	30 211 049,65	Suomi
LähiTapiola Reaalikorko A		9 832 000,00	9 832 000,00	Suomi
LähiTapiola Suoja A		5 002 636,36	5 506 604,75	Suomi
LähiTapiola USA Keskisuuret A		2 587 106,29	5 308 240,07	Suomi
LähiTapiola Yrityskorko A		21 099 401,42	29 059 429,93	Suomi
Natixis Loomis Sayles Senior Loan Fund		10 000 000,00	10 659 591,54	Luxemburg
Pimco Socially Responsible EM Bond Fund I-		20 000 000,00	20 944 855,76	Irlanti
Transtrend Fund Alliance - OmniTrend (EUR)		4 509 920,54	4 509 920,54	Luxemburg
Winton Diversified Fund (UCITS) EUR I-2 Shares		5 097 452,81	5 097 452,81	Irlanti
Yhteensä		348 912 508,42	394 165 227,92	

Arvopaperi	Määrä	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kotivaltio
Pääomasijoitusrahastot				
AXA LBO Fund IV FCPR		0,00	1 633 449,00	Ranska
AXA Secondary Fund V L.P.		0,00	958 715,28	Jersey
Altor Fund III		4 224 797,89	6 366 050,73	Jersey
Altor Fund IV (No.2) AB		4 918 342,07	5 978 324,59	Ruotsi
Apax Europe VII - B, L.P.		1 933 240,73	1 933 240,73	Iso-Britannia
Armada Mezzanine IV Ky		2 275 020,87	2 507 843,91	Suomi
Beechbrook Mezzanine II L.P.		4 373 665,44	4 373 665,44	Iso-Britannia
Beechbrook Private Debt III L.P.		5 404 491,00	5 478 568,95	Iso-Britannia
Beechbrook UK SME Credit I L.P.		7 529 945,50	7 529 945,50	Iso-Britannia
Bowmark Capital Partners IV, L.P.		3 008 283,68	3 008 283,68	Iso-Britannia
Bowmark Capital Partners V, L.P.		3 752 770,73	3 752 770,73	Iso-Britannia
Bridgepoint Europe III, L.P.		1 088 194,00	1 088 194,00	Iso-Britannia
Bridgepoint Europe IV F L.P.		3 023 268,57	3 469 234,81	Iso-Britannia
Bridgepoint Europe V C L.P.		8 374 639,39	9 482 080,00	Iso-Britannia
Capvis Equity III L.P.		1 641 656,00	1 641 656,00	Jersey
Capvis Equity IV LP		2 743 062,00	2 743 062,00	Jersey
Dasos Timberland Fund II		14 519 582,76	17 096 593,10	Luxemburg
ICG Senior Debt Partners Fund		1 411 459,34	1 411 459,34	Luxemburg
ICG Senior Debt Partners Fund 2		10 793 432,99	11 170 214,12	Luxemburg
ICG-Longbow UK Real Estate Debt Investments		6 243 075,76	6 243 075,76	Luxemburg
Infranode I (No. 1) AB		4 066 865,33	4 186 338,50	Ruotsi
KSK Parking I Ky		7 200 000,00	7 200 000,00	Suomi
KSK Redi Ky		10 800 000,00	10 800 000,00	Suomi
Lindsay Goldberg III L.P.		665 196,51	665 196,51	Yhdysvallat (USA)
LähiTapiola Asuntorahasto Prime Ky		3 769 315,81	4 021 016,53	Suomi
LähiTapiola Asuntosijoitus Suomi Ky		4 744 079,52	5 540 713,30	Suomi
M&G Real Estate Debt Fund II, L.P.		5 647 190,97	5 647 190,97	Guernsey
NB Private Debt Fund II LP		7 972 175,55	7 972 175,55	Yhdysvallat (USA)
Nexit INFOCOM II L.P.		885 467,33	2 904 629,91	Guernsey
Nordic Mezzanine Fund III Limited Partnership		2 278 778,63	3 015 960,05	Iso-Britannia
PBW II Real Estate Fund S.A.		1 830 323,18	1 830 323,18	Luxemburg
Partners Group U.S. Venture 2004, L.P.		524 935,37	524 935,37	Yhdysvallat (USA)
Real Estate Debt & Secondaries Ky		1 689 546,77	1 689 546,77	Suomi
Siguler Guff Small Business Credit		5 402 010,42	5 402 010,42	Yhdysvallat (USA)
TPG Partners VI, LP		6 874 483,84	6 874 483,84	Yhdysvallat (USA)
TPG Partners VII, L.P.		8 611 196,70	10 735 395,63	Yhdysvallat (USA)
Tapiola KR I Ky		22 265 242,54	22 265 242,54	Suomi
Tapiola KR III Ky		44 085 067,05	44 085 067,05	Suomi
The Triton Fund III L.P.		3 524 850,00	3 863 733,54	Jersey
Tikehau Direct Lending III		8 254 103,74	9 607 991,65	Luxemburg
Top Tier Venture Capital III, L.P.		1 091 399,76	1 091 399,76	Yhdysvallat (USA)
Top Tier Venture Capital IV, L.P.		2 101 356,04	3 865 654,10	Yhdysvallat (USA)
VSS Structured Capital Parallel III, L.P.		3 720 117,03	3 720 117,03	Yhdysvallat (USA)
eQ PE VIII North LP		3 066 773,84	3 066 773,84	Suomi
Muut		3 911 889,94	4 640 615,98	
Yhteensä		252 241 294,59	273 082 939,69	
Muut sijoitukset, osakkeet ja osuudet yhteensä	122 241 913,59	837 380 533,53	961 625 866,63	

K7.4 Sijoitussidonnaisen vakuutuksen katteena olevat sijoitukset

Arvopaperi	Kotivaltio	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo
Osakkeet			
Amer- Sports Oyj	Suomi	650 870,31	650 870,31
Aspo Oyj	Suomi	530 534,00	530 534,00
Bittium Oyj	Suomi	544 099,78	544 099,78
Evli Bank PLC	Suomi	540 882,16	540 882,16
Fortum Oyj	Suomi	1 376 804,40	1 376 804,40
Ilkka-Yhtymä Oyj II	Suomi	561 137,50	561 137,50
KCI Konecranes Oyj	Suomi	611 139,62	611 139,62
Kone Oyj B	Suomi	561 765,24	561 765,24
Neste Oyj	Suomi	842 606,24	842 606,24
Nokia Oyj	Suomi	3 789 345,47	3 789 345,47
Nokian Renkaat Oyj	Suomi	784 029,06	784 029,06
Nordea Bank AB	Suomi	509 088,43	509 088,43
Nordea Bank Abp	Suomi	2 769 266,59	2 769 266,59
Outokumpu Oyj	Suomi	541 919,94	541 919,93
PowerCell Sweden AB	Ruotsi	514 588,29	514 588,29
Sampo Oyj A	Suomi	1 403 155,71	1 403 155,71
Stora Enso R	Suomi	534 636,11	534 636,11
TeliaSonera Ab	Ruotsi	1 115 237,28	1 115 237,28
UPM-Kymmene Oyj	Suomi	1 066 899,05	1 066 899,05
Muut		16 415 996,74	16 415 996,74
Yhteensä		35 664 001,92	35 664 001,91
Sijoitusrahastot			
Amundi ETF MSCI EM Asia UCITS ETF	Ranska	686 043,67	686 043,67
Amundi MSCI Nordic Ucits ETF	Ranska	1 501 955,10	1 501 955,10
BGF-EUROPEAN VALUE-I2 EUR	Luxemburg	562 422,72	562 422,72
BLACKROCK GIF I EMMKT EQ-F2E	Luxemburg	730 937,89	730 937,89
DB X-Trackers - DJ EURO STOXX 50 ETF	Saksa	4 558 640,45	4 558 640,45
DB X-Trackers DJ Stoxx 600 Index ETF	Saksa	821 080,65	821 080,65
EAI Residential asuntorahasto 2015	Suomi	1 285 200,00	1 285 200,00
EAI Residential asuntorahasto 2016	Suomi	504 450,00	504 450,00
EAI Residential asuntorahasto 2018	Suomi	550 000,00	550 000,00
eQ CO2 1 K	Suomi	1 023 497,49	1 023 497,49
eQ Euro Investment Grade 1 T	Suomi	525 093,03	525 093,03
EQ Eurooppa Indeksi-1 K	Suomi	510 811,26	510 811,26
EQ Eurooppa Kiinteistö-1 K	Suomi	1 144 698,89	1 144 698,89
EQ Eurooppa Osinko 1 K	Suomi	998 560,85	998 560,85
eQ High Yield Bond 1 K	Suomi	612 498,13	612 498,13
eQ High Yield Bond 1 T	Suomi	552 406,20	552 406,20
eQ Hoivakiinteistöt	Suomi	25 176 267,08	25 176 267,08
Eq Kasvava Aasia 1 K	Suomi	897 061,75	897 061,75
eQ Kehittyvät Markkinat Osinko 1 T	Suomi	620 766,43	620 766,43
eQ Kehittyvät Markkinat Osinko 1K	Suomi	2 217 735,92	2 217 735,92
eQ Kehittyvät Markkinat Pienyhtiö 1 K	Suomi	1 045 391,71	1 045 391,71
eQ Liikekiinteistöt-1T	Suomi	31 045 930,65	31 045 930,65
eQ Mandaatti-2K	Suomi	1 399 542,11	1 399 542,11
eQ PE VIII North Ky	Suomi	1 047 726,86	1 047 726,86
EQ Pohjoismaat Pienyhtiö 2 K	Suomi	624 324,39	624 324,39
eQ Rahamarkkina 1 K	Suomi	919 704,11	919 704,11
eQ USA Indeksi 1 K	Suomi	2 046 527,12	2 046 527,12
Erikoissijoitusrahasto Elite	Suomi	1 092 507,78	1 092 507,78

Erikoissijoitusrahasto UB Nordic Property	Suomi	519 307,72	519 307,72
EVLI EMERGING FRONTIER-B	Suomi	3 981 844,46	3 981 844,46
EVLI EMERGING MKT CREDIT-B	Suomi	9 407 724,28	9 407 724,28
EVLI EQTY FACTOR EUR -B ACC	Suomi	10 735 838,58	10 735 838,58
EVLI EQUITY FACTOR USA-B	Suomi	8 456 068,80	8 456 068,80
Evli Euro Likvidi B	Suomi	11 733 680,03	11 733 680,03
Evli Eurooppa B	Suomi	8 175 882,95	8 175 882,95
Evli European High Yield B	Suomi	27 940 262,65	27 940 262,65
Evli European Investment Grade B	Suomi	1 643 854,05	1 643 854,05
EVLI FINNISH SMALL CAP	Suomi	5 570 465,86	5 570 465,86
EVLI GEM-B	Suomi	6 739 348,08	6 739 348,08
Evli Healthcare I Ky	Suomi	23 922 000,00	23 922 000,00
Evli Lyhyt Yrittäjälaina B	Suomi	37 704 328,85	37 704 328,85
Evli Maa- ja metsätalouden B	Suomi	640 495,73	640 495,73
EVLI NORTH AMERICA-B	Suomi	760 616,96	760 616,96
Evli Pohjoismaat B	Suomi	3 987 407,50	3 987 407,50
EVLI RENTAL YIELD AIF-A	Suomi	8 236 181,41	8 236 181,41
Evli Suomi Select B	Suomi	2 778 903,13	2 778 903,13
Evli Takt.Alpha-Korko B	Suomi	23 589 183,95	23 589 183,95
Evli Varainhoito 30 B	Suomi	596 123,63	596 123,63
Evli Varainhoito 50 B	Suomi	1 936 471,74	1 936 471,74
FUNDSMITH EQUITY FEEDER-TI	Luxemburg	516 592,25	516 592,25
Harkitseva Varainhoito	Suomi	996 510,00	996 510,00
Ib Ålandsbanken Bostadsfond Specialp. A	Suomi	505 939,42	505 939,42
Indeksivarainhoito 25	Suomi	5 306 850,00	5 306 850,00
Indeksivarainhoito 50	Suomi	6 225 661,38	6 225 661,38
iShares Core MSCI Emerging Markets IMI UCITS ETF	Luxemburg	4 341 219,96	4 341 219,96
iShares Core S&P 500 UCITS	Luxemburg	8 806 528,00	8 806 528,00
JPM Emerging Markets Opportunities I Acc EUR	Luxemburg	2 599 829,98	2 599 829,98
Kiinteistö-sijoitusalkku	Suomi	61 097 474,22	61 097 474,22
Kiinteistö-sijoitusalkku A	Suomi	1 699 514,60	1 699 514,60
Korkovarainhoitosalkku	Suomi	2 532 072,05	2 532 072,05
LähiTapiola 2020 A	Suomi	83 248 496,27	83 248 496,27
LähiTapiola 2025 A	Suomi	154 262 582,44	154 262 582,44
LähiTapiola 2035 A	Suomi	69 290 118,06	69 290 118,06
LähiTapiola 2045 A	Suomi	17 364 510,00	17 364 510,00
LähiTapiola Asuntosijoitus	Suomi	4 065 906,00	4 065 906,00
LähiTapiola Asuntosijoitus Prime	Suomi	23 614 446,47	23 614 446,47
LähiTapiola Asuntosijoitus Suomi	Suomi	5 310 687,17	5 310 687,17
LähiTapiola Eurooppa Keski- ja Etelä-Amerikka A	Suomi	23 779 725,26	23 779 725,26
LähiTapiola High Yield A	Suomi	6 785 787,48	6 785 787,48
LähiTapiola Hyvinvointi A	Suomi	27 236 331,45	27 236 331,45

LähiTapiola Infra A	Suomi	4 687 977,94	4 687 977,94
LähiTapiola Kasvu A	Suomi	12 914 663,34	12 914 663,34
LähiTapiola Kehittynyt Aasia A	Suomi	11 809 784,69	11 809 784,69
LähiTapiola Kehittyvät Korkomarkkinat A	Suomi	2 705 109,77	2 705 109,77
LähiTapiola Kehittyvät Markkinat A	Suomi	31 573 604,40	31 573 604,40
LähiTapiola Korkomaailma A	Suomi	25 773 781,20	25 773 781,20
LähiTapiola Kuluttaja A	Suomi	21 519 368,89	21 519 368,89
LähiTapiola Lyhytkorko A	Suomi	11 237 209,53	11 237 209,53
LähiTapiola Maailma 20 A	Suomi	22 763 866,38	22 763 866,38
LähiTapiola Maailma 50 A	Suomi	65 334 113,34	65 334 113,34
LähiTapiola Maailma 80 A	Suomi	70 366 638,12	70 366 638,12
LähiTapiola Metsäsijoitus	Suomi	3 589 968,44	3 589 968,44
LähiTapiola Osinko A	Suomi	1 186 302,26	1 186 302,26
LähiTapiola Osinko Suomi A	Suomi	14 321 013,47	14 321 013,47
LähiTapiola Pitkäkorko A	Suomi	11 268 613,97	11 268 613,97
LähiTapiola Pohjoinen Yrityskorko A	Suomi	4 981 107,60	4 981 107,60
LähiTapiola Skandinavia A	Suomi	1 032 995,18	1 032 995,18
LähiTapiola Suoja A	Suomi	1 234 283,21	1 234 283,21
LähiTapiola Tapiolan Keskus	Suomi	2 102 210,66	2 102 210,66
LähiTapiola Toimitila	Suomi	716 571,14	716 571,14
LähiTapiola USA Keskisuuret A	Suomi	7 965 618,16	7 965 618,16
LähiTapiola Viisas	Suomi	20 517 556,53	20 517 556,53
LähiTapiola Yrityskorko A	Suomi	5 383 597,17	5 383 597,17
Momentum-varainhoito	Suomi	94 473 539,52	94 473 539,52
Old Mutual North American Equity I EUR	Iso-Britannia	790 686,48	790 686,48
Osakevarainhoitosalkku	Suomi	742 193,14	742 193,14
Private Banking Korkestrategia	Suomi	1 005 060,00	1 005 060,00
Private Banking Strategia 10	Suomi	5 949 272,44	5 949 272,44
Private Banking Strategia 30	Suomi	15 220 934,51	15 220 934,51
Private Banking Strategia 50	Suomi	7 627 153,71	7 627 153,71
Private Banking Strategia 70	Suomi	2 260 094,75	2 260 094,75
Pääomasijoitukset-sij.salkku A	Suomi	1 228 816,17	1 228 816,17
Reipas Varainhoito	Suomi	993 850,00	993 850,00
Rohkea Varainhoito	Suomi	989 880,00	989 880,00
Seligson & Co Tropico LatAm (EUR)	Suomi	701 325,67	701 325,67
Seligson Aasia A	Suomi	3 135 243,78	3 135 243,78
Seligson Euro-obligaatio	Suomi	908 382,82	908 382,82
Seligson Eurooppa -indeksirahasto A	Suomi	6 356 481,78	6 356 481,78
Seligson Glb Top 25 Brands -A	Suomi	15 052 891,18	15 052 891,18
Seligson Global Top 25 Pharmaceuticals A	Suomi	12 342 358,96	12 342 358,96
Seligson Phoebus - A	Suomi	1 853 061,66	1 853 061,66
Seligson Phoenix A	Suomi	935 971,63	935 971,63
Seligson Pohjois-Amerikka -indeksirahasto A	Suomi	2 188 236,28	2 188 236,28
Seligson Rahamarkkina AAA	Suomi	1 940 936,63	1 940 936,63
Seligson Russian Pros Euro A	Suomi	7 565 390,22	7 565 390,22
Seligson Suomi-indeksirahasto	Suomi	10 095 323,37	10 095 323,37
Slättö Bostäder Invest AB	Ruotsi	975 153,10	975 153,10
Slättö IV AB	Ruotsi	3 436 965,93	3 436 965,93
Slättö VII AB- B Shares	Ruotsi	3 216 990,38	3 216 990,38
S-Sijoituskori Kohtuullinen	Suomi	3 090 292,56	3 090 292,56
S-Sijoituskori Varovainen	Suomi	5 003 470,36	5 003 470,36
Suojavarainhoito 10	Suomi	8 114 031,56	8 114 031,56
Suojavarainhoito 15	Suomi	2 988 826,99	2 988 826,99
Suojavarainhoito 25	Suomi	1 128 168,15	1 128 168,15
Suojavarainhoito 5	Suomi	520 126,49	520 126,49
Suomi Plus -sijoitussalkku	Suomi	32 929 411,52	32 929 411,52
TOP-indeksivarainhoito 25	Suomi	2 380 785,45	2 380 785,45
TOP-indeksivarainhoito 50	Suomi	1 240 452,00	1 240 452,00

UB FIXED INC PLUS FD-UB B PL	Suomi	1 184 776,36	1 184 776,36
UB SMART FUND-A	Suomi	545 201,69	545 201,69
Vakaa Varainhoito	Suomi	996 490,00	996 490,00
Varainhoito 100	Suomi	29 819 579,03	29 819 579,03
Varainhoito 25	Suomi	2 709 005,16	2 709 005,16
Varainhoito 50	Suomi	9 994 842,02	9 994 842,02
Varainhoito 75	Suomi	5 634 291,19	5 634 291,19
Varainhoito Eurooppa Plus	Suomi	2 768 840,92	2 768 840,92
Varainhoito Maltillinen	Suomi	63 123 855,26	63 123 855,26
Varainhoito Nordic Plus	Suomi	34 679 901,06	34 679 901,06
Varainhoito Tasapainoinen	Suomi	45 801 767,27	45 801 767,27
Varainhoito Tuottohakuinen	Suomi	17 756 404,35	17 756 404,35
Varainhoito Varovainen	Suomi	70 506 099,77	70 506 099,77
Varainhoitosalkku 10	Suomi	38 313 129,06	38 313 129,06
Varainhoitosalkku 30	Suomi	114 528 185,70	114 528 185,70
Varainhoitosalkku 50	Suomi	57 079 071,88	57 079 071,88
Varainhoitosalkku 70	Suomi	14 023 125,94	14 023 125,94
Vauras 100	Suomi	883 793,28	883 793,28
Vauras 25	Suomi	40 384 234,43	40 384 234,43
Vauras 50	Suomi	21 126 981,72	21 126 981,72
Vauras 75	Suomi	3 073 001,97	3 073 001,97
Yksilöllinen varainhoito 30	Suomi	46 877 307,99	46 877 307,99
Yksilöllinen varainhoito 50	Suomi	2 073 320,00	2 073 320,00
Ålandsbanken Asuntorahasto C	Suomi	3 320 944,47	3 320 944,47
Muut		18 983 112,06	18 983 112,06
Yhteensä		2 053 899 532,22	2 053 899 532,22
Rahoitusmarkkinavälineet			
Eurooppa Pankit Autocall 4/2018	Ranska	897 100,44	897 100,44
Muut		11 811 029,95	11 811 029,95
Yhteensä		12 708 130,39	12 708 130,39
Yhteensä		2 102 271 664,53	2 102 271 664,52

K8. Muut sijoitukset

K8.1 Muut lainasaamiset vakuuden mukaan eriteltynä

	2018	2017
Muut lainasaamiset, vakuutuskirja	203 551,24	287 534,04
Muu vakuus	55 588 141,49	59 016 576,64
Jäljellä oleva hankintameno	55 791 692,73	59 304 110,68
Ei-vakuudelliset, jäljellä oleva hankintameno yhteensä	26 177 507,05	47 959 336,26
Muut lainasaamiset yhteensä	81 969 199,78	107 263 446,94

K9. Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset

	Aineettomat oikeudet ja pitkävaikutteiset menot	Konserni- liikearvo	Ennakkomaksut aineettomat hyödykkeet	Kalusto
Hankintameno 1.1.	38 621 801,79	36 218,44	1 670 885,63	3 850 423,46
Lisäykset	2 209 174,98	0,00	4 123 363,20	297 222,33
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	-473 644,42
Siirrot erien välillä	5 102 217,83	0,00	-5 102 217,83	3 417 858,29
Hankintameno 31.12.	45 933 194,60	36 218,44	692 031,00	7 091 859,66
Kertyneet poistot 1.1.	-24 156 082,95	-27 981,00	0,00	-3 164 974,13
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00	-3 350 638,29
Tilikauden poistot	-7 553 623,26	0,00	0,00	260 808,85
Kertyneet poistot 31.12.	-31 709 706,21	-27 981,00	0,00	-6 254 803,57
Kirjanpitoarvo 31.12.	14 223 488,39	8 237,44	692 031,00	837 056,09

K10. Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset

	2018 Alkuperäinen hankintameno	2018 Käypä arvo (= kirjanpitoarvo)	2017 Alkuperäinen hankintameno	2017 Käypä arvo (= kirjanpitoarvo)
Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet	1 724 257 461,04	2 089 563 531,05	1 608 417 048,22	2 118 277 860,97
Rahoitusmarkkinavälineet	14 425 199,45	12 708 130,10	12 910 794,36	13 064 815,53
Saamiset vakuutusmaksunvälittäjiltä	851 823,75	851 823,75	121 080,94	121 080,94
Rahat ja pankkisaamiset	4 682 605,09	4 682 605,09	4 189 488,72	4 189 488,72
Kertyneet korot	170 243,41	170 243,41	120 717,72	120 717,72
Yhteensä	1 744 387 332,74	2 107 976 333,40	1 625 759 129,96	2 135 773 963,88
Etukäteen hankitut sijoitukset	46 178 884,23	48 997 723,84	20 205 779,80	17 423 561,95
Sijoitussidonnaisten vakuutusten vastuovelkaa vastaavat sijoitukset	1 698 208 448,51	2 058 978 609,56	1 605 553 350,16	2 118 350 401,93
Rahat ja pankki- yms saamiset sisältävät tilinpäätöshetkellä voimassa olevien maksettujen vakuutusten nettomaksuja, joita ei vielä ole sijoitettu.	5 534 428,84		4 310 569,66	

K11. Oman pääoman muutokset ja arvonkorotusrahaston erittely

K11.1 Oman pääoman muutokset

	1.1.2018	Lisäykset	Vähennykset	31.12.2018
Pohjarahasto	4 482 208,24	0,00	0,00	4 482 208,24
Takuupääoma	37 585 505,12	0,00	0,00	37 585 505,12
Arvonkorotusrahasto	9 162 367,08	0,00	-74 659,25	9 087 707,83
Varmuusrahasto	316 934 731,95	49 445 365,66	0,00	366 380 097,61
Käyttörahassto	1 478 138,23	400 000,00	-45 000,00	1 833 138,23
Verotusperusteisista varauksista ja poistoerosta omaan pääomaan siirretty osuus	921 232,27	0,00	-409 765,31	511 466,96
Konsernin edellisten tilikausien voitto/tappio	-19 582 124,25	42 098 449,46	-51 724 640,67	-29 208 315,46
Tilikauden voitto	41 993 404,60	46 734 917,00	-41 993 404,60	46 734 917,00
Tilikauden voittoon sisältyvä osuus poistoeron ja verotusperusteisten varausten muutoksesta	105 044,86	409 765,25	-105 044,86	409 765,24
	<u>42 098 449,46</u>	<u>47 144 682,25</u>	<u>-42 098 449,46</u>	<u>47 144 682,24</u>
Oman pääoman muutokset yhteensä	<u>393 080 508,11</u>	<u>139 088 497,37</u>	<u>-94 352 514,69</u>	<u>437 816 490,55</u>

K11.2 Arvonkorotusrahaston erittely

	31.12.2018
Arvonkorotusrahasto 1.1.	9 162 367,08
Arvonkorotusten peruutukset	-74 659,25
Arvonkorotusrahasto 31.12.	<u>9 087 707,83</u>
Josta käyttöomaisuuteen liittyvää	<u>9 087 707,83</u>

K12. Tilinpäätössiirtojen kertymä

	2018	2017
Poistoero		
Poistoero 1.1.	1 522 530,33	1 653 836,40
Vähennykset	<u>-140 767,74</u>	<u>-131 306,07</u>
Poistoero 31.12.	<u>1 381 762,59</u>	<u>1 522 530,33</u>
Tilinpäätössiirtojen kertymä yhteensä	<u>1 381 762,59</u>	<u>1 522 530,33</u>
Jaettu		
Omaan pääomaan	-994 402,27	-1 107 016,46
Vähemmistöosuuteen	-111 007,80	-111 007,80
Laskennalliseen verovelkaan	-276 352,52	-304 506,07
Verokanta	20,00 %	20,00 %

K13. Muut pakolliset varaukset

	2018	2017
Työttömyysturvan omavastuuvaraus	<u>0,00</u>	<u>88 676,16</u>
	<u>0,00</u>	<u>88 676,16</u>

K14. Muut pakolliset varaukset

K14.1 Laskennalliset verosaamiset

	2018	2017
Poistoerosta johtuva laskennallinen verosaaminen	1 042 305,94	1 042 305,94

K14.2 Laskennalliset verovelat

	2018	2017
Konsernin poistoerosta ja varausten jaosta aiheutunut laskennallinen verovelka	276 352,52	304 506,07

K15. Saamiset ja velat

K15.1 Saamisten erittely

	2018	2017
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		
Muut saamiset	200 008,49	131 723,72
	<u>200 008,49</u>	<u>131 723,72</u>

K15.2 Velkojen erittely

	2018	2017
Velat saman konsernin yrityksille		
Ostovelat	232 336,49	1 511 356,91
Muut velat	67 128,80	51 144,68
	<u>299 465,29</u>	<u>1 562 501,59</u>

K16. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

	2018	2018	2017	2017
	Vakuudet/pantit / takaukset yms sitoumukset	Velan määrä	Vakuudet/pantit / takaukset yms sitoumukset	Velan määrä
K16.1 Vakuudet				
Omien velkojen vakuudeksi				
Kiinteistökiinnitykset	21 672 170,80	7 675 519,64	21 672 170,80	7 946 679,03
	<u>21 672 170,80</u>	<u>7 675 519,64</u>	<u>21 672 170,80</u>	<u>7 946 679,03</u>
K16.2 Taseeseen sisällyttömät vastuusitoumukset ja vastuut				
Johdannaissopimukset				
		2018		2017
Valuuttajohdannaiset				
<i>Termiini- ja futuurisopimukset, avoimet</i>				
Kohde-etuus		-41 397 720,75		-61 089 377,22
Käypä arvo		565 399,19		-325 033,17
Vuokravastuut				
Alkaneella tilikaudella maksettava määrä		906 913,08		1 548 895,35
Seuraavina vuosina maksettava määrä		3 782 076,48		3 369 714,24
		<u>4 688 989,56</u>		<u>4 918 609,59</u>
Arvonlisäverovastuut				
<i>Arvonlisäverotuksen ryhmäkisteröintiin liittyen</i>				
Konserniyritykset		-86 466,35		226 192,35
Yhteistoimintayritykset		1 846 176,42		2 369 617,10
		<u>1 759 710,07</u>		<u>2 595 809,45</u>
<i>Kiinteistöinvestointien arvonlisäverolain 120§:n mukainen tarkistusvastuu - 10 v. tarkistuskausi</i>				
Yhtiö		120 612,00		1 474 849,86
Muut ryhmän yritykset		49 929 906,60		44 718 475,09
		<u>50 050 518,60</u>		<u>46 193 324,95</u>
Muut vastuusitoumukset				
Sijoitussitoumukset		14 511 069,10		1 756 638,60
Merkintäsitoumukset		515 333 156,19		482 891 191,96
Myönnetty limiitti		80 536 525,35		42 306 881,86
		<u>610 380 750,64</u>		<u>525 198 073,82</u>

K17. Lähipiirilainat ja -liiketoimet (VYL 8 luku 11 § ja KPA 2 luku 7 b §)

K17.1 Lähipiirilainat ja -liiketoimet (VYL 8 luku 11 § ja KPA 2 luku 7 b §)

LähiTapiola Keskinäisen Henkivakuutusyhtiön lähipiirin muodostaa konserniin kuuluvat yritykset (liite K7.1 ja K7.2) sekä yhtiöt, joissa Henkiyhtiöllä huomattava vaikutusvalta (konsermirakenne toimintakertomuksessa). Yhtiöiden lisäksi lähipiiriin luetaan Henkiyhtiön hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja ja tämän sijainen sekä johtoryhmän jäsenet sekä näiden läheiset perheenjäsenet ja yhtiöt, joissa edellä mainitut henkilöt käyttävät merkittävää äänivaltaa.

LähiTapiola Keskinäisen Henkivakuutusyhtiön lähipiirirekisteriin kuuluville myönnetyt lainat

Tytäryhtiöt	146 524 648,20
Osakkuusyritykset ja yhteisyritykset	330 138,69
Yhteisön tai sen emoyhtiön johtoon kuuluvat avainhenkilöt	0,00
Muut lähipiiriin kuuluvat osapuolet	0,00
	146 854 786,89

Lähipiirille myönnettyissä lainoissa noudatetaan normaaleja luottoehtoja. Laina-aika on pääsääntöisesti 10-40 vuotta ja korko kiinteä.

Yhtiöllä ei ole lähipiiriliiketoimia, jotka olisi tehty muita kuin tavanomaisia kaupallisia ehtoja noudattaen.

LähiTapiola Keskinäisen Henkivakuutusyhtiön vakuudet ja vastuusitoumukset LähiTapiola-ryhmän yhtiöiden hyväksi on esitetty liitteellä 16. Muiden lähipiiriin kuuluvien hyväksi ei ole annettu vakuuksia eikä vastuusitoumuksia.

Johdon palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset on ilmoitettu liitteellä 3.

K17.2 Pääomalainat

Velkoja Useita
Lainan pääoma 100.000.000 euroa

Pääasialliset lainaehdot Lainasopimus on voimassa 23.11.2043 saakka. Lainan ensimmäinen mahdollinen takaisinmaksupäivä on 23.11.2023, jonka jälkeen laina on mahdollista maksaa takaisin minä tahansa koronmaksupäivänä (23. marraskuuta), jos velallinen täyttää ne edellytykset, jotka takaisinmaksulle on lainsäädännössä asetettu.

Ensimmäistä takaisinmaksupäivää edeltävään päivään saakka lainan vuotuinen korko on 3,5 prosenttia. Jos velallinen ei maksa lainaa takaisin ensimmäisenä maksupäivänä, määräytyy lainan korko uudelleen. Ensimmäisestä takaisinmaksupäivästä lähtien korko on ensimmäisenä takaisinmaksupäivänä määräytyvä Euro 5-y Mid-Swap Rate lisättyä 3,25 prosentin marginaalilla.

Pääoma voidaan palauttaa ja korkoa voidaan maksaa vain siltä osin kuin yhtiön vapaan oman pääoman ja kaikkien pääomalainojen määrä maksuhetkellä ylittää yhtiön viimeksi päättyneeltä tilikaudelta vahvistettavan tai sitä uudempaan tilinpäätökseen sisältyvän taseen mukaisen tappion määrän.

Jos korkoa ei voida maksaa, siirtyy se maksettavaksi aikaisintaan ensimmäisen sellaisen tilinpäätöksen jälkeen, jonka perusteella korkoa voidaan maksaa.

Pääomalainasopimuksen ehtoja voidaan muuttaa ainoastaan Finanssivalvonnan suostumuksella.

Lainaa ei ole vakuutta.

Pääomalaina on Euroclear Finland Oy:n hoidossa.

Velkoja
Lainan pääoma

Useita
7.000.000 euroa

Pääasialliset lainaehdot

Lainasopimus on voimassa 26.11.2024 saakka. Lainan ensimmäinen mahdollinen takaisinmaksupäivä on 26.11.2019, jonka jälkeen laina on mahdollista maksaa takaisin minä tahansa koronmaksupäivänä (26. marraskuuta), jos velallinen täyttää ne edellytykset, jotka takaisinmaksulle on lainsäädännössä asetettu.

Ensimmäistä takaisinmaksupäivää edeltävään päivään saakka lainan vuotuinen korko on 3,625 prosenttia. Jos velallinen ei maksa lainaa takaisin ensimmäisenä maksupäivänä, määräytyy lainan korko uudelleen. Ensimmäisestä takaisinmaksupäivästä lähtien korko on ensimmäisenä takaisinmaksupäivänä määräytyvä Euro 5-y Mid-Swap Rate lisättynä 3,25 prosentin marginaalilla.

Pääoma voidaan palauttaa ja korkoa voidaan maksaa vain siltä osin kuin yhtiön vapaan oman pääoman ja kaikkien pääomalainojen määrä maksuhetkellä ylittää yhtiön viimeksi päättyneeltä tilikaudelta vahvistettavan tai sitä uudempaan tilinpäätökseen sisältyvän taseen mukaisen tappion määrän.

Jos korkoa ei voida maksaa, siirtyy se maksettavaksi aikaisintaan ensimmäisen sellaisen tilinpäätöksen jälkeen, jonka perusteella korkoa voidaan maksaa.

Pääomalainasopimuksen ehtoja voidaan muuttaa ainoastaan Finanssivalvonnan suostumuksella.

Lainaa ei ole vakuutta.

Pääomalaina on Euroclear Finland Oy:n hoidossa.

Muut liitetiedot

Tulosanalyysi

	2018	2017	Muutos	Muutos %
Vakuutusmaksutulo	446 020	513 180	-67 160	-13,1 %
Sijoitustoiminnan tuotot ja kulut sekä arvonkorotukset ja niiden oikaisut	-102	248 485	-248 586	-100,0 %
Maksetut korvaukset	-356 400	-325 728	-30 673	9,4 %
Vastuuvelan muutos ennen lisätujen (asiakasetujen) ja tasoitusmäärän muutosta	25 631	-340 066	365 697	-107,5 %
Liikekulut	-51 527	-55 354	3 827	-6,9 %
Vakuutustekninen tulos ennen lisätujen (asiakasetujen) ja tasoitusmäärän muutosta	63 621	40 517	23 104	57,0 %
Muut tuotot ja kulut	-502	-2 181	1 679	-77,0 %
Osuus osakkuusyhtiön voitosta tai tappiosta	90	544	-453	-83,4 %
Liikevoitto	63 209	38 880	24 329	62,6 %
Tasoitusmäärän muutos	10 274	10 274	0	0,0 %
Lisäedut (asiakasedut)	-3 151	2 265	-5 415	-239,1 %
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	70 333	51 419	18 914	36,8 %
Tuloverot ja muut välittömät verot	-23 659	-9 305	-14 354	154,3 %
Vähemmistöosuus	61	-121	182	-150,6 %
Kauden voitto	46 735	41 993	4 742	11,3 %
Liikevoitto	63 209	38 880	24 329	62,6 %
Arvostuserojen muutos	-25 520	22 709	-48 228	-212,4 %
Kokonaistulos	37 690	61 589	-23 899	-38,8 %

LähiTapiola Henkiyhtiö

Tuloslaskelma

VAKUUTUSTEKNINEN LASKELMA - HENKIVAKUUTUS

	1.1.2018	-	31.12.2018	1.1.2017	-	31.12.2017
Vakuutusmaksutulo						
Vakuutusmaksutulo	1	449 839 234,89		516 017 481,77		
Jälleenvakuuttajien osuus		-3 819 536,59	446 019 698,30	-2 837 556,37	513 179 925,40	
Sijoitustoiminnan tuotot	4		264 724 691,60		239 984 197,82	
Sijoitusten arvonkorotukset			11 242 640,16		109 299 080,65	
Korvauskulut						
Maksetut korvaukset	2	-357 667 761,69		-327 201 715,78		
Jälleenvakuuttajien osuus		1 267 301,68	-356 400 460,01	1 473 851,83	-325 727 863,95	
Korvausvastuun muutos		4 955 054,00		-24 143 537,00		
Jälleenvakuuttajien osuus		0,00	4 955 054,00	0,00	-24 143 537,00	
Korvauskulut yhteensä			-351 445 406,01		-349 871 400,95	
Vakuutusmaksuvastuun muutos						
Vakuutusmaksuvastuun muutos		27 798 886,95		-303 383 721,53		
Jälleenvakuuttajien osuus		0,00	27 798 886,95	0,00	-303 383 721,53	
Liikekulut	3		-51 528 326,11		-55 354 816,14	
Sijoitustoiminnan kulut	4		-124 384 052,56		-71 017 441,30	
Sijoitusten arvonkorotuksen oikaisu			-151 547 332,17		-19 605 190,30	
Vakuutustekninen tulos			70 880 800,16		63 230 633,65	
MUU KUIN VAKUUTUSTEKNINEN LASKELMA						
Henkivakuutuksen vakuutustekninen tulos			70 880 800,16		63 230 633,65	
Muut tuotot	4					
Muut		2 435 212,47	2 435 212,47	2 697 326,22	2 697 326,22	
Muut kulut	4					
Muut		-2 938 550,56	-2 938 550,56	-5 037 328,51	-5 037 328,51	
Voitto varsinaisesta toiminnasta			70 377 462,07		60 890 631,36	
Tilinpäätössiirrot						
Poistoeron muutos		140 767,74	140 767,74	131 306,07	131 306,07	
Tuloverot						
Tilikauden verot		-18 440 920,18		-6 567 683,65		
Aikaisempien tilikausien verot		-5 339 275,86	-23 780 196,04	-2 729 613,12	-9 297 296,77	
Tilikauden voitto			46 738 033,77		51 724 640,66	

Tase

Vastaavaa	31.12.2018		31.12.2017		
Aineettomat hyödykkeet					
Muut pitkävaikutteiset menot	9	<u>14 752 453,61</u>	<u>14 752 453,61</u>	<u>16 067 602,69</u>	<u>16 067 602,69</u>
Sijoitukset	5				
Kiinteistösjoitukset	6				
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet		157 133 417,07		172 792 509,66	
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä		<u>157 138 636,78</u>	<u>314 272 053,85</u>	<u>187 693 867,40</u>	<u>360 486 377,06</u>
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteisyhteisöissä	7				
Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä		180 547 341,71		151 565 447,07	
Rahoitusmarkkinavälineet ja lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä		111 986 790,54		79 980 249,35	
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyhteisöissä		34 324 504,20		37 299 801,32	
Rahoitusmarkkinavälineet ja lainasaamiset omistusyhteisyhteisöiltä		<u>4 000 000,00</u>	<u>330 858 636,45</u>	<u>4 000 000,00</u>	<u>272 845 497,74</u>
Muut sijoitukset					
Osakkeet ja osuudet	7	837 380 533,53		913 587 470,13	
Rahoitusmarkkinavälineet		1 010 111 618,32		790 089 820,64	
Kiinnelainasaamiset		157 636 360,81		217 981 116,58	
Muut lainasaamiset	8	81 969 199,78		107 263 446,94	
Talletukset		5 105 991,25		10 097 123,11	
Muut sijoitukset		<u>0,00</u>	<u>2 092 203 703,69</u>	<u>13 881 100,00</u>	<u>2 052 900 077,40</u>
			<u>2 737 334 393,99</u>		<u>2 686 231 952,20</u>
Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset	10		<u>2 107 976 333,40</u>		<u>2 135 773 963,88</u>
Saamiset	14				
Ensivakuutustoiminnasta					
Vakuutuksenottajilta		1 014 056,93		1 009 218,80	
Jälleenvakuutustoiminnasta		<u>58 778,43</u>	<u>1 072 835,36</u>	<u>116 864,10</u>	<u>1 126 082,90</u>
Muut saamiset			<u>3 801 933,84</u>		<u>3 124 632,34</u>
			<u>4 874 769,20</u>		<u>4 250 715,24</u>
Muu omaisuus					
Aineelliset hyödykkeet					
Kalusto	9	<u>346 214,50</u>	<u>346 214,50</u>	<u>332 237,57</u>	<u>332 237,57</u>
Rahat ja pankkisaamiset			84 228 224,16		55 624 736,64
Muu omaisuus			<u>767 204,41</u>		<u>767 204,41</u>
			<u>85 341 643,07</u>		<u>56 724 178,62</u>
Siirtosaamiset					
Korot ja vuokrat		9 902 958,72		9 955 480,78	
Muut siirtosaamiset		<u>10 364 132,67</u>	<u>20 267 091,39</u>	<u>20 810 077,39</u>	<u>30 765 558,17</u>
Vastaavaa yhteensä			<u><u>4 970 546 684,66</u></u>		<u><u>4 929 813 970,80</u></u>

Vastattavaa	31.12.2018		31.12.2017	
Oma pääoma	11			
Pohjarahasto		4 482 208,24		4 482 208,24
Takuupääoma		37 585 505,12		37 585 505,12
Vapaat rahastot		368 213 235,78		318 412 870,12
Tilikauden voitto		46 738 033,77	457 018 982,91	51 724 640,66
				412 205 224,14
Pääomalainat	16		106 649 933,33	99 857 016,67
Tilinpäätössiirtojen kertymä	12			
Poistoero		669 196,31	669 196,31	809 964,05
				809 964,05
Vakuutustekninen vastuuelka				
Vakuutusmaksuvastuu		1 593 928 064,19		1 573 620 327,14
Jälleenvakuuttajien osuus		0,00	1 593 928 064,19	0,00
Korvausvastuu		695 170 646,00		702 742 289,00
Jälleenvakuuttajien osuus		0,00	695 170 646,00	0,00
			2 289 098 710,19	2 276 362 616,14
Sijoitusidonnaisten vakuutusten vastuuelka				
Vakuutustekninen vastuuelka		2 066 887 151,00		2 112 377 186,00
Jälleenvakuuttajien osuus		0,00	2 066 887 151,00	0,00
				2 112 377 186,00
Pakolliset varaukset	13			
Muut pakolliset varaukset		0,00	0,00	88 676,16
				88 676,16
Jälleenvakuutustallettevelat		1 051 311,43	1 051 311,43	522 682,50
				522 682,50
Velat				
Ensivakuutustoiminnasta		1 159 282,35		1 300 420,81
Jälleenvakuutustoiminnasta		853 393,95		259 236,85
Muut velat	14	39 890 179,46	41 902 855,76	15 729 792,48
				17 289 450,14
Siirtovelat	14		7 268 543,73	10 301 155,00
Vastattavaa yhteensä			4 970 546 684,66	4 929 813 970,80

Epäsuora rahoituslaskelma

Liiketoiminnan rahavirta	2018	2017
Voitto varsinaisesta toiminnasta	70 377 462,07	60 890 631,36
Oikaisut		
Vakuutusteknisen vastuuvelan muutos	-32 753 940,95	327 527 258,53
Sijoitusten arvonalentumiset ja arvonkorotukset	173 606 135,06	-109 450 320,99
Pakollisten varausten muutos	-88 676,16	-95 576,17
Suunnitelman mukaiset poistot	12 670 234,10	6 438 660,28
Muut oikaisut	-106 578 171,65	-56 297 347,07
<i>Rahavirta ennen käyttö pääoman muutosta</i>	117 233 042,47	229 013 305,94
Käyttöpääoman muutos:		
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys (-)/vähennys (+)	9 874 412,82	-8 961 052,25
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+)/vähennys (-)	22 109 423,28	59 879,95
<i>Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja</i>	149 216 878,57	220 112 133,64
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista	-6 891 896,85	-3 625 000,00
Maksetut välittömät verot	-23 780 196,04	-9 297 296,77
Liiketoiminnan rahavirta	118 544 785,68	207 189 836,87
Investointien rahavirta		
Investoinnit sijoituksiin (pl. rahavarat)	-201 912 152,33	-263 853 046,89
Luovutustulot sijoituksista (pl. rahavarat)	113 470 068,50	59 922 347,07
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden sekä muun omaisuuden investoinnit ja luovutustulot (netto)	-6 367 855,99	-5 890 932,93
Investointien rahavirta	-94 809 939,82	-209 821 632,75
Rahoituksen rahavirta		
Lainojen nostot	6 792 916,66	74 600,00
Maksetut takuupääoman korot	-1 879 275,00	-2 179 959,00
Muu voitonjako	-45 000,00	-115 000,00
Rahoituksen rahavirta	4 868 641,66	-2 220 359,00
Rahavarojen muutos	28 603 487,52	-4 852 154,88
Rahavarat tilikauden alussa	55 624 736,64	60 476 891,52
Rahavarat tilikauden lopussa	84 228 224,16	55 624 736,64

Tunnusluvut

	2018	2017	2016	2015	M€ 2014
Yhtiön taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut					
Liiketulos	63,3	48,4	63,4	98,9	85,6
Kokonaistulos	33,0	64,0	72,7	51,7	79,1
Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle (käyvin arvoin) prosentteina	2,1	5,3	5,0	4,8	5,3
Kokonaispääoman tuotto ilman sijoitussidonnaista vakuutusta prosentteina	3,0	5,1	5,8	4,8	4,0
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana 1)	146	132	132	134	2
Henkilöstömäärä palkkasummaan suhteutettuna 1)					268
Henkivakuutuksen taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut					
Vakuutusmaksutulo	449,8	516,0	421,7	423,0	389,1
Liikekustannussuhde prosentteina	116,9	127,1	119,5	120,7	120,2
Liikekustannussuhde prosentteina taseen loppusummasta	1,3	1,5	1,4	1,4	1,5

1) Vuoteen 2014 asti henkilöstö oli työsuhteessa LähiTapiola-ryhmän vahinko- ja henkivakuutusyhtiöihin.

LähiTapiola Henkiyhtiön liitetiedot

Tuloslaskelman liitteet

1. Vakuutusmaksutulo

	2018	2017
Ensivakuutus		
Henkivakuutus		
Sijoitussidonnainen yksilöllinen henkivakuutus	172 821 908,86	248 834 647,72
Muu yksilöllinen henkivakuutus	65 284 384,69	52 876 421,80
Sijoitussidonnainen kapitalisaatiosopimus	35 042 200,14	51 413 665,22
Muu kapitalisaatiosopimus	4 034 208,29	1 394 622,12
Työntekijäin ryhmähenkivakuutus	11 594 872,02	11 596 818,95
Muu ryhmähenkivakuutus	69 078 207,22	65 304 723,19
<i>Yhteensä</i>	<u>357 855 781,22</u>	<u>431 420 899,00</u>
Eläkevakuutus		
Sijoitussidonnainen yksilöllinen eläkevakuutus	28 084 857,34	29 303 657,45
Muu yksilöllinen eläkevakuutus	13 718 994,36	15 339 656,81
Sijoitussidonnainen ryhmäeläkevakuutus	15 562 683,90	11 025 947,97
Muu ryhmäeläkevakuutus	34 616 918,07	28 927 320,54
<i>Yhteensä</i>	<u>91 983 453,67</u>	<u>84 596 582,77</u>
Ensivakuutuksen maksutulo yhteensä	449 839 234,89	516 017 481,77
Jälleenvakuutus	0,00	0,00
Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta	<u>449 839 234,89</u>	<u>516 017 481,77</u>
<i>Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta</i>		
Jatkuvat vakuutusmaksut	486 613 960,06	396 749 060,15
Kertamaksut	-36 774 725,17	119 268 421,62
<i>Yhteensä</i>	<u>449 839 234,89</u>	<u>516 017 481,77</u>
Vakuutusmaksut sopimuksista, jotka oikeuttavat hyvitykseen	198 327 584,65	175 439 563,41
Vakuutusmaksut sijoitussidonnaisesta vakuutuksesta	251 511 650,24	340 577 918,36
	<u>449 839 234,89</u>	<u>516 017 481,77</u>

1.1 Henkivakuutuksen hyvitysten ja alennusten vaikutus tulokseen

	2018	2017
Hyvitykset		
Henkivakuutus		
Sijoitussidonnainen yksilöllinen henkivakuutus		
Muu yksilöllinen henkivakuutus	4 182 343,37	2 210 904,75
Muu kapitalisaatiosopimus	212 708,77	46 001,79
Muu ryhmähenkivakuutus	131 767,00	229 204,00
<i>Yhteensä</i>	<u>4 526 819,14</u>	<u>2 486 110,54</u>
Eläkevakuutus		
Sijoitussidonnainen yksilöllinen eläkevakuutus		
Muu yksilöllinen eläkevakuutus	2 228 399,66	2 065 098,81
Muu ryhmäeläkevakuutus	2 220 818,09	1 796 275,07
<i>Yhteensä</i>	<u>4 449 217,75</u>	<u>3 861 373,88</u>
Hyvitykset yhteensä	<u>8 976 036,89</u>	<u>6 347 484,42</u>
Alennukset		
Henkivakuutus		
Sijoitussidonnainen yksilöllinen henkivakuutus	145 671,00	292 186,00
Muu yksilöllinen henkivakuutus	146 439,32	176 124,54
Muu ryhmähenkivakuutus	1 367 694,46	1 490 810,42
<i>Yhteensä</i>	<u>1 659 804,78</u>	<u>1 959 120,96</u>
Eläkevakuutus		
<i>Yhteensä</i>	0,00	0,00
Alennukset yhteensä	<u>1 659 804,78</u>	<u>1 959 120,96</u>
Hyvitykset ja alennukset yhteensä	<u>10 635 841,67</u>	<u>8 306 605,38</u>

2. Maksetut korvauksen ennen jälleenvakuuttajien osuutta

	2018	2017
Ensivakuutus		
Henkivakuutus	232 038 243,12	201 901 617,08
Eläkevakuutus	125 629 518,57	125 300 098,70
<i>Yhteensä</i>	<u>357 667 761,69</u>	<u>327 201 715,78</u>
Jälleenvakuuttajien osuus	-1 267 301,68	-1 473 851,83
Maksetut korvaukset yhteensä	<u>356 400 460,01</u>	<u>325 727 863,95</u>
Josta:		
Takaisinostot	149 135 961,31	109 634 242,95
Säästösummien takaisinmaksut	40 147 463,49	43 633 853,58
Muut	168 384 336,89	173 933 619,25
	<u>357 667 761,69</u>	<u>327 201 715,78</u>
Sijoitussidonnaisten vakuutusten osuus maksetuista korvauksista	148 801 209,88	117 007 189,69

3. Liikekulut sekä henkilöstöä ja toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot

3.1 Kokonaisliikekulut toiminnoittain

	2018	2017
Maksetut korvaukset	4 272 481,99	3 826 841,13
Liikekulut	51 528 326,11	55 354 816,14
Sijoitustoiminnan hoitokulut	4 696 651,99	5 714 851,66
Muut kulut	2 367 543,18	2 642 686,36
<i>Yhteensä</i>	<u>62 865 003,27</u>	<u>67 539 195,29</u>

3.2 Tuloslaskelman erä liikekulut

	2018	2017
Vakuutusten hankintamenot		
Ensivakuutuksen palkkiot	12 552 977,92	18 442 534,64
Tulevan jälleenvakuutuksen palkkiot ja voitto-osuudet	0,00	0,00
Muut vakuutusten hankintamenot	20 734 585,97	19 610 031,61
	<u>33 287 563,89</u>	<u>38 052 566,25</u>
Vakuutusten hoitokulut	8 616 619,54	7 704 815,15
Hallintokulut	10 226 110,61	9 847 363,88
Menevän jälleenvakuutuksen palkkiot ja voitto-osuudet	-601 967,93	-249 929,14
<i>Yhteensä</i>	<u>51 528 326,11</u>	<u>55 354 816,14</u>

3.3 Henkilöstöä ja toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot

3.3.1 Henkilöstökulut

	2018	2017
Palkat ja palkkiot	12 189 020,14	10 965 953,10
Eläkekulut	1 941 761,50	2 033 272,01
Muut henkilösivukulut	332 140,43	344 076,70
<i>Yhteensä</i>	<u>14 462 922,07</u>	<u>13 343 301,81</u>

3.3.2 Johdon palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset

Toimitusjohtaja ja varatoimitusjohtaja		
Palkat ja palkkiot	535 646,00	472 973,00
Eläkesitoumukset	Toimitusjohtajan eläkeikä/eroamisikä on 63 vuotta ja varatoimitusjohtajan eläkeikä/eroamisikä määräytyy lain mukaan.	
Annetut rahalainat ja niiden ehdot	Ei annettu rahalainoja.	
Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	Ei annettu vakuuksia ja vastuusitoumuksia.	
Hallitus ja hallituksen varajäsenet		
Palkat ja palkkiot	161 500,00	144 000,00
Eläkesitoumukset	Yhtiön toimitushteessa oleville hallituksen jäsenille ja varajäsenille on eläkeikäksi sovittu 63 vuotta.	
Annetut rahalainat ja niiden ehdot	Ei annettu rahalainoja.	
Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	Ei annettu vakuuksia ja vastuusitoumuksia.	
Hallintoneuvosto		
Palkat ja palkkiot	171 500,00	170 250,00
Eläkesitoumukset	Ei eläkesitoumuksia.	
Annetut rahalainat ja niiden ehdot	Ei annettu rahalainoja.	
Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	Ei annettu vakuuksia ja vastuusitoumuksia.	

3.3.3 Henkilöstön keskimääräinen luku tilikauden aikana

Henkilöstö	146	132

3.4 Tilintarkastajan palkkiot eriteltyinä toimeksiantoryhmittäin

	2018	2017
Tilintarkastus	36 356,17	29 642,05
Tilintarkastuslain 15:n 1:n momentin 2. kohdassa tarkoitetut toimeksiannot	0,00	0,00
Veroneuvonta	0,00	15 175,29
Muut palvelut	79 608,00	0,00
<i>Yhteensä</i>	<u>115 964,17</u>	<u>44 817,34</u>

4. Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely sekä muiden tuottojen ja kulujen erittely

4.1 Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely

Sijoitustoiminnan tuotot	2018	2017
Tuotot sijoituksista saman konsernin yrityksiin		
Osinkotuotot	1 127 320,49	2 196 520,62
Korkotuotot	2 825 922,25	2 446 086,49
Muut tuotot	4 357 221,60	826 204,87
<i>Yhteensä</i>	<u>8 310 464,34</u>	<u>5 468 811,98</u>
Tuotot sijoituksista omistusyhteisyriksiin		
Osinkotuotot	212 092,08	87 708,24
Korkotuotot	19 084,47	59 296,62
<i>Yhteensä</i>	231 176,55	147 004,86
Tuotot kiinteistösijoituksista saman konsernin yrityksiin		
Korkotuotot	10 647 175,06	9 836 403,46
Muut tuotot	56 294,74	55 991,50
<i>Yhteensä</i>	<u>10 703 469,80</u>	<u>9 892 394,96</u>
Tuotot kiinteistösijoituksista muihin yrityksiin		
Osinkotuotot	858,21	858,21
Korkotuotot	58 789,14	58 943,62
Muut tuotot	29 229 000,12	26 295 962,44
<i>Yhteensä</i>	<u>29 288 647,47</u>	<u>26 355 764,27</u>
Tuotot muista sijoituksista		
Osinkotuotot	38 561 233,81	49 303 219,37
Korkotuotot	19 130 464,16	29 086 139,09
Muut tuotot	9 252 339,91	9 171 669,26
<i>Yhteensä</i>	<u>66 944 037,88</u>	<u>87 561 027,72</u>
	115 477 796,04	129 425 003,79
Arvon alentumisten palautukset	20 550 049,47	39 934 402,56
Myyntivoitot	128 696 846,09	70 624 791,47
Sijoitustoiminnan tuotot yhteensä	264 724 691,60	239 984 197,82

Sijoitustoiminnan kulut	2018	2017
Kulut kiinteistösijoituksista		
Saman konsernin yritykset	-20 868 461,71	-19 605 246,02
Muut yritykset	-3 729 404,62	-4 249 010,30
<i>Yhteensä</i>	-24 597 866,33	-23 854 256,32
Kulut muista sijoituksista	-18 605 467,89	-10 426 609,25
Korkokulut ja muut vieraan pääoman kulut		
Muut yritykset	-7 101 242,27	-3 728 235,88
<i>Yhteensä</i>	-7 101 242,27	-3 728 235,88
	-50 304 576,49	-38 009 101,45
Arvonalentumiset ja poistot		
Arvonalentumiset	-53 851 492,52	-20 177 971,92
Rakennusten suunnitelmapoistot	-5 001 205,96	-2 127 923,53
<i>Yhteensä</i>	-58 852 698,48	-22 305 895,45
Myyntitappiot	-15 226 777,59	-10 702 444,40
Sijoitustoiminnan kulut yhteensä	-124 384 052,56	-71 017 441,30
Sijoitustoiminnan nettotuotto ennen arvonkorotuksia ja niiden oikaisua	140 340 639,04	168 966 756,52
Sijoitusten arvonkorotus	11 242 640,16	109 299 080,65
Sijoitusten arvonkorotuksen oikaisu	-151 547 332,17	-19 605 190,30
	-140 304 692,01	89 693 890,35
Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa	35 947,03	258 660 646,87

4.2 Sijoitussidonnaisten vakuutusten sijoitustoiminnan tuotot ja kulut (sisältyvät 4.1 sijoitustoiminnan erittelyyn)

	2018	2017
Sijoitustoiminnan tuotot	59 897 452,15	38 625 964,58
Sijoitustoiminnan kulut	-5 080 313,02	-4 134 551,98
Sijoitustoiminnan nettotuotto ennen arvonkorotuksia ja niiden oikaisua sekä arvonalennuksia ja niiden palautuksia	54 817 139,13	34 491 412,60
Sijoitusten arvonkorotus	11 242 640,16	109 299 080,65
Sijoitusten arvonkorotusten oikaisu	-151 547 332,17	-19 605 190,30
Arvonalentumiset	-15 185 087,26	-1 158 651,74
Arvonalentumisten palautukset	1 918 745,94	242 587,92
	-153 571 033,33	88 777 826,53
Sijoitussidonnaisten osuus sijoitustoiminnan nettotuotoista	-98 753 894,20	123 269 239,13

4.3 Muiden tuottojen ja kulujen erittely

Muut tuotot	2018	2017
Liitännäistoiminnan ja palvelumyynnin tuotot	2 409 505,96	2 667 880,00
Muut tuotot, muut	25 706,51	29 446,22
<i>Yhteensä</i>	<u>2 435 212,47</u>	<u>2 697 326,22</u>
Muut kulut		
Liitännäistoiminnan ja palvelumyynnin kulut	2 349 401,18	2 642 686,36
Henkilöstörahastosiiro	3 799,96	145 397,87
Muut kulut, muut	585 349,42	2 231 102,28
<i>Yhteensä</i>	<u>2 938 550,56</u>	<u>5 019 186,51</u>

Taseen liitteet

5. Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero sekä ei-suojaavien johdannaisten arvostusero

5.1 Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero

Sijoitukset	2018		Käypä arvo
	Jäljellä oleva hankintameno	Kirjanpitoarvo	
Kiinteistösjoitukset			
Kiinteistöt	7 714 890,98	12 342 681,42	19 000 000,00
Kiinteistöosakkeet saman konsernin yrityksissä	117 997 526,19	136 612 201,53	193 566 331,66
Kiinteistöosakkeet omistusyhteisyriyksissä	71 927,75	71 927,75	71 984,43
Muut kiinteistöosakkeet	10 183 839,93	8 106 606,37	14 538 387,08
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	157 138 636,78	157 138 636,78	157 138 636,78
	<u>293 106 821,63</u>	<u>314 272 053,85</u>	<u>384 315 339,95</u>
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä			
Osakkeet ja osuudet	180 547 341,71	180 547 341,71	206 528 619,15
Lainasaamiset	111 986 790,54	111 986 790,54	111 986 790,54
	<u>292 534 132,25</u>	<u>292 534 132,25</u>	<u>318 515 409,69</u>
Sijoitukset omistusyhteisyriyksissä			
Osakkeet ja osuudet	34 324 504,20	34 324 504,20	34 522 061,34
Rahamarkkinavälineet ja lainasaamiset	4 000 000,00	4 000 000,00	4 000 000,00
	<u>38 324 504,20</u>	<u>38 324 504,20</u>	<u>38 522 061,34</u>
Muut sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	837 380 533,53	837 380 533,53	961 625 866,63
Rahoitusmarkkinavälineet	1 010 111 618,32	1 010 111 618,32	1 011 707 439,23
Kiinnelainasaamiset	157 636 360,81	157 636 360,81	157 636 360,81
Muut lainasaamiset	81 969 199,78	81 969 199,78	81 969 199,79
Talletukset	5 105 991,25	5 105 991,25	5 105 991,25
	<u>2 092 203 703,69</u>	<u>2 092 203 703,69</u>	<u>2 218 044 857,71</u>
	<u>2 716 169 161,77</u>	<u>2 737 334 393,99</u>	<u>2 959 397 668,69</u>
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää:			
Korkotuotoiksi (+) tai niiden vähennykseksi (-) jaksotettua nimellisarvon ja hankintameno erotusta			<u>-5 872 451,02</u>
Kirjanpitoarvo sisältää			
Tuloutettuja arvonorotuksia		19 501 952,43	
Muita arvonorotuksia		3 740 513,35	23 242 465,78
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			<u>222 063 274,70</u>

Sijoitukset	2017		
	Jäljellä oleva hankintameno	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Kiinteistösjoitukset			
Kiinteistöt	7 738 169,02	12 365 959,46	18 585 171,80
Kiinteistöosakkeet saman konsernin yrityksissä	127 648 050,63	152 117 833,34	200 658 528,01
Kiinteistöosakkeet omistusyhteisyriyksissä	71 927,75	71 927,75	71 984,43
Muut kiinteistöosakkeet	10 257 022,67	8 236 789,11	13 931 417,64
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	187 693 867,40	187 693 867,40	187 693 867,40
	<u>333 409 037,47</u>	<u>360 486 377,06</u>	<u>420 940 969,28</u>
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä			
Osakkeet ja osuudet	151 565 447,07	151 565 447,07	162 843 448,52
Lainasaamiset	79 980 249,35	79 980 249,35	79 980 249,35
	<u>231 545 696,42</u>	<u>231 545 696,42</u>	<u>242 823 697,87</u>
Sijoitukset omistusyhteisyriyksissä			
Osakkeet ja osuudet	37 299 801,32	37 299 801,32	39 838 229,04
Rahamarkkinavälineet ja lainasaamiset	4 000 000,00	4 000 000,00	4 000 000,00
	<u>41 299 801,32</u>	<u>41 299 801,32</u>	<u>43 838 229,04</u>
Muut sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	913 587 470,13	913 587 470,13	1 072 285 365,10
Rahoitusmarkkinavälineet	790 089 820,64	790 089 820,64	810 457 538,31
Kiinnelainasaamiset	217 981 116,58	217 981 116,58	217 981 116,62
Muut lainasaamiset	107 263 446,94	107 263 446,94	107 263 446,93
Talletukset	10 097 123,11	10 097 123,11	10 097 123,11
Muut sijoitukset	13 881 100,00	13 881 100,00	13 347 500,00
	<u>2 052 900 077,40</u>	<u>2 052 900 077,40</u>	<u>2 231 432 090,07</u>
	<u>2 659 154 612,61</u>	<u>2 686 231 952,20</u>	<u>2 939 034 986,26</u>
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää:			
Korkotuotoiksi (+) tai niiden vähennykseksi (-) jaksotettua nimellisarvon ja hankintamenon erotusta			<u>-3 495 954,20</u>
Kirjanpitoarvo sisältää			
Tuloutettuja arvonorotuksia		24 458 784,09	
Muita arvonorotuksia		<u>4 711 971,80</u>	<u>29 170 755,89</u>
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			<u><u>252 803 034,06</u></u>

5.2 Ei-suojaavien johdannaisten käypä arvo ja arvostusero

Johdannaissopimukset

	Jäljellä oleva hankintameno	2018 Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Muut saamiset			
Johdannaiskaupan annetut vakuudet	1 190 000,00	1 190 000,00	1 190 000,00
Muut siirtosaamiset ja -velat			
Futuuri- ja termiinisopimukset	0,00	0,00	565 399,19
	1 190 000,00	1 190 000,00	1 755 399,19
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			565 399,19

Johdannaissopimukset

	Jäljellä oleva hankintameno	2017 Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Muut saamiset			
Johdannaiskaupan annetut vakuudet	770 000,00	770 000,00	770 000,00
Muut siirtosaamiset ja -velat			
Futuuri- ja termiinisopimukset	-377 320,22	-377 320,22	-325 033,17
	392 679,78	392 679,78	444 966,83
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			52 287,05

6. Kiinteistösijoitukset

Kiinteistösijoitusten muutokset:

	2018 Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä
Hankintameno 1.1.	161 031 708,38	187 693 867,40
Lisäykset	1 400 961,83	16 470 000,00
Vähennykset	-17 342 903,60	-39 825 230,62
Hankintameno 31.12.	149 711 518,21	157 138 636,78
Kertyneet poistot 1.1.	-11 683 590,10	
Tilikauden poistot	-467 739,87	
Kertyneet poistot 31.12.	-12 151 329,97	
Arvonalentumiset 1.1.	-6 985 151,62	
Tilikauden arvonalentumiset	-725 000,00	
Arvonalentumisten palautukset	2 782 127,56	
Arvonalentumiset 31.12.	-4 928 024,06	
Arvonkorotukset 1.1.	30 429 543,00	
Vähennykset	-5 928 290,11	
Arvonkorotukset 31.12.	24 501 252,89	
Kirjanpitoarvo 31.12.	157 133 417,07	157 138 636,78

Omassa käytössä olevat kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet

Jäljellä oleva hankintameno	2 000 365,92
Kirjanpitoarvo	2 000 365,92
Käypä arvo	2 000 000,00

7. Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteisyhteisöissä

Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä	2018	2017
Hankintameno 1.1.	152 309 776,57	41 196 168,12
Lisäykset	73 712 828,05	125 987 221,37
Vähennykset	-43 745 935,14	-14 884 003,88
Siirrot erien välillä	0,00	10 390,96
Hankintameno 31.12.	<u>182 276 669,48</u>	<u>152 309 776,57</u>
Arvon alentumiset 1.1.	-744 329,50	-911 595,84
Vähennysten ja siirtojen arvonalentumiset	0,00	-9 742,80
Tilikauden arvonalentumiset	-1 405 071,92	-244 086,83
Arvon alentumisten palautukset	420 073,65	421 095,97
Arvon alentumiset 31.12.	<u>-1 729 327,77</u>	<u>-744 329,50</u>
Kirjanpitoarvo 31.12.	<u><u>180 547 341,71</u></u>	<u><u>151 565 447,07</u></u>
Rahoitusmarkkinavälineet ja lainasaamiset omistusyhteisyhteisöiltä		
Hankintameno 1.1.	79 980 249,35	73 973 000,01
Lisäykset	42 679 067,54	6 018 300,00
Vähennykset	-34 584 883,51	-11 050,66
Siirrot erien välillä	23 912 357,16	0,00
Hankintameno 31.12.	<u>111 986 790,54</u>	<u>79 980 249,35</u>
Kirjanpitoarvo 31.12.	<u><u>111 986 790,54</u></u>	<u><u>79 980 249,35</u></u>
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyhteisöissä		
Hankintameno 1.1.	46 613 509,21	44 937 109,21
Lisäykset	5 259 671,53	1 676 400,00
Hankintameno 31.12.	<u>51 873 180,74</u>	<u>46 613 509,21</u>
Arvon alentumiset 1.1.	-9 313 707,89	-9 771 410,03
Tilikauden arvonalentumiset	-8 234 968,65	0,00
Arvon alentumisten palautukset	0,00	457 702,14
Arvon alentumiset 31.12.	<u>-17 548 676,54</u>	<u>-9 313 707,89</u>
Kirjanpitoarvo 31.12.	<u><u>34 324 504,20</u></u>	<u><u>37 299 801,32</u></u>
Rahoitusmarkkinavälineet ja lainasaamiset omistusyhteisyhteisöiltä		
Hankintameno 1.1.	4 000 000,00	4 000 000,00
Hankintameno 31.12.	<u>4 000 000,00</u>	<u>4 000 000,00</u>
Kirjanpitoarvo 31.12.	<u><u>4 000 000,00</u></u>	<u><u>4 000 000,00</u></u>
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteisyhteisöissä yhteensä		
Kirjanpitoarvo 31.12.	<u><u>330 858 636,45</u></u>	<u><u>272 845 497,74</u></u>

7.1 Sijoitukset LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluvissa yrityksissä.

Osakkeet ja osuudet, käyttöomaisuus	Kotipaikka	Osuus osakkeista %	Oma pääoma	Tilikauden voitto/tappio
Akapo-Leasing Oy	2) Espoo	33,3	11 862,49	0,00
Keskinäinen Vakuutusyhtiö Turva	4) Tampere	3,6	43 593 201,98	6 470 362,29
LTC-Otso Oy	2) Helsinki	20,0	8 369 736,57	4 806 958,31
LähiTapiola Kiinteistövarainhoito Oy -konserni	3) Espoo	15,9	10 147 566,49	2 321 941,75
LähiTapiola Palvelut Oy	3) Espoo	15,0	10 455 714,95	-1 385 152,13
LähiTapiola Varainhoito Oy	3) Espoo	16,2	22 269 954,42	1 607 664,86
Tieto-Tapiola Oy	2) Espoo	33,3	4 117 752,98	267 866,19
Vakuutusneuvonta Aura	2) Espoo	33,3	10 729,40	0,00
Vakuutusneuvonta Pohja	2) Espoo	33,3	10 672,17	0,00
Yhteensä			98 987 191,45	14 089 641,27

Osakkeet ja osuudet, sijoitusomaisuus	Kotipaikka	Osuus osakkeista %	Oma pääoma	Tilikauden voitto/tappio
Kauppakeskus Seppä Oy	2) Kuopio	47,0	-1 357,91	-2 334,17
LähiTapiola Core Kiinteistöt Ky -konserni	1) Espoo	100,0	30 265 466,45	-642 627,36
LähiTapiola KR PK2 Ky -konserni	3) Espoo	10,0	16 101 505,92	-177 949,75
LähiTapiola Pääomasijoitus GP Oy	2) Espoo	43,1	671,94	447,90
LähiTapiola Pääomasijoitus I Ky	2) Espoo	43,1	103 307 021,99	12 171 833,66
LähiTapiola Pääomasijoitus II Ky	2) Espoo	45,0	32 796 047,39	-1 117 343,25
LähiTapiola Pääomasijoitus III Ky	2) Espoo	50,0	137 281 391,14	20 122 104,17
LähiTapiola Rahoitusyhtiö I Ky	3) Espoo	5,0	165 062 933,85	62 933,85
LähiTapiola Tampereen Tornit Ky	2) Espoo	32,2	13 929 166,67	0,00
LähiTapiola Tontit GP I Oy	2) Espoo	22,6	109 386,91	4 125,35
LähiTapiola Tontit I Ky	3) Espoo	5,0	43 851 718,70	2 751 718,62
LähiTapiola Tontit II Ky	3) Espoo	16,2	5 443 562,44	305 400,90
LähiTapiola Velkasijoitus I Ky	2) Espoo	37,2	65 966 648,01	1 570 923,48
Yhteensä			614 114 163,50	35 049 233,40

LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö on lisäksi sijoittanut 25 (25) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluvaan asunto- tai kiinteistöyhtiöön, joista sen omia tytäryhtiöitä on 20 (19) .

- 1) Tytäryhtiö
- 2) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluva tytäryhtiö, joka on raportojalle omistusyhteisyriys.
- 3) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluva tytäryhtiö, joka on raportojalle muu sijoitus.
- 4) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluva tytäryhtiö, jota ei yhdistellä.

7.2 Sijoitukset omistusyhteisyrityksissä

Osakkeet ja osuudet, käyttöomaisuus	Kotipaikka	Osuus osakkeista %	Oma pääoma	Tilikauden voitto/tappio
Pihlajalinna Oyj -konserni	3) Helsinki	8,4	121 900 000,00	3 800 000,00
S-Pankki Oy -konserni	3) Helsinki	3,5	441 841 909,26	6 681 948,16
Yhteensä			563 741 909,26	10 481 948,16

Osakkeet ja osuudet, sijoitusomaisuus	Kotipaikka	Osuus osakkeista %	Oma pääoma	Tilikauden voitto/tappio
Seligson & Co Oyj -konserni	3) Helsinki	19,6	11 999 000,00	2 127 000,00
Yhteensä			11 999 000,00	2 127 000,00

LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö on lisäksi sijoittanut 1 (1) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluvaan asunto- tai kiinteistöyhtiöön.

2) Omistusyhteisyritys

3) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluva omistusyhteisyritys, joka on raportoijalle muu sijoitus.

7.3 Muut sijoitukset

Arvopaperi	Osuus osakkeista %	Määrä	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kotivaltio
Kotimaiset yhtiöt, noteeratut					
Amer- Sports Oyj	0,12	134 164,00	1 584 676,09	5 147 872,68	Suomi
Huhtamäki Oyj	0,12	130 000,00	3 519 100,00	3 519 100,00	Suomi
Kone Oyj B	0,02	93 000,00	2 231 065,87	3 872 520,00	Suomi
Nokia Oyj	0,02	863 000,00	4 340 890,00	4 340 890,00	Suomi
Stora Enso R	0,04	235 000,00	1 875 960,17	2 369 975,00	Suomi
Vaisala Oyj A	0,79	235 158,00	3 189 653,37	3 880 107,00	Suomi
Muut		507 191,00	215 120,00	215 120,00	
Yhteensä		2 197 513,00	16 956 465,50	23 345 584,68	
Kotimaiset yhtiöt, noteeraamattomat					
CAP-Group Oy	6,67	793,00	1 270 376,61	1 538 420,00	Suomi
Sofigate Group Oy	2,98	604 700,00	2 029 392,63	2 122 496,74	Suomi
Verso Food Oy	8,08	240 442,00	1 680 335,28	1 680 335,28	Suomi
Viria Oyj	2,79	150 000,00	3 048 000,00	3 048 000,00	Suomi
Muut		112 748 208,59	63 776 313,20	98 903 376,59	
Yhteensä		113 744 143,59	71 804 417,72	107 292 628,61	

Ulkomaiset yhtiöt, noteeratut

AbbVie Inc	0,00	54 000,00	2 926 779,24	4 347 825,33	Yhdysvallat (USA)
Alphabet Inc Class C	0,00	3 400,00	3 075 173,80	3 075 173,80	Yhdysvallat (USA)
Amazon.com Inc	0,00	2 600,00	1 906 575,05	3 410 586,90	Yhdysvallat (USA)
Anheuser-Busch InBev NV	0,00	55 000,00	3 173 500,00	3 173 500,00	Belgia
Assa Abloy Ab B	0,02	225 000,00	3 469 960,41	3 469 960,41	Ruotsi
AstraZeneca PLC	0,01	77 000,00	4 759 337,25	5 055 403,40	Iso-Britannia
Automatic Data Processing Inc	0,01	30 000,00	2 468 512,45	3 435 458,52	Yhdysvallat (USA)
Axa Sa	0,01	303 000,00	5 713 974,00	5 713 974,00	Ranska
BASF SE	0,01	48 000,00	2 899 200,00	2 899 200,00	Saksa
Banco Bilbao Vizcaya Argentaria SA	0,01	680 000,00	3 152 140,00	3 152 140,00	Espanja
Brenntag AG	0,04	60 000,00	2 262 000,00	2 262 000,00	Saksa
Carl Zeiss Meditec AG	0,06	51 759,00	979 060,25	3 535 139,70	Saksa
Danaher Corp	0,00	25 000,00	2 109 378,95	2 251 528,38	Yhdysvallat (USA)
Deutsche Telekom AG	0,01	326 000,00	4 831 320,00	4 831 320,00	Saksa
Henkel Kgaa -Vorzug	0,03	60 000,00	5 724 000,00	5 724 000,00	Saksa
ING Groep NV	0,01	432 000,00	4 065 120,00	4 065 120,00	Alankomaat
Illinois Tool Works Inc	0,01	30 000,00	3 319 388,65	3 319 388,65	Yhdysvallat (USA)
Ingersoll-Rand PLC	0,02	42 000,00	3 048 702,12	3 346 427,95	Yhdysvallat (USA)
Lowe's Cos Inc	0,00	33 000,00	2 571 436,91	2 661 903,93	Yhdysvallat (USA)
Medtronic Inc	0,00	43 300,00	2 261 291,07	3 439 797,38	Irlanti
Merck & Co Inc	0,00	54 000,00	2 421 531,56	3 603 615,72	Yhdysvallat (USA)
Merck KGAA	0,05	67 000,00	5 544 315,50	6 028 660,00	Saksa
Mondelez International Inc	0,00	60 000,00	2 097 641,92	2 097 641,92	Yhdysvallat (USA)
NIKE Inc	0,00	35 000,00	2 266 288,21	2 266 288,21	Yhdysvallat (USA)
National Grid PLC	0,01	475 832,00	4 065 048,84	4 065 048,84	Iso-Britannia
Nestle Sa	0,00	55 000,00	3 894 755,52	3 894 755,52	Sveitsi
PepsiCo Inc	0,00	36 000,00	2 356 674,75	3 473 606,99	Yhdysvallat (USA)
Procter & Gamble Co	0,00	45 000,00	2 975 415,52	3 612 576,42	Yhdysvallat (USA)
RELX PLC	0,01	160 000,00	2 889 314,53	2 891 350,77	Iso-Britannia
Roche Holding Ag	0,00	17 000,00	3 616 116,17	3 671 843,11	Sveitsi
Rockwell Automation Inc/DE	0,02	26 000,00	3 417 013,10	3 417 013,10	Yhdysvallat (USA)
SAP Ag	0,00	56 000,00	4 868 080,00	4 868 080,00	Saksa
Schlumberger Ltd	0,00	50 000,00	1 575 545,85	1 575 545,85	Curaçao
Schneider Electric Sa	0,01	50 000,00	2 986 000,00	2 986 000,00	Ranska
Siemens Healthineers AG	0,01	123 283,00	3 632 519,06	4 505 377,24	Saksa
Swiss Re Ltd	0,02	77 000,00	6 157 813,47	6 157 813,47	Sveitsi
Total Sa	0,00	120 000,00	5 470 594,35	5 541 600,00	Ranska
US Bancorp	0,00	67 000,00	2 674 148,47	2 674 148,47	Yhdysvallat (USA)
UniCredit SpA	0,01	250 000,00	2 473 500,00	2 473 500,00	Italia
Unilever Nv -CVA	0,01	141 000,00	5 068 509,27	6 686 220,00	Alankomaat
Verizon Communications Inc	0,00	56 000,00	2 704 210,90	2 749 624,45	Yhdysvallat (USA)
Visa Inc	0,00	38 000,00	2 842 531,21	4 378 794,76	Yhdysvallat (USA)
Vodafone Group Plc	0,01	1 625 000,00	2 777 575,93	2 777 575,93	Iso-Britannia
salesforce.com Inc	0,00	32 000,00	3 726 929,94	3 827 982,53	Yhdysvallat (USA)
Yhteensä		6 297 174,00	147 218 924,22	163 394 511,65	

Ulkomaiset yhtiöt, noteeraamattomat

Muut	4,24	3 083,00	246 923,08	344 974,08
Yhteensä		3 083,00	246 923,08	344 974,08

Sijoitusrahastot

AMUNDI PLANT EM GRN 1-SEURH		9 580 140,00	9 580 140,00	Luxemburg
Aktia Trade Finance Erikoissijoitusrahasto		5 993 776,20	6 003 985,54	Suomi
BNP Paribas Global Senior Corporate Loans		13 925 855,26	13 925 855,26	Ranska
GS Emerging Markets Equity		4 090 904,19	4 090 904,19	Luxemburg
ISAM Systematic Trend (Class Q)		3 638 257,21	3 638 257,21	Caymansaaret
Lynx Fund		4 206 538,35	4 206 538,35	Ruotsi
LähiTapiola AIF Yrityslaina		39 612 511,21	39 612 511,21	Suomi
LähiTapiola High Yield A		20 300 644,76	30 672 196,01	Suomi
LähiTapiola Hyvinvointi A		2 411 482,49	7 149 394,31	Suomi
LähiTapiola Infra A		4 119 933,59	5 606 136,35	Suomi
LähiTapiola Kasvu A		3 290 075,10	6 302 463,18	Suomi
LähiTapiola Kehittynyt Aasia A		8 446 741,94	10 698 092,19	Suomi
LähiTapiola Kehittyvät Korkomarkkinat A		93 989 425,19	93 989 425,19	Suomi
LähiTapiola Kehittyvät Markkinat A		20 229 028,60	21 539 625,48	Suomi
LähiTapiola Korkomaailma A		5 801 278,29	5 801 278,29	Suomi
LähiTapiola Kuluttaja A		2 033 913,95	5 008 258,74	Suomi
LähiTapiola Osinko A		3 778 474,04	5 211 021,37	Suomi
LähiTapiola Pohjoinen Yrityskorko A		25 335 010,63	30 211 049,65	Suomi
LähiTapiola Reaalikorko A		9 832 000,00	9 832 000,00	Suomi
LähiTapiola Suoja A		5 002 636,36	5 506 604,75	Suomi
LähiTapiola USA Keski-suuret A		2 587 106,29	5 308 240,07	Suomi
LähiTapiola Yrityskorko A		21 099 401,42	29 059 429,93	Suomi
Natixis Loomis Sayles Senior Loan Fund		10 000 000,00	10 659 591,54	Luxemburg
Pimco Socially Responsible EM Bond Fund I-		20 000 000,00	20 944 855,76	Irlanti
Transtrend Fund Alliance - OmniTrend (EUR)		4 509 920,54	4 509 920,54	Luxemburg
Winton Diversified Fund (UCITS) EUR I-2 Shares		5 097 452,81	5 097 452,81	Irlanti
Yhteensä		348 912 508,42	394 165 227,92	

Pääomasijoitusrahastot

AXA LBO Fund IV FCPR	0,00	1 633 449,00	Ranska
AXA Secondary Fund V L.P.	0,00	958 715,28	Jersey
Altor Fund III	4 224 797,89	6 366 050,73	Jersey
Altor Fund IV (No.2) AB	4 918 342,07	5 978 324,59	Ruotsi
Apax Europe VII - B, L.P.	1 933 240,73	1 933 240,73	Iso-Britannia
Armada Mezzanine IV Ky	2 275 020,87	2 507 843,91	Suomi
Beechbrook Mezzanine II L.P.	4 373 665,44	4 373 665,44	Iso-Britannia
Beechbrook Private Debt III L.P.	5 404 491,00	5 478 568,95	Iso-Britannia
Beechbrook UK SME Credit I L.P.	7 529 945,50	7 529 945,50	Iso-Britannia
Bowmark Capital Partners IV, L.P.	3 008 283,68	3 008 283,68	Iso-Britannia
Bowmark Capital Partners V, L.P.	3 752 770,73	3 752 770,73	Iso-Britannia
Bridgepoint Europe III, L.P.	1 088 194,00	1 088 194,00	Iso-Britannia
Bridgepoint Europe IV F L.P.	3 023 268,57	3 469 234,81	Iso-Britannia
Bridgepoint Europe V C L.P.	8 374 639,39	9 482 080,00	Iso-Britannia
Capvis Equity III L.P.	1 641 656,00	1 641 656,00	Jersey
Capvis Equity IV LP	2 743 062,00	2 743 062,00	Jersey
Dasos Timberland Fund II	14 519 582,76	17 096 593,10	Luxemburg
ICG Senior Debt Partners Fund	1 411 459,34	1 411 459,34	Luxemburg
ICG Senior Debt Partners Fund 2	10 793 432,99	11 170 214,12	Luxemburg
ICG-Longbow UK Real Estate Debt Investments	6 243 075,76	6 243 075,76	Luxemburg
Infranode I (No. 1) AB	4 066 865,33	4 186 338,50	Ruotsi
KSK Parking I Ky	7 200 000,00	7 200 000,00	Suomi
KSK Redi Ky	10 800 000,00	10 800 000,00	Suomi
Lindsay Goldberg III L.P.	665 196,51	665 196,51	Yhdysvallat (USA)
LähiTapiola Asuntorahasto Prime Ky	3 769 315,81	4 021 016,53	Suomi
LähiTapiola Asuntosijoitus Suomi Ky	4 744 079,52	5 540 713,30	Suomi
M&G Real Estate Debt Fund II, L.P.	5 647 190,97	5 647 190,97	Guernsey
NB Private Debt Fund II LP	7 972 175,55	7 972 175,55	Yhdysvallat (USA)
Nexit INFOCOM II L.P.	885 467,33	2 904 629,91	Guernsey
Nordic Mezzanine Fund III Limited Partnership	2 278 778,63	3 015 960,05	Iso-Britannia
PBW II Real Estate Fund S.A.	1 830 323,18	1 830 323,18	Luxemburg
Partners Group U.S. Venture 2004, L.P.	524 935,37	524 935,37	Yhdysvallat (USA)
Real Estate Debt & Secondaries Ky	1 689 546,77	1 689 546,77	Suomi
Siguler Guff Small Business Credit	5 402 010,42	5 402 010,42	Yhdysvallat (USA)
TPG Partners VI, LP	6 874 483,84	6 874 483,84	Yhdysvallat (USA)
TPG Partners VII, L.P.	8 611 196,70	10 735 395,63	Yhdysvallat (USA)
Tapiola KR I Ky	22 265 242,54	22 265 242,54	Suomi
Tapiola KR III Ky	44 085 067,05	44 085 067,05	Suomi
The Triton Fund III L.P.	3 524 850,00	3 863 733,54	Jersey
Tikehau Direct Lending III	8 254 103,74	9 607 991,65	Luxemburg
Top Tier Venture Capital III, L.P.	1 091 399,76	1 091 399,76	Yhdysvallat (USA)
Top Tier Venture Capital IV, L.P.	2 101 356,04	3 865 654,10	Yhdysvallat (USA)
VSS Structured Capital Parallel III, L.P.	3 720 117,03	3 720 117,03	Yhdysvallat (USA)
eQ PE VIII North LP	3 066 773,84	3 066 773,84	Suomi
Muut	3 911 889,94	4 640 615,98	
Yhteensä	252 241 294,59	273 082 939,69	
Muut sijoitukset, osakkeet ja osuudet yhteensä	122 241 913,59	837 380 533,53	961 625 866,63

7.4 Sijoitussidonnaisen vakuutuksen katteena olevat sijoitukset

Arvopaperi	Kotivaltio	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo
Osakkeet			
Amer- Sports Oyj	Suomi	650 870,31	650 870,31
Aspo Oyj	Suomi	530 534,00	530 534,00
Bittium Oyj	Suomi	544 099,78	544 099,78
Evli Bank PLC	Suomi	540 882,16	540 882,16
Fortum Oyj	Suomi	1 376 804,40	1 376 804,40
Ilkka-Yhtymä Oyj II	Suomi	561 137,50	561 137,50
KCI Konecranes Oyj	Suomi	611 139,62	611 139,62
Kone Oyj B	Suomi	561 765,24	561 765,24
Neste Oyj	Suomi	842 606,24	842 606,24
Nokia Oyj	Suomi	3 789 345,47	3 789 345,47
Nokian Renkaat Oyj	Suomi	784 029,06	784 029,06
Nordea Bank AB	Suomi	509 088,43	509 088,43
Nordea Bank Abp	Suomi	2 769 266,59	2 769 266,59
Outokumpu Oyj	Suomi	541 919,94	541 919,93
PowerCell Sweden AB	Ruotsi	514 588,29	514 588,29
Sampo Oyj A	Suomi	1 403 155,71	1 403 155,71
Stora Enso R	Suomi	534 636,11	534 636,11
TeliaSonera Ab	Ruotsi	1 115 237,28	1 115 237,28
UPM-Kymmene Oyj	Suomi	1 066 899,05	1 066 899,05
Muut		16 415 996,74	16 415 996,74
Yhteensä		35 664 001,92	35 664 001,91
Sijoitusrahastot			
Amundi ETF MSCI EM Asia UCITS ETF	Ranska	686 043,67	686 043,67
Amundi MSCI Nordic Ucits ETF	Ranska	1 501 955,10	1 501 955,10
BGF-EUROPEAN VALUE-I2 EUR	Luxemburg	562 422,72	562 422,72
BLACKROCK GIF I EMMKT EQ-F2E	Luxemburg	730 937,89	730 937,89
DB X-Trackers - DJ EURO STOXX 50 ETF	Saksa	4 558 640,45	4 558 640,45
DB X-Trackers DJ Stoxx 600 Index ETF	Saksa	821 080,65	821 080,65
EAI Residential asuntorahasto 2015	Suomi	1 285 200,00	1 285 200,00
EAI Residential asuntorahasto 2016	Suomi	504 450,00	504 450,00
EAI Residential asuntorahasto 2018	Suomi	550 000,00	550 000,00
eQ CO2 1 K	Suomi	1 023 497,49	1 023 497,49
eQ Euro Investment Grade 1 T	Suomi	525 093,03	525 093,03
EQ Eurooppa Indeksi-1 K	Suomi	510 811,26	510 811,26
EQ Eurooppa Kiinteistö-1 K	Suomi	1 144 698,89	1 144 698,89
EQ Eurooppa Osinko 1 K	Suomi	998 560,85	998 560,85
eQ High Yield Bond 1 K	Suomi	612 498,13	612 498,13
eQ High Yield Bond 1 T	Suomi	552 406,20	552 406,20
eQ Hoivakiinteistöt	Suomi	25 176 267,08	25 176 267,08
Eq Kasvava Aasia 1 K	Suomi	897 061,75	897 061,75
eQ Kehittyvät Markkinat Osinko 1 T	Suomi	620 766,43	620 766,43
eQ Kehittyvät Markkinat Osinko 1K	Suomi	2 217 735,92	2 217 735,92
eQ Kehittyvät Markkinat Pienyhtiö 1 K	Suomi	1 045 391,71	1 045 391,71
eQ Liikekiinteistöt-1T	Suomi	31 045 930,65	31 045 930,65
eQ Mandaatti-2K	Suomi	1 399 542,11	1 399 542,11
eQ PE VIII North Ky	Suomi	1 047 726,86	1 047 726,86
EQ Pohjoismaat Pienyhtiö 2 K	Suomi	624 324,39	624 324,39
eQ Rahamarkkina 1 K	Suomi	919 704,11	919 704,11
eQ USA Indeksi 1 K	Suomi	2 046 527,12	2 046 527,12
Erikoissijoitusrahasto Elite	Suomi	1 092 507,78	1 092 507,78

Erikoissijoitusrahasto UB Nordic Property	Suomi	519 307,72	519 307,72
EVLI EMERGING FRONTIER-B	Suomi	3 981 844,46	3 981 844,46
EVLI EMERGING MKT CREDIT-B	Suomi	9 407 724,28	9 407 724,28
EVLI EQTY FACTOR EUR -B ACC	Suomi	10 735 838,58	10 735 838,58
EVLI EQUITY FACTOR USA-B	Suomi	8 456 068,80	8 456 068,80
Evli Euro Likvidi B	Suomi	11 733 680,03	11 733 680,03
Evli Eurooppa B	Suomi	8 175 882,95	8 175 882,95
Evli European High Yield B	Suomi	27 940 262,65	27 940 262,65
Evli European Investment Grade B	Suomi	1 643 854,05	1 643 854,05
EVLI FINNISH SMALL CAP	Suomi	5 570 465,86	5 570 465,86
EVLI GEM-B	Suomi	6 739 348,08	6 739 348,08
Evli Healthcare I Ky	Suomi	23 922 000,00	23 922 000,00
Evli Lyhyt Yrityslaina B	Suomi	37 704 328,85	37 704 328,85
Evli Maaailma B	Suomi	640 495,73	640 495,73
EVLI NORTH AMERICA-B	Suomi	760 616,96	760 616,96
Evli Pohjoismaat B	Suomi	3 987 407,50	3 987 407,50
EVLI RENTAL YIELD AIF-A	Suomi	8 236 181,41	8 236 181,41
Evli Suomi Select B	Suomi	2 778 903,13	2 778 903,13
Evli Takt.Alpha-Korko B	Suomi	23 589 183,95	23 589 183,95
Evli Varainhoito 30 B	Suomi	596 123,63	596 123,63
Evli Varainhoito 50 B	Suomi	1 936 471,74	1 936 471,74
FUNDSMITH EQUITY FEEDER-TI	Luxemburg	516 592,25	516 592,25
Harkitseva Varainhoito	Suomi	996 510,00	996 510,00
Ib Ålandsbanken Bostadsfond Specialp. A	Suomi	505 939,42	505 939,42
Indeksivarainhoito 25	Suomi	5 306 850,00	5 306 850,00
Indeksivarainhoito 50	Suomi	6 225 661,38	6 225 661,38
iShares Core MSCI Emerging Markets IMI UCITS ETF	Luxemburg	4 341 219,96	4 341 219,96
iShares Core S&P 500 UCITS	Luxemburg	8 806 528,00	8 806 528,00
JPM Emerging Markets Opportunities I Acc EUR	Luxemburg	2 599 829,98	2 599 829,98
Kiinteistö-sijoitussalkku	Suomi	61 097 474,22	61 097 474,22
Kiinteistö-sijoitussalkku A	Suomi	1 699 514,60	1 699 514,60
Korkovarainhoitosalkku	Suomi	2 532 072,05	2 532 072,05
LähiTapiola 2020 A	Suomi	83 248 496,27	83 248 496,27
LähiTapiola 2025 A	Suomi	154 262 582,44	154 262 582,44
LähiTapiola 2035 A	Suomi	69 290 118,06	69 290 118,06
LähiTapiola 2045 A	Suomi	17 364 510,00	17 364 510,00
LähiTapiola Asuntosijoitus	Suomi	4 065 906,00	4 065 906,00
LähiTapiola Asuntosijoitus Prime	Suomi	23 614 446,47	23 614 446,47
LähiTapiola Asuntosijoitus Suomi	Suomi	5 310 687,17	5 310 687,17
LähiTapiola Eurooppa Keskisuuret A	Suomi	23 779 725,26	23 779 725,26
LähiTapiola High Yield A	Suomi	6 785 787,48	6 785 787,48
LähiTapiola Hyvinvointi A	Suomi	27 236 331,45	27 236 331,45
LähiTapiola Infra A	Suomi	4 687 977,94	4 687 977,94
LähiTapiola Kasvu A	Suomi	12 914 663,34	12 914 663,34
LähiTapiola Kehittynyt Aasia A	Suomi	11 809 784,69	11 809 784,69
LähiTapiola Kehittyvät Korkomarkkinat A	Suomi	2 705 109,77	2 705 109,77
LähiTapiola Kehittyvät Markkinat A	Suomi	31 573 604,40	31 573 604,40
LähiTapiola Korkomaailma A	Suomi	25 773 781,20	25 773 781,20
LähiTapiola Kuluttaja A	Suomi	21 519 368,89	21 519 368,89
LähiTapiola Lyhytkorko A	Suomi	11 237 209,53	11 237 209,53
LähiTapiola Maaailma 20 A	Suomi	22 763 866,38	22 763 866,38
LähiTapiola Maaailma 50 A	Suomi	65 334 113,34	65 334 113,34
LähiTapiola Maaailma 80 A	Suomi	70 366 638,12	70 366 638,12
LähiTapiola Metsäsijoitus	Suomi	3 589 968,44	3 589 968,44
LähiTapiola Osinko A	Suomi	1 186 302,26	1 186 302,26
LähiTapiola Osinko Suomi A	Suomi	14 321 013,47	14 321 013,47
LähiTapiola Pitkäkorko A	Suomi	11 268 613,97	11 268 613,97
LähiTapiola Pohjoinen Yrityskorko A	Suomi	4 981 107,60	4 981 107,60

LähiTapiola Skandinavia A	Suomi	1 032 995,18	1 032 995,18
LähiTapiola Suoja A	Suomi	1 234 283,21	1 234 283,21
LähiTapiola Tapiolan Keskus	Suomi	2 102 210,66	2 102 210,66
LähiTapiola Toimitila	Suomi	716 571,14	716 571,14
LähiTapiola USA Keskisuuret A	Suomi	7 965 618,16	7 965 618,16
LähiTapiola Viisas	Suomi	20 517 556,53	20 517 556,53
LähiTapiola Yrityskorko A	Suomi	5 383 597,17	5 383 597,17
Momentum-varainhoito	Suomi	94 473 539,52	94 473 539,52
Old Mutual North American Equity I EUR	Iso-Britannia	790 686,48	790 686,48
Osakevarainhoitosalkku	Suomi	742 193,14	742 193,14
Private Banking Korkestrategia	Suomi	1 005 060,00	1 005 060,00
Private Banking Strategia 10	Suomi	5 949 272,44	5 949 272,44
Private Banking Strategia 30	Suomi	15 220 934,51	15 220 934,51
Private Banking Strategia 50	Suomi	7 627 153,71	7 627 153,71
Private Banking Strategia 70	Suomi	2 260 094,75	2 260 094,75
Pääomasijoitukset-sij.salkku A	Suomi	1 228 816,17	1 228 816,17
Reipas Varainhoito	Suomi	993 850,00	993 850,00
Rohkea Varainhoito	Suomi	989 880,00	989 880,00
Seligson & Co Tropico LatAm (EUR)	Suomi	701 325,67	701 325,67
Seligson Aasia A	Suomi	3 135 243,78	3 135 243,78
Seligson Euro-obligaatio	Suomi	908 382,82	908 382,82
Seligson Eurooppa -indeksirahasto A	Suomi	6 356 481,78	6 356 481,78
Seligson Glb Top 25 Brands -A	Suomi	15 052 891,18	15 052 891,18
Seligson Global Top 25 Pharmaceuticals A	Suomi	12 342 358,96	12 342 358,96
Seligson Phoebus - A	Suomi	1 853 061,66	1 853 061,66
Seligson Phoenix A	Suomi	935 971,63	935 971,63
Seligson Pohjois-Amerikka -indeksirahasto A	Suomi	2 188 236,28	2 188 236,28
Seligson Rahamarkkina AAA	Suomi	1 940 936,63	1 940 936,63
Seligson Russian Pros Euro A	Suomi	7 565 390,22	7 565 390,22
Seligson Suomi-indeksirahasto	Suomi	10 095 323,37	10 095 323,37
Slättö Bostäder Invest AB	Ruotsi	975 153,10	975 153,10
Slättö IV AB	Ruotsi	3 436 965,93	3 436 965,93
Slättö VII AB- B Shares	Ruotsi	3 216 990,38	3 216 990,38
S-Sijoituskori Kohtuullinen	Suomi	3 090 292,56	3 090 292,56
S-Sijoituskori Varovainen	Suomi	5 003 470,36	5 003 470,36
Suojavarainhoito 10	Suomi	8 114 031,56	8 114 031,56
Suojavarainhoito 15	Suomi	2 988 826,99	2 988 826,99
Suojavarainhoito 25	Suomi	1 128 168,15	1 128 168,15
Suojavarainhoito 5	Suomi	520 126,49	520 126,49
Suomi Plus -sijoitussalkku	Suomi	32 929 411,52	32 929 411,52
TOP-indeksivarainhoito 25	Suomi	2 380 785,45	2 380 785,45
TOP-indeksivarainhoito 50	Suomi	1 240 452,00	1 240 452,00
UB FIXED INC PLUS FD-UB B PL	Suomi	1 184 776,36	1 184 776,36
UB SMART FUND-A	Suomi	545 201,69	545 201,69
Vakaa Varainhoito	Suomi	996 490,00	996 490,00
Varainhoito 100	Suomi	29 819 579,03	29 819 579,03
Varainhoito 25	Suomi	2 709 005,16	2 709 005,16
Varainhoito 50	Suomi	9 994 842,02	9 994 842,02
Varainhoito 75	Suomi	5 634 291,19	5 634 291,19
Varainhoito Eurooppa Plus	Suomi	2 768 840,92	2 768 840,92
Varainhoito Maltillinen	Suomi	63 123 855,26	63 123 855,26
Varainhoito Nordic Plus	Suomi	34 679 901,06	34 679 901,06
Varainhoito Tasapainoinen	Suomi	45 801 767,27	45 801 767,27
Varainhoito Tuottohakuinen	Suomi	17 756 404,35	17 756 404,35
Varainhoito Varovainen	Suomi	70 506 099,77	70 506 099,77
Varainhoitosalkku 10	Suomi	38 313 129,06	38 313 129,06
Varainhoitosalkku 30	Suomi	114 528 185,70	114 528 185,70
Varainhoitosalkku 50	Suomi	57 079 071,88	57 079 071,88

Varainhoitosalkku 70	Suomi	14 023 125,94	14 023 125,94
Vauras 100	Suomi	883 793,28	883 793,28
Vauras 25	Suomi	40 384 234,43	40 384 234,43
Vauras 50	Suomi	21 126 981,72	21 126 981,72
Vauras 75	Suomi	3 073 001,97	3 073 001,97
Yksilöllinen varainhoito 30	Suomi	46 877 307,99	46 877 307,99
Yksilöllinen varainhoito 50	Suomi	2 073 320,00	2 073 320,00
Ålandsbanken Asuntorahasto C	Suomi	3 320 944,47	3 320 944,47
Muut		18 983 112,06	18 983 112,06
Yhteensä		2 053 899 532,22	2 053 899 532,22
Rahoitusmarkkinavälineet			
Eurooppa Pankit Autocall 4/2018	Ranska	897 100,44	897 100,44
Muut		11 811 029,95	11 811 029,95
Yhteensä		12 708 130,39	12 708 130,39
Yhteensä		2 102 271 664,53	2 102 271 664,52

8. Muut sijoitukset, muut lainasaamiset, erittely vakuuden mukaan

	2018	2017
Vakuutuskirja	203 551,24	287 534,04
Muu vakuus	55 588 141,50	59 016 576,64
Jäljellä oleva hankintameno	55 791 692,74	59 304 110,68
Ei-vakuudelliset jäljellä oleva hankintameno yhteensä	26 177 507,05	47 959 336,26
	<u>81 969 199,79</u>	<u>107 263 446,94</u>

9. Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset

	Aineettomat oikeudet ja pitkävaikutteiset menot	Ennakkomaksut	2018 Kalusto
Hankintameno 1.1.	38 552 800,01	1 670 885,63	3 348 747,72
Lisäykset	2 115 110,98	4 123 363,20	192 390,06
Vähennykset	0,00	0,00	-63 008,25
Siirrot erien välillä	5 102 217,83	-5 102 217,83	0,00
Hankintameno 31.12.	45 770 128,82	692 031,00	3 478 129,53
Kertyneet poistot 1.1.	-24 156 082,95	0,00	-3 016 510,15
Tilikauden poistot	-7 553 623,26	0,00	-115 404,88
Kertyneet suunnitelmapoistot 31.12.	-31 709 706,21	0,00	-3 131 915,03
Kirjanpitoarvo 31.12.	<u>14 060 422,61</u>	<u>692 031,00</u>	<u>346 214,50</u>

10. Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset

	2018		2017	
	Alkuperäinen hankintameno	Käypä arvo (=kirjanpitoarvo)	Alkuperäinen hankintameno	Käypä arvo (=kirjanpitoarvo)
<i>Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset</i>				
Osakkeet ja osuudet	1 724 257 461,04	2 089 563 531,05	1 608 417 048,22	2 118 277 860,97
Rahoitusmarkkinavälineet	14 425 199,45	12 708 130,10	12 910 794,36	13 064 815,53
Saamiset vakuutusmaksunvälittäjiltä	851 823,75	851 823,75	121 080,94	121 080,94
Rahat ja pankkisaamiset	4 682 605,09	4 682 605,09	4 189 488,72	4 189 488,72
Kertyneet korot	170 243,41	170 243,41	120 717,72	120 717,72
<i>Yhteensä</i>	<u>1 744 387 332,74</u>	<u>2 107 976 333,40</u>	<u>1 625 759 129,96</u>	<u>2 135 773 963,88</u>
<i>Etukäteen hankitut sijoitukset</i>	46 178 884,23	48 997 723,84	20 205 779,80	17 423 561,95
Sijoitussidonnaisten vakuutusten vastuovelkaa vastaavat sijoitukset	<u>1 698 208 448,51</u>	<u>2 058 978 609,56</u>	<u>1 605 553 350,16</u>	<u>2 118 350 401,93</u>

Rahat ja pankki- yms saamiset sisältävät tilinpäätöshetkellä voimassa olevien maksettujen vakuutusten nettomaksuja, joita ei vielä ole sijoitettu.

5 534 428,84 4 310 569,66

11. Oman pääoman muutokset

11.1 Oman pääoman muutokset

	1.1.2018	Lisäykset	Vähennykset	31.12.2018
Pohjarahasto	4 482 208,24	0,00	0,00	4 482 208,24
Takuupääoma	37 585 505,12	0,00	0,00	37 585 505,12
Varmuusrahasto	316 934 731,89	49 445 365,66	0,00	366 380 097,55
Käyttörahassto	1 478 138,23	400 000,00	-45 000,00	1 833 138,23
Tilikauden voitto *)	51 724 640,66	46 738 033,77	-51 724 640,66	46 738 033,77
Oman pääoman muutokset yhteensä	<u>412 205 224,14</u>	<u>96 583 399,43</u>	<u>-51 769 640,66</u>	<u>457 018 982,91</u>

*) Vähennyserä sisältää maksetun takuupääoman koron 1 879 275,26 euroa.

11.2 Laskelma voitonjakokelpoisista varoista

	31.12.2018
Tilikauden voitto	46 738 033,77
+ Muu vapaa oma pääoma	
Varmuusrahasto	366 380 097,55
Käyttörahassto	1 833 138,23
Voitonjakokelpoiset varat yhteensä	<u>414 951 269,55</u>

12. Tilinpäätössiirtojen kertymä

Poistoero	2018	2017
Kertynyt poistoero 1.1.	809 964,05	941 270,12
Lisäykset	0,00	-162 425,70
Vähennykset	-140 767,74	31 119,63
Kertynyt poistoero 31.12.	<u>669 196,31</u>	<u>809 964,05</u>

13. Muut pakolliset varaukset

	2018	2017
Työttömyysturvan omavastuuvaraus	0,00	88 676,16
	<u>0,00</u>	<u>88 676,16</u>

14. Laskennalliset verovelat

	2018	2017
Verotettavan tulon ja kirjanpidon tuloksen jaksotuserojen ja muiden väliaikaisten erojen perusteella laskettu verovelka	748 102,67	942 394,36
Arvostuseroista laskettu verovelka, jonka toteutumista pidetään todennäköisenä seuraavan vuoden aikana.	10 600 000,00	7 600 000,00
	<u>11 348 102,67</u>	<u>8 542 394,36</u>

15. Saamiset ja velat

15.1 Saamisten erittely

	2018	2017
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		
Muut saamiset	534 008,49	490 947,92
	<u>534 008,49</u>	<u>490 947,92</u>

15.2 Velkojen erittely

	2018	2017
Velat saman konsernin yrityksille		
Ostovelat	1 475 446,64	2 119 550,21
Muut velat	67 128,80	51 144,68
	<u>1 542 575,44</u>	<u>2 170 694,89</u>

16. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat taseen liitetiedot

16.1 Vakuudet

	2018	2018	2017	2017
	Vakuudet/pantit/ takaukset yms sitoumukset	Velan määrä	Vakuudet/pantit/ takaukset yms sitoumukset	Velan määrä
Omien velkojen vakuudeksi				
Kiinteistökiinnitykset	23 396 480,00	2 390 828,34	23 396 480,00	14 255 888,00
	<u>23 396 480,00</u>	<u>2 390 828,34</u>	<u>23 396 480,00</u>	<u>14 255 888,00</u>

16.2 Taseeseen sisällyttömät vastuusitoumukset ja vastuut

Johdannaissopimukset	2018	2017
Valuuttajohdannaiset		
<i>Termini- ja futuurisopimukset, avoimet</i>		
Kohde-etuus	-41 397 720,75	-61 089 377,22
Käypä arvo	<u>565 399,19</u>	<u>-325 033,17</u>
Vuokravastuut		
Alkaneella tilikaudella maksettava määrä	906 913,08	1 548 895,35
Seuraavina vuosina maksettava määrä	<u>3 782 076,48</u>	<u>3 369 714,24</u>
	<u>4 688 989,56</u>	<u>4 918 609,59</u>
Arvonlisäverovastuut		
<i>Arvonlisäverotuksen ryhmäkisteröintiin liittyvä ryhmän vastuu</i>		
Konserniyritykset	-134 414,46	-244 324,56
Yhteistoimintayritykset	<u>1 846 176,42</u>	<u>2 369 617,10</u>
	<u>1 711 761,96</u>	<u>2 125 292,54</u>
<i>Kiinteistöinvestointien arvonlisäverolain 120§:n mukainen tarkistusvastuu - 10v.tarkistuskausi</i>		
Yhtiö	120 612,00	1 474 849,86
Muut ryhmän yritykset	<u>49 929 906,60</u>	<u>44 718 475,09</u>
	<u>50 050 518,60</u>	<u>46 193 324,95</u>
Muut vastuusitoumukset		
Sijoitussitoumukset	14 511 069,10	1 756 638,60
Merkintäsitoumukset	537 805 883,46	515 891 191,96
Myönnetty limiitti	<u>80 536 525,35</u>	<u>42 306 881,86</u>
	<u>618 342 408,81</u>	<u>558 198 073,82</u>

17. Lähipiirilainat ja -liiketoimet

17.1 Lähipiirilainat ja -liiketoimet (VYL 8 luku 11 § ja KPA 2 luku 7 b §)

LähiTapiola Keskinäisen Henkivakuutusyhtiön lähipiiriin muodostaa konserniin kuuluvat yritykset (liite 7.1 ja 7.2) sekä yhtiöt, joissa Henkiyhtiöllä huomattava vaikutusvalta (konsernirakenne toimintakertomuksessa). Yhtiöiden lisäksi lähipiiriin luetaan Henkiyhtiön hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja ja tämän sijainen sekä johtoryhmän jäsenet sekä näiden läheiset perheenjäsenet ja yhtiöt, joissa edellä mainitut henkilöt käyttävät merkittävää äänivaltaa.

LähiTapiola Keskinäisen Henkivakuutusyhtiön lähipiirirekisteriin kuuluville myönnetyt lainat

Tytäryhtiöt	146 524 648,20
Osakkuusyritykset ja yhteisyritykset	330 138,69
Yhteisön tai sen emoyhtiön johtoon kuuluvat avainhenkilöt	
Muut lähipiiriin kuuluvat osapuolet	
	146 854 786,89

Lähipiirille myönnettyissä lainoissa noudatetaan normaaleja luottoehtoja. Laina-aika on pääsääntöisesti 10-40 vuotta ja korko kiinteä.

Yhtiöllä ei ole lähipiiriliiketoimia, jotka olisi tehty muita kuin tavanomaisia kaupallisia ehtoja noudattaen.

LähiTapiola Keskinäisen Henkivakuutusyhtiön vakuudet ja vastuusitoumukset LähiTapiola-ryhmän yhtiöiden hyväksi on esitetty liitteellä 16. Muiden lähipiiriin kuuluvien hyväksi ei ole annettu vakuuksia eikä vastuusitoumuksia.

Johdon palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset on ilmoitettu liitteellä 3.

17.2 Pääomalainat

Velkoja	Useita
Lainan pääoma	100.000.000 euroa

Pääasialliset lainaehdot Lainasopimus on voimassa 23.11.2043 saakka. Lainan ensimmäinen mahdollinen takaisinmaksupäivä on 23.11.2023, jonka jälkeen laina on mahdollista maksaa takaisin minä tahansa koronmaksupäivänä (23. marraskuuta), jos velallinen täyttää ne edellytykset, jotka takaisinmaksulle on lainsäädännössä asetettu.

Ensimmäistä takaisinmaksupäivää edeltävään päivään saakka lainan vuotuinen korko on 3,5 prosenttia. Jos velallinen ei maksa lainaa takaisin ensimmäisenä maksupäivänä, määräytyy lainan korko uudelleen. Ensimmäisestä takaisinmaksupäivästä lähtien korko on ensimmäisenä takaisinmaksupäivänä määräytyvä Euro 5-y Mid-Swap Rate lisättyä 3,25 prosentin marginaalilla.

Pääoma voidaan palauttaa ja korkoa voidaan maksaa vain siltä osin kuin yhtiön vapaan oman pääoman ja kaikkien pääomalainojen määrä maksuhetkellä ylittää yhtiön viimeksi päättyneeltä tilikaudelta vahvistettavan tai sitä uudempaan tilinpäätökseen sisältyvän taseen mukaisen tappion määrän.

Jos korkoa ei voida maksaa, siirtyy se maksettavaksi aikaisintaan ensimmäisen sellaisen tilinpäätöksen jälkeen, jonka perusteella korkoa voidaan maksaa.

Pääomalainasopimuksen ehtoja voidaan muuttaa ainoastaan Finanssivalvonnan suostumuksella.

Lainalla ei ole vakuutta.

Pääomalaina on Euroclear Finland Oy:n hoidossa.

Velkoja
Lainan pääoma

Useita
7.000.000 euroa

Pääasialliset lainaehdot

Lainasopimus on voimassa 26.11.2024 saakka. Lainan ensimmäinen mahdollinen takaisinmaksupäivä on 26.11.2019, jonka jälkeen laina on mahdollista maksaa takaisin minä tahansa koronmaksupäivänä (26. marraskuuta), jos velallinen täyttää ne edellytykset, jotka takaisinmaksulle on lainsäädännössä asetettu.

Ensimmäistä takaisinmaksupäivää edeltävään päivään saakka lainan vuotuinen korko on 3,625 prosenttia. Jos velallinen ei maksa lainaa takaisin ensimmäisenä maksupäivänä, määräytyy lainan korko uudelleen. Ensimmäisestä takaisinmaksupäivästä lähtien korko on ensimmäisenä takaisinmaksupäivänä määräytyvä Euro 5-y Mid-Swap Rate lisättyä 3,25 prosentin marginaalilla.

Pääoma voidaan palauttaa ja korkoa voidaan maksaa vain siltä osin kuin yhtiön vapaan oman pääoman ja kaikkien pääomalainojen määrä maksuhetkellä ylittää yhtiön viimeksi päättyneeltä tilikaudelta vahvistettavan tai sitä uudempaan tilinpäätökseen sisältyvän taseen mukaisen tappion määrän.

Jos korkoa ei voida maksaa, siirtyy se maksettavaksi aikaisintaan ensimmäisen sellaisen tilinpäätöksen jälkeen, jonka perusteella korkoa voidaan maksaa.

Pääomalainasopimuksen ehtoja voidaan muuttaa ainoastaan Finanssivalvonnan suostumuksella.

Lainalla ei ole vakuutta.

Pääomalaina on Euroclear Finland Oy:n hoidossa.

Muut liitetiedot

Tulosanalyysi

	Toteuma	Toteuma	Muutos	€ 1 000 Muutos %
	1-12/2018	1-12/2017		
Vakuutusmaksutulo	446 020	513 180	-67 160	-13,1
Sijoitustoiminnan tuotot ja kulut sekä arvonkorotukset ja niiden oikaisut	36	258 661	-258 625	-100,0
Maksetut korvaukset	-356 400	-325 728	-30 673	9,4
Vastuuvelan muutos ennen lisäetuja (asiakasetuja) ja tasoitusmäärän muutosta	25 631	-340 066	365 697	-107,5
Liikekulut	-51 528	-55 355	3 826	-6,9
Vakuutustekninen tulos ennen lisäetujen (asiakasetujen) ja tasoitusmäärän muutosta	63 757	50 692	13 066	25,8
Muut tuotot ja kulut	-503	-2 340	1 837	-78,5
Liikevoitto	63 254	48 352	14 902	30,8
Tasoitusmäärän muutos	10 274	10 274	0	0,0
Lisäedut (asiakasedut)	-3 151	2 265	-5 415	-239,1
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	70 377	60 891	9 487	15,6
Tilinpäätössiirrot	141	131	9	7,2
Tuloverot ja muut välittömät verot	-23 780	-9 297	-14 483	155,8
Kauden voitto	46 738	51 725	-4 987	-9,6
Liikevoitto	63 254	48 352	14 902	30,8
Arvostuserojen muutos	-30 227	15 610	-45 837	-293,6
Kokonaistulos	33 027	63 962	-30 935	-48,4

Sijoitusjakauma käyvin arvoin 1.1. – 31.12.2018

	31.12.2018		31.12.2017		31.12.2018		31.12.2017
	milj.eur	%	milj.eur	%	milj.eur	%	%
Korkosijoitukset yhteensä	1 762,5	57,7	1 595,8	53,1	1 762,5	57,7	53,1
Lainasaamiset ¹⁾	353,3	11,6	406,8	13,5	353,3	11,6	13,5
Joukkovelkakirjalainat	1 317,9	43,1	1 121,6	37,3	1 317,9	43,1	37,3
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ^{1) 2)}	91,3	3,0	67,5	2,2	91,3	3,0	2,2
Osakesijoitukset yhteensä	713,8	23,4	800,8	26,6	713,8	23,4	26,6
Noteeratut osakkeet ³⁾	279,5	9,1	444,0	14,8	279,5	9,1	14,8
Pääomasijoitukset ⁴⁾	297,5	9,7	287,3	9,6	297,5	9,7	9,6
Noteeraamattomat osakkeet ⁵⁾	136,8	4,5	69,5	2,3	136,8	4,5	2,3
Kiinteistösijoitukset yhteensä	556,2	18,2	586,1	19,5	556,2	18,2	19,5
Suorat kiinteistösijoitukset	384,4	12,6	434,7	14,5	384,4	12,6	14,5
Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitukset	171,7	5,6	151,3	5,0	171,7	5,6	5,0
Muut sijoitukset	23,5	0,8	22,9	0,8	23,5	0,8	0,8
Hedge-rahastosijoitukset ⁶⁾	5,1	0,2	5,2	0,2	5,1	0,2	0,0
Hyödykesijoitukset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut sijoitukset ⁷⁾	18,4	0,6	17,8	0,6	18,4	0,6	0,8
Sijoitukset yhteensä	3 055,9	100,0	3 005,7	100,0	3 055,9	100,0	100,0
Johdannaisten vaikutus ⁹⁾					0	0	0
Sijoitukset käyvin arvoin yhteensä	3 055,9	100,0	3 005,7	100,0	3 055,9	100,0	100,0

Jvk-salkun modifioitu duraatio

3,6

- 1) Sisältää kertyneet korot
- 2) Sisältää rahat ja pankkisaamiset sekä kauppahintasaamiset ja -velat
- 3) Sisältää myös sekarahastot, jos niitä ei voida kohdistaa muualle
- 4) Sisältää pääomarahastot ja mezzanine-rahastot sekä infratruktuurisijoitukset
- 5) Sisältää myös noteeraamattomat kiinteistösijoitusyhtiöt
- 6) Sisältää kaikentyyppiset hedge-rahasto-osuudet riippumatta rahaston strategiasta
- 7) Sisältää erät, joita ei voida kohdistaa muihin sijoituslajeihin
- 8) Riskijakauma voidaan esittää vertailukausilta sitä mukaan kun tietoa kertyy (ei taannehtivasti).
Mikäli luvut esitetään vertailukausilta ja kaudet eivät ole täysin vertailukelpoisia tulee tästä antaa tieto.
- 9) Sisältää johdannaisten vaikutuksen riski- ja perusjakauman erotukseen.
Johdannaisten vaikutus voi olla +/- . Eron korjauksen jälkeen riskijakauman loppusumma täsmää perusjakaumaan.
- 10) Suhteellinen osuus lasketaan käyttäen jakajana "Sijoitukset käyvin arvoin yhteensä" -rivin loppusummaa.
Eron korjauksen jälkeen riskijakauman loppusumma täsmää perusjakaumaan.
- 10) Suhteellinen osuus lasketaan käyttäen jakajana 'Sijoitukset käyvin arvoin yhteensä'-rivin loppusummaa.

Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvo-in 1.1. – 31.12.2018

	Sijoitus-		Sitoutunut		Tuotto- %		Tuotto- %		Tuotto- %		Tuotto- %	
	toiminnan		pääoma ⁹⁾		sitoutu-		sitoutu-		sitoutu-		sitoutu-	
	nettotuotot		pääomalle		neelle		neelle		neelle		neelle	
	markkina-arvo ⁸⁾		pääomalle		pääomalle		pääomalle		pääomalle		pääomalle	
	31.12.2018		31.12.2017		31.12.2016		31.12.2015		31.12.2014		31.12.2014	
	milj. euroa	milj. euroa	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Tuotto €/ / % sit. pääomalle												
Korkosijoitukset yhteensä	-6,4	1 660,7	-0,4	2,3	4,1	0,9	4,1	0,9	4,1	0,9	4,1	4,1
Lainasaamiset ¹⁾	9,8	390,4	2,5	2,6	3,1	4,2	3,1	4,2	3,1	4,2	3,1	4,4
Joukkovelkakirjalainat	-15,8	1 190,3	-1,3	2,4	4,6	0,6	4,6	0,6	4,6	0,6	4,6	4,3
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ^{1) 2)}	-0,4	80,0	-0,6	-1,5	-0,6	-0,4	-0,6	-0,4	-0,6	-0,4	-0,6	1,0
Osakesijoitukset yhteensä	53,5	723,8	7,4	10,7	6,5	18,4	6,5	18,4	6,5	18,4	6,5	12,1
Noteeratut osakkeet ³⁾	-21,4	356,4	-6,0	8,9	5,2	18,7	5,2	18,7	5,2	18,7	5,2	8,3
Pääomasijoitukset ⁴⁾	38,5	285,5	13,5	10,7	7,9	19,0	7,9	19,0	7,9	19,0	7,9	18,0
Noteeraamattomat osakkeet ⁵⁾	36,4	81,9	44,4	28,2	11,5	13,6	11,5	13,6	11,5	13,6	11,5	21,6
Kiinteistösijoitukset yhteensä	28,9	574,0	5,0	9,7	7,6	5,6	7,6	5,6	7,6	5,6	7,6	3,1
Suorat kiinteistösijoitukset	24,1	419,9	5,7	9,7	9,6	6,4	9,6	6,4	9,6	6,4	9,6	4,3
Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitukset	4,8	154,1	3,1	9,8	3,6	3,9	3,6	3,9	3,6	3,9	3,6	-0,4
Muut sijoitukset	-1,3	24,7	-5,4	-5,4	4,0	0,0	4,0	0,0	4,0	0,0	4,0	0,0
Hedge-rahastosijoitukset ⁶⁾	-0,1	5,2	-1,3	23,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Hyödykesijoitukset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut sijoitukset ⁷⁾	-1,3	19,6	-6,5	-5,7	4,0	0,0	4,0	0,0	4,0	0,0	4,0	0,0
Sijoitukset yhteensä	74,6	2 983,3	2,5	5,6	5,3	5,1	5,3	5,1	5,3	5,1	5,3	5,6
Sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut	-12,4											
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvo-in	62,2	2 983,3	2,1	5,3	5,0	4,8	5,0	4,8	5,0	4,8	5,0	5,3

1) Sisältää kertyneet korot

2) Sisältää rahat ja pankkisaamiset sekä kauppahintasaamiset ja -velat

3) Sisältää myös sekarahastot, jos niitä ei voida kohdistaa muualle

4) Sisältää pääomarahastot ja mezzanine-rahastot sekä infratruktuurisijoitukset

5) Sisältää myös noteeraamattomat kiinteistösijoitusyhtiöt

6) Sisältää kaikentyyppiset hedge-rahasto-osuudet riippumatta rahaston strategiasta

7) Sisältää erät, joita ei voida kohdistaa muihin sijoituslajeihin

8) Raportointikauden lopun ja alun markkina-arvojen muutos - kauden aikana tapahtuneet kassavirrat

Kassavirralla tarkoitetaan myyntien/tuottojen ja ostojen/kulujen erotusta

9) Sitoutunut pääoma = Markkina-arvo raportointikauden alussa + päivittäin / kuukausittain aikapainotetut kassavirrat

Liitetiedot henkivakuutuksen lisäeduista

Kohtuusperiaatteen soveltaminen ja lisätujen jakamista koskevat tavoitteet

Vakuutusyhtiölain 13 luvun 2 §:n mukaisen ns. kohtuusperiaatteen mukaan vakuutusyhtiön on, mikäli yhtiön vakavaraisuus sen sallii, palautettava kohtuullinen osa ylijäämästä lisäetuina sellaisille vakuutuksille, joilla on oikeus ylijäämän perusteella jaettavaan lisäetuihin.

LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö soveltaa kohtuusperiaatetta siten, että se käyttää ylijäämänsä pääosin lisäetuihin ja vakavaraisuuden vahvistamiseen sekä maksaa riskipääoman merkitsijöille markkinaehtoisen tuoton.

LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiön tavoitteena on antaa ylijäämän jakoon oikeutetuille vakuutus-säästöille pitkällä aikavälillä ennen kuluja ja veroja kokonaistuotto, joka eläkevakuutuksessa ylittää euroalueen valtioiden pitkien, vähintään 10-vuotisten joukkovelkakirjalainojen korkotason ja säästöhenkivakuutuksessa vastaavasti 5-vuotisten valtionlainojen korkotason. Rahastoivassa riskivakuutuksessa tavoitteena on, että reaalin kokonaiskorko on positiivinen.

Vakuutussäästöjen kokonaistuottotavoitteena ilmaista lisätutavoitetta ei sovelleta sijoitussidonnaisiin vakuutuksiin eikä riskivakuutuksiin, joihin ei liity vakuutussäästöä. Riskivakuutuksissa kohtuusperiaatetta noudatetaan siten, että riskiliikkeen ylijäämästä palautetaan asiakkaille maksunalennuksina tai riskietuuksien ilmaisina korotuksina se osa, jota ei varata riskiliikkeen heilahtelujen varalle.

Edellä kollektiivisesti kaikille eläkevakuutuksille ja säästöhenkivakuutuksille määriteltyä kokonaistuottotavoitetta sovelletaan yksittäisiin vakuutussopimuksiin ottamalla huomioon hyvityksiä määrättäessä yleinen korkotaso ja sen heilahtelun voimakkuus, yhtiön onnistuminen sijoitustoiminnassa, kunkin vakuutuksen laskuperustekorko, vakuutuksen hoitamisen kustannukset, vakuutuksesta liikekulujen kattamiseen menevät erät sekä yhtiön vakavaraisuus. Asiakashyvitysten tasossa otetaan vakuutuslajeittain huomioon tarve varautua tulevaisuudessa huomattavasti kohoaviin korvausmenoihin mm. kuolleisuudessa tapahtuvien muutosten takia.

Asiakkaan vakuutussäästöille hyvitablevä kokonaiskorko muodostuu laskuperustekorosta ja annettavista hyvityksistä.

Seuraavat tekijät vaikuttavat sopimuksille maksettavaan kokonaiskorkoon:

- matalampi laskuperustekorotaso tai korkeampi liikekulujen kattamiseksi menevän osuuden taso voi korottaa kokonaiskorkoa
- pitkäaikaisen sidotun säästämisen tuotteiden, kuten esim. eläkevakuutusten, kokonaiskorko on korkeampi kuin vapaasti takaisinostettavissa olevien vakuutusten.

Kokonaiskorko voi joissakin sopimuksissa olla korkeinta sovellettavaa laskuperustekorota pienempi.

Asiakashyvitysten tasossa pyritään vakautteen tasoitamalla sijoitustuottojen vaihtelua siten, että varataan hyvien sijoitustuottojen vuosina osa ylijäämästä myöhempinä vuosina jaettavaksi.

Vakavaraisuustavoitteena on sellainen laadullinen ja määrällinen vakavaraisuus, että se ei rajoita yhtiön toimintaa ja lisätutavoitteiden mukaisten lisätujen maksamista vakuutuksenottajille.

Lisätutavoitteiden julkaiseminen tässä muodossa perustuu vakuutusyhtiölakiin, ja tavoitteet kuvaavat ylijäämän jakautumista oman pääoman ja vakuutussopimuksista johtuvan vastuuvelan välillä.

Lisätutavoitteet eivät siten ole sellaisia yksittäistä vakuutussopimusta koskevia tietoja, joita vakuutuksenottajalle tulee vakuutussopimuslain mukaan antaa, eivätkä ne sen vuoksi ole osa mitään yksittäistä vakuutussopimusta.

Lisätutavoitteet eivät ole yhtiötä sitovia ja ne ovat voimassa toistaiseksi. Yhtiön hallitus päättää vuosittain lisäeduista ja tarvittavista muutoksista lisätujen jakamista koskeviin tavoitteisiin.

Tavoitteet ja selvitys niiden toteutumisesta julkaistaan yhtiön internet-verkkosivuilla ja tilinpäätöksessä.

LähiTapiola Henkiyhtiön lisätujen jakamista koskevien tavoitteiden toteutuminen vuosina 2009–2018

Yhtiön lisätutavoite on luonteeltaan pitkän aikavälin tavoite, eli sen toteutumista tulee tarkastella useamman vuoden aikavälillä. Yksittäisinä vuosina yhtiö voi jäädä tavoitteiden alle.

Tästä syystä seuraavassa on tarkasteltu tavoitteen toteutumista vuosina 2009–2018, ei pelkästään vuoden 2018 osalta. Vuoden 2018 osalta voidaan todeta, että yhtiö kykeni maksamaan kaikille sopimusryhmille lisätutavoitteen mukaista kokonaiskorkoa. Vuosina 2009–2018 maksetut kokonaiskorot ovat kaikissa sopimusryhmissä ylittäneet selvästi lisätutavoitteen.

Lisätutavoitteena olevat korot on määritelty seuraavasti:

Lisätutavoitteena käytetty korko on ollut vuosina 2009–2018 Euroopan Keskuspankin julkaisemaa euroalueen valtioiden velkakirjojen tuottoindeksiä 5 ja 10 vuoden maturiteeteille. Vuosittaiset tuotot on laskettu päivä- tai kuukausinoteerausten keskiarvoina.

Seuraavassa on eritelty vakuutuslajeittain ja sopimusryhmittäin kokonaiskorkojen tasoa vuodelta 2018 ja aikaväliltä 2009–2018. On huomattava, että erilaisten sopimustyyppien suuren määrän takia tämä ei ole täysin kattava selvitys kokonaiskoroista jokaisen yksittäisen vakuutussopimuksen osalta. Vakuutuksenottajalle lähetetyistä vuositiedotteista selviää tarkasti kunkin sopimuksen laskuperustekorot ja asiakashyvityksen taso.

LähiTapiola Henkiyhtiön selvitys vakuutussäästöille annetuista kokonaiskoroista vakuutuslajeittain vuosina 2009–2018

Yksilölliset eläkevakuutukset

Yksilöllisten eläkevakuutusten vakuutussäästöille annettu kokonaiskorko vuodelta 2018 oli keskimäärin 4,0 % ja vaihteli tuotteesta ja laskuperustekorosta riippuen 2,5 %:n ja 4,5 %:n välillä. Kaikille tuotteille kokonaiskorko oli yli 10 vuoden tavoitekoron, joka vuonna 2018 oli keskimäärin 0,5 %.

Laskuperuste-korko	Asiakas-hyvitys	Kokonaiskorko
4,5 %	0,0 %	4,5 %
3,5 %	0,0 %	3,5 %
2,5 %	0,0 %	2,5 %
1,5 %	1,6 %	3,1 %

Oheisessa kuvassa on esitetty yksilöllisten eläkevakuutusten kokonaiskorko verrattuna tavoitteeseen vuosina 2009–2018. Kokonaiskorko on ylittänyt tavoitteen kaikkina vuosina.

Säästöhenkivakuutukset ja kapitalisaatiosopimukset

Säästöhenkivakuutusten vakuutussäästöille annettu kokonaiskorko vuodelta 2018 oli keskimäärin 3,2 % ja vaihteli tuotteesta ja laskuperustekorosta riippuen 2,2 %:n ja 4,5 %:n välillä. Kaikille tuotteille kokonaiskorko oli yli 5 vuoden tavoitekoron, joka vuonna 2018 oli keskimäärin -0,1 %.

Laskuperuste-korko	Asiakas-hyvitys	Kokonaiskorko
4,5 %	0,0 %	4,5 %
3,5 %	0,0 %	3,5 %
2,5 %	0,0 %	2,5 %
1,5 %	1,2 %	2,7 %
0,0 %	2,2 – 2,7 %	2,2 – 2,7 %

Laajan omaisuusluokkahajautuksen varainhoitosalkuihin liittyvän nollaperustekorokaisen vakuutussäästön, ns. Korkohyvityksen, asiakashyvitys on 2,2 % vuonna 2019. Vuonna 2018 maksettu asiakashyvitys oli 2,2 %. Asiakkaat voivat liittää laajan omaisuusluokkahajautuksen varainhoitosalkkuja LähiTapiola Sijoitusvakuutus ja LähiTapiola Kapitalisaatiosopimus nimisiin sijoitusvakuutuksiin.

Oheisessa kuvassa on esitetty säästöhenkivakuutusten kokonaiskorko verrattuna tavoitteeseen vuosina 2009–2018. Kokonaiskorko on keskimäärin ylittänyt tavoitteena olevan 5 vuoden korkotuoton ko. ajanjaksolla.

Ryhmäeläkevakuutukset

Ryhmäeläkevakuutusten vakuutussäästöille annettu kokonaiskorko vuodelta 2018 oli keskimäärin 3,6 %. Etueläke-vakuutuksissa kokonaiskorko oli 2,9 %:n ja 4,25 %:n välillä ja TOP-eläkevakuutuksissa 3,3 %:n ja

Laskuperuste-korko	Asiakas-hyvitys	Kokonaiskorko
4,25 %	0,0 %	4,25 %
3,5 %	0,0 %	3,5 %
2,5 %	0,4 - 0,8 %	2,9 - 3,3 %
1,5 %	1,4 - 1,9 %	2,9 - 3,4 %
1,0 %	2,4%	3,4%

3,5 %:n välillä. Kaikkien tuotteiden kokonaiskorko oli yli 10 vuoden tavoitekoron, joka vuonna 2018 oli keskimäärin 0,5 %.

Oheisessa kuvassa on esitetty ryhmäeläkevakuutus-
ten kokonaiskorko verrattuna tavoitteeseen vuosilta
2009–2018. Kokonaiskorko on keskimäärin ylittänyt ta-
voitteena olevan 10 vuoden korkotuoton kaikkina vuosi-
na.

LähiTapiola Henkiyhtiön selvitys riskivakuutuksille annetuista lisäeduista vuonna 2018

Voitonjakoon oikeutetuissa riskivakuutuksissa kohtuus-
periaatetta sovelletaan kuolemantapausturvien osalta
korotettujen korvaussummien tai maksualennusten
muodossa. Korvaussummien korotus, sekä maksualen-
nuksen suuruus vaihtelee vakuutuksen alkamisajankoh-
dan, sukupuolen ja vakuutetun iän perusteella.

Vuonna 2018 riskivakuutuksille maksettiin lisäetuja
1,5 miljoonaa euroa. Riskivakuutuksissa lisäedut vahvis-
tetaan etukäteen. Vuodelle 2019 on vahvistettu vastaavat
lisäedut kuin vuodelle 2018.

LähiTapiola Henkiyhtiön selvitys tulevien lisäetujen varauksen käytöstä laskuperustemuutoksesta ai- heutuneen tappion kattamiseen

Tulevien lisäetujen varauksen laskuperuste mahdollistaa
vastuun käyttämisen sellaisen tappion peittämiseen, joka
on syntynyt vastuavelan laskuperusteen muuttamisesta.
Tilinpäätöksessä tehty korkotäydennys kasvatti vastuu-
velkaa 37,7 miljoonaa euroa.

Tulevien lisäetujen varausta käytettiin vuonna 2018
7,9 miljoonaa euroa yksilöllisen eläkevakuutuksen korko-
täydennykseen, 2,4 miljoonaa euroa sijoitussidonnaiseen
vakuutukseen liittyvien ylijäämän jakoon osallisten yksi-
löllisten henkivakuutusten korkotäydennykseen ja
1,5 miljoonaa euroa kiinteämaksuisen henkivakuutuksen
korkotäydennykseen.

Yksilöllisellä eläkevakuutuksella tulevien lisäetujen va-
raus on 16,6 miljoonaa euroa, sijoitussidonnaiseen va-
kuutukseen liittyvien ylijäämän jakoon osallisten yksilöl-
listen henkivakuutusten tulevien lisäetujen varaus on
22,7 miljoonaa euroa ja kiinteämaksuisella henkivakuu-
tuksella ei ole muutosten jälkeen tulevien lisäetujen va-
rausta.

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiön (LähiTapiola Henkiyhtiö) tilinpäätös on laadittu kirjanpito-, osakeyhtiö- ja vakuutusyhtiölakien mukaisesti. Lisäksi noudatetaan sosiaali- ja terveysministeriön vakuutusyhtiötilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä annettua asetusta ja kirjanpitoasetuksen säännöksiä siten kuin edellä olevassa asetuksessa säädetään sekä vakuutusyhtiöitä valvovien viranomaisten, sosiaali- ja terveysministeriön ja Finanssivalvonnan, päätöksiä, määräyksiä ja ohjeita. LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiön tilinpäätös yhdistellään LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen.

Yleiset tiedot

LähiTapiola-ryhmän ylimpänä emoyrityksenä toimii LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiö (LähiTapiola Vahinkoyhtiö, y-tunnus 0211034-2). LähiTapiola Henkiyhtiö laatii alakonsernin konsernitilinpäätöksen. LähiTapiola-ryhmän tilinpäätökset ovat nähtävillä osoitteessa www.lahitapiola.fi / Tieto LähiTapiolasta / Talous.

Aineettomien hyödykkeiden arvostus ja jaksotus

Muut pitkävaikutteiset menot

Muina pitkävaikutteisina menoina on aktivoitu huoneistojen perusparannusmenot sekä ICT-järjestelmien suunnittelu- ja ohjelmointimenot. Ne esitetään taseessa suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetyn hankintameno määräisinä.

Sijoitusten arvostus ja jaksotus

Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet

Rakennukset ja rakennelmat esitetään taseessa suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetyn hankintameno määräisinä tai ne on kirjattu sitä alempaan käypään arvoon.

Kiinteistöosakkeet esitetään taseessa hankintameno määräisinä tai ne on kirjattu sitä alempaan käypään arvoon. Kiinteistöjen ja kiinteistöosakkeiden arvoihin on voitu tehdä arvonkorotus, mikäli niiden arvo on tilikauden päättyessä ollut pysyvästi alkuperäistä hankintamenoa olennaisesti suurempi. Sijoitusomaisuudeksi katsottavan kiinteistön tai kiinteistöosakkeen arvonkorotuksen vastaerä on tuloutettu tuloslaskelmassa vuodesta 1978 lähtien, ja sitä aikaisemmin tehdyt arvonkorotukset on kirjattu sidottuun omaan pääomaan arvonkorotusrahastoon. Käyttöomaisuudeksi katsottavan sijoituksen vastaerä on kirjattu sidottuun omaan pääomaan arvonkorotusrahastoon.

Sijoituksista aikaisemmin tehdyt arvonalennukset palautetaan käyvän arvon noustessa (tulosaikutteisesti) enintään alkuperäiseen hankintameno saakka.

Osakkeet ja osuudet

Osakkeet ja osuudet esitetään taseessa hankintameno tai sitä alemman käyvän arvon määräisenä. Hankintameno lasketaan keskihintaa käyttäen. Aikaisemmin tehdyt arvonalennukset palautetaan osakkeiden ja osuuksien arvoon siltä osin kuin käypä arvo ylittää kirjanpitoarvon.

Lainaksi annetut arvopaperit sisältyvät taseeseen. Tiedot lainaksi luovutetuista arvopapereista esitetään taseen liitetiedoissa.

Rahoitusmarkkinavälineet

Rahoitusmarkkinavälineitä ovat joukkovelkakirjalainat ja muut rahamarkkinainstrumentit. Rahoitusmarkkinavälineet esitetään taseessa hankintameno määräisinä. Hankintameno lasketaan keskihintaa käyttäen. Rahoitusmarkkinavälineiden nimellisarvon ja hankintahinnan erotus on jaksotettu korkotuotoiksi tai niiden vähennyksiksi rahoitusmarkkinavälineen juoksuaikana. Vastaerä on kirjattu rahoitusmarkkinavälineen hankintameno lisäykseksi tai vähennykseksi. Korkotason vaihtelusta aiheutuvia ja muita tilapäisiä arvonmuutoksia ei ole kirjattu. Muista syistä aiheutuneet arvonalennukset on kirjattu.

Samoin on kirjattu arvonalennuksen palautukset, mikäli rahoitusmarkkinavälineen käypä arvo on myöhemmin noussut yli alennetun hankintameno, enintään alkuperäiseen hankintameno saakka.

Lainasaamiset, talletukset ja jälleenvakuutustalletusaamiset

Lainasaamiset, talletukset ja jälleenvakuutustalletusaamiset esitetään taseessa nimellisarvon tai tätä pysyvästi alemman todennäköisen arvon määräisenä. Korkotason vaihtelusta aiheutuvia ja muita tilapäisiä arvonmuutoksia ei ole kirjattu. Muista syistä aiheutuneet arvonalennukset on kirjattu.

Samoin on kirjattu arvonalennuksen palautukset, mikäli käypä arvo on myöhemmin noussut yli alennetun hankintamenon, enintään alkuperäiseen hankintameno saakka.

Johdannaissopimukset

Johdannaissopimuksia käytetään ensisijaisesti sijoitus-salkkujen suojaukseen. Kirjanpidollisesti johdannaisia kuitenkin käsitellään pääasiassa ei-suojaavina, vaikka johdannaiset toimivat tehokkaina suojauksina.

Tilikauden aikana sopimusten sulkemisesta tai raukeamisesta syntyneet voitot ja tappiot on kirjattu tilikauden tuotoksi tai kuluksi.

Ei-suojaavat sopimukset

Ei-suojaavan tai ei-suojaavasti käsitellyn johdannaissopimuksen käyvän arvon ja sitä korkeamman kirjanpitoarvon negatiivinen erotus kirjataan kuluksi. Realisoitumattomia tuottoja ei kirjata.

Suojauslaskennan soveltaminen

Suojauslaskentaa käytettäessä johdannaisen negatiivinen arvonmuutos jätetään kirjaamatta kuluksi siltä osin kuin suojattavan kohteen arvonnousu kattaa sen. Se osa johdannaisen negatiivisesta arvonmuutoksesta, joka ylittää suojattavan kohteen arvonnousun, kirjataan kuluksi. Johdannaissopimuksen käyvän arvon ja sitä alemman kirjanpitoarvon erotus kirjataan tuotoksi suojattavasta tase-erästä kuluksi kirjattuun määrään asti. Jos suojattavasta tase-erästä ei tuloslaskelmaan kirjata arvonmuutosta, ei suojaavasta sopimuksesta kirjata arvostustuottoa tai -kuluja.

Sijoitusten käypien arvojen määrittäminen

Kiinteistösijoitukset

Kiinteistöjen ja kiinteistöosakkeiden arvoina käytetään markkinaperusteisia käypiä arvoja. Kiinteistösijoitusten arvioinnissa sovelletaan IVS:n (International Valuation Standards) sekä hyvän kiinteistöarviointitavan (ns. AKA-kriteerit) mukaisia arviointiperiaatteita ja niiden arviointimenetelmille asettamia vaatimuksia.

Asuntokohteet arvioidaan pääosin vertailukauppoihin perustuvalla kauppa-arvomenetelmällä. Toimitilakohteiden pääasiallisena arviointimenetelmänä käytetään tuot-arvoon perustuvaa kassavirtamenetelmää. Erikoiskoh-

teet arvioidaan kohteeseen parhaiten soveltuvalle markkinaperusteisella arviointimenetelmällä. Valtion asunto-lainoin lainoitettujen kiinteistösijoitusten käypänä arvona pidetään aravavuokra-asuntojen ja aravavuokratulojen käytöstä, luovutuksesta ja omaksi lunastamisesta annetun lain (1190/1993) 10 §:n mukaista luovutuskorvausta.

Arvonmäärityksen tekee Finanssivalvonnan edellyttämällä tavalla joko ulkopuolinen auktorisoitu kiinteistöarvioitsija tai LähiTapiola Kiinteistövarainhoito Oy:n asiantuntijat ulkopuolisen auktorisoidun kiinteistöarvioitsijan ohjeistamana ja auditoimana.

Osakkeet, osuudet ja rahoitusmarkkinavälineet

Noteerattujen arvopapereiden sekä sellaisten arvopapereiden, joille on olemassa markkinat, käypänä arvona on käytetty vuoden viimeisintä kaupantekokurssia tai sen puuttuessa ostokurssia. Muiden sijoitusten osalta on käypänä arvona käytetty todennäköistä luovutushintaa, kirjanpitoarvoa tai substanssiin pohjautuvaa arvoa. Pääomasijoitusrahastojen käypänä arvona on käytetty hankintamenoa tai hallinnointiyhtiön ilmoittamaa arviota rahaston käyvästä arvosta.

Lainasaamiset, talletukset ja jälleenvakuutustalletusaamiset

Lainasaamisten, talletusten ja jälleenvakuutustalletusaamisten käypänä arvona on käytetty nimellisarvoa ottaen huomioon luottotappiovaaran edellyttämä nimellisarvon alentaminen todennäköiseen arvoon.

Zillmerointiperusteet

Zillmerointia ei sovelleta.

Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset

Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset arvostetaan taseessa käypään arvoon.

Saamisten arvostus

Vakuutusmaksusaamiset

Vakuutusmaksusaamiset esitetään taseessa enintään todennäköisen arvon määräisenä. Vakuutusmaksusaamisten nimellisarvosta on vähennetty kokemusperäinen raukeaminen, jolloin saadaan niiden todennäköinen arvo. Saaminen, josta ei todennäköisesti saada maksusuoritusta, kirjataan luottotappioksi.

Ulkomaanrahamääräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat on muutettu Suomen rahaksi Euroopan Keskuspankin tilinpäätöspäivänä julkaisemaan kurssiin. Muiden sijoitusten osalta on käytetty hankinta-ajankohdan kurssia tai sitä alemmaa tilinpäätöspäivän kurssia.

Valuuttakurssierot on kohdistettu kyseisten tulojen ja menojen oikaisueriksi. Rahojen ja pankkisaamisten sekä talletusten valuuttakurssierot samoin kuin erät, joita ei ole voitu kohdistaa suoraan tulon tai menon oikaisuksi, on kirjattu sijoitustoiminnan valuuttakurssivoitoksi tai tappioksi.

Poistot

Rakennusten ja niiden ainesosien, kaluston, aineettomien oikeuksien ja pitkävaikutteisten menojen hankintameno on aktivoitu ja se kirjataan vaikutusaikanaan suunnitelman mukaan poistoina kuluksi.

Arvioidut poistoajat ovat hyödykeryhmäkohtaisesti keskimäärin seuraavat:

Aineettomat hyödykkeet

Huoneistojen peruskorjaukset	3-10 v
ICT-järjestelmien suunnittelukustannukset	5-10 v

Kiinteistöt

Asuin-, toimisto- ja hotellirakennukset	40-50 v
Tavaratalo-, myymälä rakennukset	30-40 v
Teollisuus-, varasto ym. rakennukset	20-30 v
Rakennusten ainesosat, menojäännöspoisto	25 %

Kalusto

Konttorikoneet, -kalusto yms., menojäännöspoisto	25 %

Rakennusten olennaisten perusparannusten vaikutus pitoaikaan arvioidaan erikseen. Tuloutettujen arvonnokortusten osalta on tehty poistot kyseisen erän pitoajan mukaan.

Kirjanpidossa tehtyjen kokonaispoistojen ja suunnitelman mukaisten poistojen kertynyt erotus merkitään taseen vastattaviin erään "Tilinpäätössiirtojen kertymä, poistoero" ja tilikauden aikainen poistoeron lisäys tai vähennys esitetään tuloslaskelmassa erikseen.

Tilinpäätössiirtojen kertymä

Poistoero

Ks. kohta "Poistot"

Verotusperusteiset varaukset

Kirjanpito- ja verolainsäädännön perusteella on tehty tulosvaikutteisia varauksia.

Pakolliset varaukset

Tuotoista on vähennetty pakollisina eläkevarauksina velvoitteista vastaisuudessa aiheutuvat eläkemenot ja mahdolliset työttömyyseläkemenot, jotka kohdistuvat päättyneeseen tai aikaisempaan tilikauteen. Muina varauksina tuotoista on vähennetty keskeneräisten vahinkojen viivästyskorkovaraukset.

Välittömät verot

Tuloslaskelmassa välittömät verot on esitetty suoriteperusteisesti.

Laskennalliset verovelat/-saamiset

Verotettavan tulon ja kirjanpidon tuloksen välisiin jakotuseroihin ja muihin väliaikaisiin eroihin liittyvät laskennalliset verovelat/-saamiset esitetään tilinpäätöksen liitetiedoissa. Liitetiedoissa esitetään arvotuseroista laskettu laskennallinen verovelka, jonka toteutumista pidetään todennäköisenä seuraavan vuoden aikana.

Pääomalaina

Pääomalaina on merkitty taseen vastattaviin hankintahintaan. Velan nimellisarvon ja hankintahinnan erotus on jaksotettu korkokuluksi ja vastaerä on kirjattu pääomallainan hankintahinnan lisäykseksi.

Muut velat

Muut velat kuin vakuutustekninen vastuovelka merkitään taseeseen nimellisarvoon.

Selostus eläketurvasta ja eläkemenojen jaksottamisesta

Henkilöstön lakisääteinen eläketurva on järjestetty TyEL -vakuutuksella.

Mahdollinen lisäeläketurva, jossa etuina ovat vanhuus-, työkyvyttömyys- ja perhe-eläke sekä kuolemantapauskorvaus omaisille, on järjestetty vakuutuksella. Lisäeläke kartuttaa eläkettä vuosittain pääsääntöisesti 0,2

prosenttia TyEL:n mukaisen eläkkeen perusteena olevasta vuosiansiosta.

LähiTapiola Vahinkoyhtiön toimitusjohtajan eläkeikä on 63 vuotta. Päätoimisten hallituksen jäsenten, jotka ovat työsuhteessa LähiTapiola Vahinkoyhtiöön ja LähiTapiola Henkiyhtiöön, eläkeikä on 63 vuotta. Muiden johtajien eläkeikä/eroamisikä on kulloinkin voimassa olevan työeläkelainsäädännön mukainen tai sitä alempi, mikäli toimisuhte on sovittu päättyväksi ennen lain mukaista eläkeikää.

Eläkevakuutusmaksut on kirjattu kuluksi suoriteperusteisesti.

Vakuutustekninen vastuovelka, henkivakuutustoiminta

Vastuovelka

Sopimukset kirjataan silloin, kun yhtiöllä alkaa velvollisuus maksaa niistä korvaus mahdollisen vakuutustapahtuman sattuessa. Vastuovelka koostuu vakuutusmaksuvastuusta ja korvausvastuusta. Henkivakuutuksen vakuutusmaksuvastuu on nettoperusteinen voimassa olevien sopimuksien jäljellä olevien vakuutusaikojen odotettavissa olevista korvauksista ja liikekuluista tulevien vakuutusmaksujen vähentämisen jälkeen aiheutuva velka. Korvausvastuu on jo sattuneiden tunnettujen tai tuntemattomien vakuutustapahtumien aiheuttamista korvaus- ja selvittelykuluista aiheutuva velka. Tasoitusmäärä sisältyy korvausvastuuseen.

Riskivakuutusten tilinpäätöspäivän jälkeiseen aikaan kohdistuva osuus vakuutusmaksutulosta vähennettynä mahdollisesti saamatta olevilla vakuutusmaksuilla merkitään taseeseen vakuutusmaksuvastuuna.

Säästömuotoisten vakuutus sopimusten vakuutusmaksuvastuu lasketaan tulevien etuuksien, sopimuksen hallinnointiin liittyvien kulujen ja tulevien vakuutusmaksujen pääoma-arvona. Pääoma-arvon laskennassa käytetään pääosin hinnoittelun korkoa, kuolevuutta ja liikekuluoletuksia.

Päätetyt asiakashyvitykset huomioidaan vastuovelkaa laskettaessa. Vastuuelkaan sisältyy tulevien lisätujen vastuu, jota käytetään ensisijaisesti tulevien asiakashyvitysten maksamiseen jatkuvuuden varmistamiseksi.

Korvausvastuu muodostuu sekä tapauskohtaisesti varatuista vahingoista että tilastollisesti varatuista vahingoista.

Vastuuelkaan sisältyy riskitäydennyksiä, joilla vakuutus sopimusten kuolevuus- tai sairastavuusarviota on muutettu vastaamaan havaittua hinnoittelusta poikkeavaa tasoa.

Tuotto-oletus

Muun kuin sijoitussidonnaisten sopimusten vastuuelan diskonttauskorko on vakuutusyhtiölain mukaisesti enin-

tään se korko, jota on käytetty vakuutuksen hinnoittelussa. Korko ei saa ylittää vastuuta kattavan omaisuuden tuotto-odotusta eikä viranomais määräyksillä säädettyä tasoa. Yhtiön riskillä on säästöjä, joissa on korkotakuu 0 % - 4,5 %. Tähän vakuutuskantaan kohdistuu lisäksi korkotäydennyksiä, joilla vastuuelan diskonttokorkoa on alennettu säästöille hyvitetävää korkotakuuta alemmalle tasolle. Muun henkivakuutuksen kuin eläkevakuutuksen korvausvastuuta ei diskontata.

Sijoitussidonnaisten vakuutus sopimusten vastuuelkaa arvostettaessa keskeinen oletus on, että vakuutukselle hyvitetään tuottona vastuuelkaa kattavien varojen markkinaehtoinen tuotto.

Selostus eläketurvasta ja eläkemenojen jaksottamisesta

Henkilöstön lakisääteinen eläketurva on järjestetty TyEL -vakuutuksella.

Mahdollinen lisäeläketurva, jossa etuina ovat vanhuus-, työkyvyttömyys- ja perhe-eläke sekä kuolemantapauskorvaus omaisille, on järjestetty vakuutuksella. Lisäeläke kartuttaa eläkettä vuosittain pääsääntöisesti 0,2 prosenttia TyEL:n mukaisen eläkkeen perusteena olevasta vuosiansiosta.

LähiTapiola Vahinkoyhtiön toimitusjohtajan eläkeikä on 63 vuotta. Päätoimisten hallituksen jäsenten, jotka ovat työsuhteessa LähiTapiola Vahinkoyhtiöön ja LähiTapiola Henkiyhtiöön, eläkeikä on 63 vuotta. Muiden johtajien eläkeikä/eroamisikä on kulloinkin voimassa olevan työeläkelainsäädännön mukainen tai sitä alempi, mikäli toimisuhte on sovittu päättyväksi ennen lain mukaista eläkeikää.

Eläkevakuutusmaksut on kirjattu kuluksi suoriteperusteisesti.

Laatimisperiaatteissa tapahtuneet muutokset, jotka vaikuttavat tilikauden ja edellisen tilikauden tuloksen vertailukelpoisuuteen

LähiTapiola Henkiyhtiön laatimisperiaatteissa ei ole tapahtunut vertailukelpoisuuteen vaikuttavia muutoksia.

Konsernitilinpäätös

LähiTapiola Henkiyhtiö -konserni yhdistellään alakonsernina LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen. Tässä kappaleessa tarkastellaan LähiTapiola Henkiyhtiö -konsernin laatimisperiaatteita.

LähiTapiola Vakuutusyhtiölain mukaan konsernitilinpäätökseen yhdistellään sellaiset osakeyhtiöt ja muut niihin rinnastettavat yhtiöt, joiden määräysvallasta emo-

yhtiö omistaa suoraan tai välillisesti yli puolet. Konserniin kuuluvat yhtiöt ja konsernirakenne on kerrottu toimintakertomuksessa.

Konsernitilinpäätös on laadittu emoyhtiön ja tytäryhtiöiden tuloslaskelmien, taseiden ja liitetietojen yhdistelminä, joista on eliminoitu yhtiöiden väliset saamiset ja velat, tuotot ja kulut, voitonjako, konsernin sisäiset myyntivoitot/-tappiot sekä keskinäinen omistus. Konsernin sisäinen osakeomistus on eliminoitu hankintamenomenetelmää käyttäen. Vähemmistön osuus omasta pääomasta ja tuloksesta esitetään erikseen tuloslaskelmassa ja taseessa. Tilikauden aikana hankitut tytäryhtiöt yhdistellään hankintahetkestä lähtien ja myydyt tytäryhtiöt luovutushetkeen saakka.

Osakkuusyhtykset eli yritykset, joiden osakkeista tai äänivallasta konserni omistaa 20 - 50 % on yhdistelty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä. Asunto- ja keskinäisiä kiinteistöyhtiöitä ei yhdistellä osakkuusyhtykseen konsernitilinpäätökseen, vaikka äänivalta ja omistusrajat täytyisivätkin. Muut kuin keskinäiset kiinteistöosakkuusyhteisöt on yhdistelty konsernitilinpäätökseen osakkuusyhteisinä.

Konsernitilinpäätökseen merkitään laskennalliset verovelat ja -saamiset taseeseen. Yhdistelytoimenpiteistä johtuvat laskennalliset verovelat ja -saamiset merkitään taseeseen silloin kun niiden tulevia verovaikutuksia on pidettävä ilmeisinä niille konserniyrityksille, joita ne koskevat. Verotusperusteisten varausten ja poistoeron muutos on jaettu laskennallisen verovelan muutokseen ja tulokseen. Vastaavat tase-erät on jaettu laskennalliseen verovelkaan ja omaan pääomaan vähemmistöosuus huomioiden.

Tytäryhtiöosakkeiden arvonnkorotukset on asunto- ja kiinteistöyhtiöiden osalta kohdistettu konsernissa tytäryhtiöiden kiinteistöjen arvonnkorotuksiksi.

Eliminoinnin yhteydessä muodostunut konserniaktiiva on pääsääntöisesti kohdistettu tytäryhtiön ao. omaisuuserille, erien käypä arvo huomioon ottaen, ja konserniaktiiva poistetaan suunnitelman mukaan kuten vastaava erä. Kohdistamaton konsernilikearvo esitetään taseen vastaavissa aineettomissa hyödykkeissä omana eränään ja se poistetaan suunnitelman mukaan. Konsernireservi esitetään taseen vastattavissa omana eränään ja se tuloutetaan mahdollisuuksien mukaan yhtiön voittovarois- ta.

Konsernin sisäistä ensivakuutusliikettä ei ole eliminoitu.

Tunnuslukujen laskentakaavat ja laskentaperiaatteet

Yleiset taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

Henkivakuutuksen liikevaihto

= Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta
+ Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa
+ Muut tuotot

Henkivakuutusyhtiön tulosanalyysi

Vakuutusmaksutulo
Sijoitustoiminnan tuotot ja kulut sekä arvonnkorotukset, niiden oikaisut ja arvonnmuutokset
Maksetut korvaukset
Vastuuvelan muutos ennen lisäetuja (asiakasetuja) ja tasoitusmäärän muutosta
Liikekulut
Muut vakuutustekniset tuotot ja kulut

Vakuutustekninen tulos ennen (lisäetuja) ja tasoitusmäärän muutosta

Muut tuotot ja kulut
Osuus osakkuusyhtyksten voitoista ja tappioista ¹

Liikevoitto tai -tappio

Tasoitusmäärän muutos
Lisäedut (asiakasedut) ²

Voitto tai tappio ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja

Tilinpäätössiirrot
Tuloverot ja muut välittömät verot
Vähemmistöosuudet ¹

Tilikauden voitto tai tappio

¹ Koskee konsernitilinpäätöstä

² Lisäetuihin sisällytetään takuukoron ylittävät korot

Hallituksen toimintakertomuksessa liikevoitosta (-tappiosta) käytetään termiä liiketulos ja tilikauden voitosta (tappiosta) termiä tilikauden tulos.

Kokonaistulos

= Liikevoitto tai -tappio
+ Taseen ulkopuolisten arvostuserojen, käyvän arvonn rahaston ja arvonnkorotusrahaston muutos

Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle (käyvin arvo)

Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvo suhteessa sitoutuneeseen pääomaan lasketaan sijoituslajeittain ja sijoitusten yhteismäärälle ottaen huomioon kauden aikana tapahtuneet kassavirrat.

Kauden tuotto lasketaan ns. mukautettua Dietz:in kaavaa (aika- ja rahapainotettua kaavaa) käyttäen niin, että sitoutunut pääoma lasketaan lisäämällä kauden alun markkina-arvoon kauden aikaiset kassavirrat painotettuina sillä suhteellisella osuudella koko kauden pituudesta, joka on jäljellä tapahtumapäivästä tai tapahtumakuukauden puolivälistä kauden loppuun.

Sijoitustoiminnan nettotuottoerittely

= Sijoitustoiminnan suorat nettotuotot kirjanpidossa
+ Arvonmuutokset kirjanpidossa
+ Arvostuserojen muutos

Sijoitusjakauma käyvin arvo

Sijoitussidonnaisen vakuutuksen sijoitukset eivät ole mukana sijoitusjakaumassa. Korkorahastoista pitkän koron rahastot sisältyvät joukkovelkakirjalainoihin ja lyhyen koron rahastot rahamarkkinasijoituksiin.

Sijoitukset sijoitusrahastoihin ja niihin rinnastettaviin muihin yhteissijoitusyrityksiin, jotka sijoittavat kiinteistöihin ja kiinteistöyhteisöihin luetaan kiinteistösijoituksiin.

Johdannaisten siirtyvissä erissä olevat laskennalliset arvostuserot ja ennakkomaksuissa olevat preemiot kohdistetaan alla olevalle omaisuuserälle.

Raportin kohtaan Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset otetaan mukaan tase-erä Rahat ja pankkisäämiset, kauppahintasaamiset ja -velat sekä johdannaisten vakuudet.

Kokonaispääoman tuotto ilman sijoitussidonnaista vakuutusta prosentteina (käyvin arvo)

Liikevoitto tai -tappio
+ Korkokulut ja muut rahoituskulut
+ Perustekorkokulu
+ Arvonkorotusrahastoon/käyvän arvon rahastoon kirjattu arvonkorotus/peruutus
+ Sijoitusten arvostuserojen muutos
= $\frac{\text{Taseen loppusumma}}{\text{Taseen loppusumma}} \times 100$
- Sijoitussidonnaisten vakuutusten vastuovelka
+ Sijoitusten arvostuserot

Tunnusluvun jakaja lasketaan tilikauden ja edellisen tilikauden taseen mukaisten arvojen keskiarvona.

Henkivakuutuksessa perustekorkokululla tarkoitetaan vakuutuksille vuoden aikana hyvitettyä laskuperustekorkoa lisättynä/vähennettynä mahdollisilla laskuperustekoron täydennysvastuun muutoksilla.

Tunnusluvussa muihin rahoituskuluihin sisällytetään muut vieraasta pääomasta aiheutuneet erät kuin korko-

kulut, esimerkiksi tuloslaskelman eriin kirjatut korollisen vieraan pääoman kurssivoitot ja -tappiot.

Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana

Tunnusluku lasketaan keskiarvona kalenterikuukausien lopussa lasketuista henkilökunnan lukumääristä. Lukumäärässä otetaan huomioon palveluksessa olleiden henkilöiden mahdollinen osa-aikaisuus. Henkilökuntaan kuuluvaksi lasketaan ne henkilöt, joille maksetaan tilikauden aikana palkkaa.

Henkivakuutuksen taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

Vakuutusmaksutulo

= Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta

Liikekustannussuhde prosentteina

$$\frac{\text{Liikekulut ennen vakuutusten aktivoitujen hankintamenojen muutosta} + \text{Korvausten selvittelykulut}}{\text{Kuormitustulo (ja taseen loppusumma)}} \times 100$$

Osoittaja suhteutetaan erikseen sekä kuormitustuloon että taseen loppusummaan. Kuormitustulo on laskuperusteiden mukaan liikekustannusten kattamiseen tarkoitettu erä. Kuormitustuloon sisällytetään kaikki kuormituserät. Liikekulut eivät sisällä jälleenvakuutuksen palkkioita.

Liikekuluina käytetään kokonaisliikekuluja, kun liikekulut suhteutetaan taseen loppusummaan. Taseen loppusumma on aloittavan taseen loppusumma.

Riskienhallinnan liitetiedot

Riskienhallinnan yleiset periaatteet

Riskienhallinnan lähtökohdat

Riskienhallinta on aktiivista ja ennakoivaa toimintaa, joka tunnistaa, arvioi, rajoittaa, hyödyntää ja valvoo liiketoiminnan uhkia sekä uusia mahdollisuuksia, jotka johtuvat muuttuvista ulkoisista ja sisäisistä olosuhteista tai Lähi-Tapiolan omasta strategisesta tahtotilasta. Tavoitteena on edistää asiakkaiden taloudellisen turvan jatkuvuutta ja tukea liiketoiminnan toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista. Vastuullisen yritystoiminnan periaatteiden mukaisesti ryhmässä huolehditaan ja tiedotetaan luotettavasti riskeistä sekä niiden hallinnasta asiakkaille ja muille sidosryhmille.

Riskienhallinnan pääalueet ja riskiluokat ovat:

Taloudelliset riskit	Vakavaraisuuden hallinnan riskit Markkinariskit Luottoriskit Likviditeettiriskit Keskittymäriskit Vakuutusriskit
Operatiiviset riskit	Toiminnan suunnittelun riskit Prosessiriskit Järjestelmäriskit Henkilöstöriskit Juridiset riskit Tapahtuma- ja vahinkoriskit
Toimintaympäristön ja strategian riskit	Yleisen toimintaympäristön riskit Markkinoiden ja asiakaskäyttäytymisen riskit Kilpailun luonteen ja kilpailijoiden aiheuttamat riskit Strategisten valintojen riskit Ryhmätason erityisriskit

Riskienhallinnan organisointi

Hallituksella on kokonaisvastuu riskienhallinnan järjestämisestä. Hallitus määrittelee riskienhallinnan tavoitteet, riskinottohalukkuuden, riskinoton rajat, vastuut, mittarit ja valvontaperiaatteet. Hallitus vahvistaa vuosittain riskienhallintaa käsittelevät suunnitelmat, varmistaa niiden huomioimisen toimintasuunnitelmissa sekä valvoo suunnitelmien toteuttamista ja noudattamista. Hallitus seuraa säännöllisesti riskienhallinnan tilaa ja keskeisimpien riskien kehitystä. Vahinkoyhtiön ja vuoden 2018 alusta lukien myös Henkiyhtiön hallituksen valiokuntana toimii tarkastus- ja riskienhallintavalioikunta, joka avustaa

hallituksia niiden lakisäätöisissä ja työjärjestyksen mukaisissa asioissa liittyen yhtiöiden ja LähiTapiola-ryhmän talouteen, kirjanpitoon, vakavaraisuuteen, riskienhallintaan, tilintarkastukseen, sisäiseen valvontaan ja sisäiseen tarkastukseen. Toimitusjohtaja ja johto vastaavat riskienhallinnan käytännön valmistelusta, toteuttamisesta ja toteuttamisen seurannasta. Liiketoimintayksiköt vastaavat oman toimintansa riskien kartoittamisesta sekä niihin liittyvien riskienhallintatoimenpiteiden toteuttamisesta. Esimiesten tehtävänä on varmistaa, että liiketoimintaprosessien valvonta on riittävää ja että aina on käytettävissä luotettavaa ja ajantasaista tietoa valvonnan tuloksista. Jokainen työntekijä on velvollinen kertomaan havaitsemistaan riskeistä tai riskienhallinnan kehittämiskohteista.

Riskienhallinnan valvonnasta vastaa aina muu kuin operatiivisesta toiminnasta vastaava taho. Aktuaari-, riskienhallinta-, talous-, controller-, compliance- ja taseenhallintatoiminnot sekä sisäinen tarkastus avustavat hallitusta ja johtoa riskienhallinnan valvonnan ja riskien seurannan käytännön toteuttamisessa. Lisäksi tilintarkastus valvoo riskienhallinnan toteuttamista.

Vahinkoyhtiön hallituksella on LähiTapiola-ryhmän johtavan yrityksen hallituksena vastuu ryhmän riskienhallinnan ja vakavaraisuuden hallinnan järjestämisestä ja valvonnasta. Ryhmän riskienhallintakomitealla on keskeinen rooli ryhmän riskienhallinnan toimintaperiaatteiden valmistelussa sekä ryhmän riskien seurannassa ja valvonnassa. Ryhmän taseenhallintakomitea on taseriskien hallinnan, seurannan ja kehittämisen asiantuntijaelin, ja se raportoi suoraan hallitukselle. Komitea vastaa siitä, että taseriskien hallinta on järjestetty asianmukaisesti ja pääomat ovat tehokkaassa käytössä. Vahinkoyhtiön hallitus nimittää sijoitustoiminnan johtoryhmän, joka vastaa sijoitustoiminnan käytännön organisoinnista ja operatiivisesta markkinariskien valvonnasta.

Raportointi

Taloudellisen informaation oikeellisuus varmistetaan riittävän ajantasaisella ja tiheällä raportoinnilla, säännöllisillä täsmäytysrutiineilla, kattavalla ja ajan tasalla olevalla dokumentaatiolla raportoinnissa käytettävistä laskentamenetelmistä ja järjestelmistä. Lisäksi liiketoimintojen päätöksenteko ja raportointitoiminnot on organisatorisesti eriytetty.

Henkivakuutustoiminnan riskienhallinta

Henkivakuutustoiminnan riskit

Henkivakuutustoiminnan merkittävimmät vakuutusriskit ovat vastuuelkaan liittyvät riskit ja asiakaskäyttäytymiseen liittyvät sopimusten ja vakuutusmaksujen maksamisen keskeytymisen riskit. Vastuuelkaan liittyviä riskejä ovat laskuperustekoroon tasoon ja takaisinostoihin liittyvä korkoriski, sekä kuolevuuteen, eliniän pituuteen ja sairastuvuuteen liittyvät riskit.

Korkoriskiä hallitaan suojaamalla sijoitussalkkuja johdannaisilla, muuttamalla korkosalkun maturiteettirakennetta tai yhtiön koko strategista allokaatiota epävakaisissa markkinatilanteissa, huolehtimalla riittävän korkeasta vakavaraisuusasteesta, alentamalla vakuutuskantojen laskennallista laskuperustekorkoa vastuita täydentämällä ja käyttämällä tuotteissa takaisinostosanktioita sekä uusissa tuotteissa turvaavan alhaista laskuperustekorkoa. Yhtiö voi tarvittaessa merkittävästi vähentää taseeseen kohdistuvaa korkoriskiä replikoimalla yhtiön vastuuvelan muutoksia korkoliikkeissä osassa sijoitussalkkuaan joko johdannaisia tai ns. replikoivaa portfoliota käyttäen.

Kuolevuuteen, eliniän pituuteen ja sairastuvuuteen liittyviä riskejä hallitaan huolellisella tuotesuunnittelulla, vastuunvalinnalla, sekä jälleenvakuuttamalla valitun omavastuun ylittävät vastuut ja katastrofitapahtumista johtuvat vahinkokumulaatiot. Vastuunvalinnassa noudatetaan henkivakuutuksen yleisesti käytössä olevia vastuunvalintaohjeita, laadittua vakuutusten merkintäpolitiikkaa ja siihen liittyvää ohjeistusta. Tarvittaessa tehdään lisäksi taloudellinen vastuunvalinta vakuutettavan intressin tarkistamiseksi. Vakuutettujen havaitun kuolleisuuden ja sairastavuuden tasoa ja kehittymistä seurataan vuosittain ja vastuita täydennetään tarvittaessa. Sairausvakuutuksissa on lisäksi mahdollisuus korottaa maksuja korvausmenon nousua vastaavasti.

Takuutuottoisen vastuuvelan laskennassa käytetty laskuperustekorko vaihtelee välillä 0–3,5 % kun tehty vastuuvelan korkotäydennykset otetaan huomioon. Kuolevuutena käytetään henkivakuutuksessa ja yksilöllisessä eläkevakuutuksessa vuodelta 1987 peräisin olevaa E87-kuolevuutta 20.12.2012 mennessä myönnettyjen sopimusten osalta. Tasa-arvoistettujen 21.12.2012 tai myöhemmin alkaneiden sopimusten vastuuvelan laskennassa käytetään kuolevuutena uusia tasa-arvoisia kuolevuusperusteita (HT 2012) jotka perustuvat Henkiyhtiön omasta vakuutuskannasta estimoituun kuolevuuteen.

Sijoitustoiminnan riskit

Hallitus asettaa sijoitustoiminnalle tuottotavoitteen ja riskinoton rajat, joilla pyritään turvaamaan vakavaraisuus ja likviditeettiasema kaikissa markkinaolosuhteissa.

Markkinariskeillä tarkoitetaan varojen ja vastuiden markkina-arvojen muutoksia, jotka johtuvat taloudellisten muuttujien kuten korkojen, valuuttakurssien, osakekurssien tai kiinteistöjen arvojen tai arvovaihteluiden (volatiliteetti) muutoksista.

Sijoitustoiminnan riskeiksi luetaan myös luotto-/vastapuoli- ja likviditeettirisikit. Luotto tai vastapuolirisikillä tarkoitetaan riskiä, että johdannaisopimuksen, transaktion, lainan tms. vastapuoli ei kykene selviytymään velvoitteistaan tai vastapuolen kyky selviytyä velvoitteistaan muuttuu. Likviditeettirisikillä tarkoitetaan rahoituslikviditeetti- tai markkinalikviditeettirisikiä. Edellinen liittyy rahoitustarpeiden ja -lähteiden eriaikaisuuteen ja sen hallintaan. Jälkimmäisellä tarkoitetaan tilannetta,

jossa sijoitusomaisuutta ei kyetä myymään riittävän nopeasti vaikuttamatta markkinoiden hintatasoon.

Hallituksen hyväksymässä sijoitussuunnitelmassa kuvataan sijoitustoiminnan tuottotavoite, vakavaraisuustavoite, sijoitusomaisuuden strateginen allokaatio, sijoitusriskien oton rajat, riski- ja vakavaraisuusasemaa kuvaavat mittarit, sijoitustoiminnan ohjaus- ja raportointiprosessit sekä toimenpiteet vakavaraisuuden turvaamiseksi.

Taseenhallinnan päätehtävänä on hallitukselle esitetävän strategisen allokaation mitoittaminen siten, että vakavaraisuus säilyy tavoitellulla tasolla riittävällä todennäköisyydellä viiden vuoden aikajänteellä ja on mitoitettu huomioiden yhtiön yksilöllinen riskinotto- ja -halukkuus.

Strategisen allokaation muodostamisessa huomioidaan erityisesti korkotason muutoksesta johtuva yhtiön oman pääoman vaihtelu ja siitä aiheutuva riski yhtiön taseelle.

Taseenhallinta seuraa jatkuvasti strategisen allokaation asianmukaisuutta ja valmistelee muutosesityksen yhtiön hallitukselle tarvittaessa. Koska strateginen allokaatio edustaa pitkän aikavälin tavoitteita, sitä muutetaan vain riittävän painavista syistä, jotka liittyvät muutoksiin vakavaraisuudessa, vakuutuskannassa, sijoitusten pitkän aikavälin tuotto- ja riskiodotuksissa, yhtiön asiakashyvityspolitiikassa tai vakavaraisuusstrategiassa. Taseenhallinnan tavoitteena on varmistaa tehokas ja toimiva markkinariskeille kohdistettujen pääomien käyttö LähiTapiola-ryhmässä sekä toiminnan jatkuvuuden varmistaminen.

Markkina-, luotto- ja likviditeettiriskejä mitataan ja seurataan jatkuva-aikaisesti yleisesti käytössä olevilla menetelmillä. Riskejä hallitaan limiiteillä ja hajautuksella.

Sijoitustoiminnan liikennevalot ovat vakavaraisuusseurannan keskeinen työkalu. Vihreä valo tarkoittaa tilannetta, jossa omaisuudenhoitajat voivat toimia sijoitussuunnitelman normaalien limiittien mukaan. Keltainen valo liittyy tilanteeseen, jossa sijoitussuunnitelman puitteissa tapahtuvat sijoitusriskien lisäykset tai neutraali sijoitusallokaatio eivät ole hyväksyttävissä taseen riskillisyyden kannalta. Punaisen valon tilanteessa taseen riskillisyyden on liian korkea ja tarvitaan aktiivisia riskien vähentämistoimia. Keltaisen ja punaisen valon riskiasemassa määritellään tiukennetut rajoitukset sijoitusriskeille ja mahdolliset riskien vähentämistoimenpiteet.

Pitkän aikavälin markkinaskenaarioiden vaikutusta vakavaraisuuteen ja yhtiön toimintaan tarkastellaan vuosittain laadittavassa riski- ja vakavaraisuusarviossa (OR-SA).

Operatiivisten riskien hallinta

Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan tappionvaaraa, joka aiheutuu riittämättömistä tai epäonnistuneista sisäisistä prosesseista, henkilöstöstä, järjestelmistä ja ulkoisista

tekijöistä. Juridiset / oikeudelliset riskit ja tapahtuma-/vahinkoriskit sisältyvät operatiivisiin riskeihin. Toiminnan suunnittelun riskeillä tarkoitetaan vuosisuunnittelun valintoihin, tavoiteasetantaan ja liiketoiminnan muutostilanteisiin sisältyviä riskejä. Operatiivisten riskien hallinnan lähtökohtana on pyrkiä ehkäisemään riskien toteutumista ja minimoimaan riskeistä aiheutuvia vahinkoja.

Operatiivisten riskien hallinnan keskeisimmät osa-alueet ovat riskien kattava tunnistaminen, arviointi ja raportointi eri organisaatioissa ja eri riskialueilla sekä toiminnan laadun ja oikeellisuuden varmistaminen valvonta- ja kontrollitoimenpiteillä. Operatiiviset riskit kartoitetaan määrämuotoisella riskien kartoitusmenettelyllä vuosittain osana vuosisuunnitteluprosessia sekä aina riskitilanteen olennaisesti muuttuessa. Kartoituksissa tunnistetut riskienhallintatoimenpiteet kytketään osaksi eri liiketoimintayksiköiden vuosisuunnitelmia. Prosesseihin sisältyvien valvonta- eli kontrollitoimenpiteiden avulla varmistutaan toiminnan oikeellisuudesta ja laadusta. Osana operatiivisten riskien hallintaa kirjataan toteutuneet riskit ja läheltä piti -tapahtumat sekä tarvittavat jatkotoimenpiteet ryhmän riskitapahtumarekisteriin. Toiminnan häiriöiden ja virheiden sekä operatiivisten riskien aiheuttaminen tappioiden raportointi viranomaisille toteutetaan asetettujen vaatimusten mukaisesti. Toiminnan jatkuvuuden hallinta varmistetaan jatkuvuus- ja valmiussuunnitelmien säännöllisellä arvioinnilla, testauksella ja päivittämisellä. Lisäksi jokaisesta hankkeesta, projektista ja merkittävästä liiketoiminnan muutostilanteesta laaditaan aina erillinen riskikartoitus. Ryhmän yhtiöt ovat vastuussa toimintansa asianmukaisesta järjestämisestä, niihin kuuluvista velvoitteista ja toiminnan jatkuvuuden hallinnasta myös kaikkien ulkoistettujen toimintojensa osalta.

Operatiivisten riskien hallitsemiseksi on lisäksi erillisiä menettelytapoja ja ohjeistuksia mm.:

- prosessiriskien hallintaan
- järjestelmäriskien hallintaan
- juridisten riskien hallintaan
- turvallisuusriskien hallintaan
- tietoturvariskien hallintaan
- hankkeiden ja projektien riskienhallintaan
- vakuutettavissa olevien riskien hallintaan (oma vakuutusurva)

Toimintaympäristön ja strategian riskien hallinta

Toimintaympäristöön ja strategiseen tahtotilaan liittyviä riskejä ovat mm. yleisen toimintaympäristön, markkinoiden ja asiakaskäyttötymisen, kilpailun luonteen ja kilpailijoiden, omien strategisten valintojen ja yhtiöryhmänä toimimisen ja ryhmäsijoitusten riskit.

Toimintaympäristöön ja strategiseen tahtotilaan liittyvät riskit kartoitetaan ja niiden merkittävyys arvioidaan vuosittain vuosisuunnitteluprosessin yhteydessä. Menettelynä on ohjeistettu itsearviointi. Tunnistettujen riskien vähentämiseksi ja pienentämiseksi sekä mahdollisuuksien hyödyntämiseksi vastuulliset tahot suunnittelevat ja toteuttavat riskienhallintatoimenpiteitä, jotka toteutetaan osana organisaatio-osien vuosisuunnitelmia. Oleellinen osa strategisten riskien hallintaa on strategisten kehityshankkeiden yhteydessä toteutettava riskienhallintatyöskentely. Riskitilannetta käsitellään säännöllisesti hankkeiden ohjausryhmissä.

Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset

Espoossa 26. päivänä maaliskuuta 2019

Erkki Moisander
Hallituksen puheenjohtaja

Jari Eklund

Janne Kaippio

Mirel Leino

Olli Latola

Lauri Riekkola

Kati Sulin

Minna Kohmo
Toimitusjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Espoossa 8. päivänä huhtikuuta 2019

KPMG Oy Ab

Mikko Haavisto
KHT

Tilintarkastuskertomus

LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiön yhtiökokoukselle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiön (y-tunnus 0201319-8) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2018. Tilinpäätös sisältää sekä konsernin että emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausuntomme on ristiriidaton hallitukselle annetun lisäraportin kanssa.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*.

Olemme riippumattomia emoyhtiöstä ja konserniyrityksistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Emoyhtiölle ja konserniyrityksille suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut ovat parhaan tietomme ja käsityksemme mukaan olleet Suomessa noudatettavien, näitä palveluja koskevien säännösten mukaisia, emmekä ole suorittaneet EU-asetuksen 537/2014 5. artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja kiellettyjä palveluja. Suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut on esitetty tilinpäätöksen liitetiedossa 3.4.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaan tilintarkastusevidenssiä.

Olennaisuus

Tarkastuksemme laajuuteen on vaikuttanut soveltamamme olennaisuus. Olennaisuus on määritetty perustuen ammatilliseen harkintaamme ja se ohjaa tarkastustoimenpiteiden luonteen, ajoituksen ja laajuuden määrittämisessä, sekä todettujen virheellisyyksien vaikutusten arvioimisessa suhteessa tilinpäätökseen kokonaisuutena. Olennaisuuden taso perustuu arvioomme sellaisten virheellisyyksien suuruudesta, joilla yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa olevan vaikutusta tilinpäätöksen käyttäjien tekemiin taloudellisiin päätöksiin. Olemme ottaneet huomioon myös sellaiset virheellisyydet, jotka laadullisten seikkojen vuoksi ovat mielestämme olennaisia tilinpäätöksen käyttäjille.

Merkittävimmät arvioidut olennaisen virheellisyyden riskit

Olemme alla kuvanneet arvioimme merkittävimmistä olennaisen virheellisyyden riskeistä, mukaan lukien väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riskeistä, sekä esittäneet yhteenvedon siitä, miten olemme toimineet näiden riskien johdosta.

**MERKITTÄVIMMÄT ARVIOIDUT OLENAISEN
VIRHEELLISYYDEN RISKIT****KUINKA OLEMME TOIMINEET NÄIDEN
RISKIEN JOHDOSTA**

1 Sijoitusten arvostus (tilinpäätöksen laatimisperiaatteet s. 85–86)

Sijoitusomaisuus sisältäen sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset muodostaa taseen varoista merkittävimmän erän.

Sijoitukset arvostetaan tilinpäätöksessä pääsääntöisesti alkuperäiseen hankintamenuun tai, kuten kiinteistöt, suunnitelman mukaisin poistoin vähennettyyn hankinta-arvoon tai edellä mainittuja alempan käypään arvoon.

Tilinpäätöksen liitetiedoissa esitetään sijoitusten kirjanpitoarvojen lisäksi sijoitusten käypä arvo sekä sijoitusten nettotulos käyvin arvo.

Omaisuserien käyvät arvot perustuvat joko markkinanoteerauksiin tai yleisesti hyväksytyjen periaatteiden mukaisesti määritettyihin käypiin arvoihin. Sijoitusten käyvän arvon määrittämiseen liittyy harkinnanvaraisuutta erityisesti niiden omaisuserien ja instrumenttien osalta, joiden markkina-arvoa ei saada julkisista markkinanoteerauksista; näitä ovat esim. pääoma- ja kiinteistösijoitukset.

Sijoitusomaisuuden huomattavan tasearvon sekä sen arvostamiseen liittyvän harkinnanvaraisuuden johdosta sijoitusomaisuus ja sen esittäminen on määritelty tilintarkastuksen kannalta eräksi, johon sisältyy olennaisen virheellisyden riski.

Olemme arvioineet yhtiön soveltamien tilinpäätösperiaatteiden ja arvostusmenetelmien asianmukaisuutta.

Olemme testanneet arvopapereiden, johdannaisten ja kiinteistöomaisuuden kirjaamiseen ja arvostusprosessiin liittyviä sisäisiä kontroleja.

Tarkastuksen yhteydessä olemme myös verranneet sijoitusomaisuuden arvostuksessa käytettyjä käypiä arvoja ulkopuolisiin hintanoteerauksiin ja muiden sovellettujen arvostusmenetelmien antamiin tuloksiin sekä arvioineet yhtiön omien arvostusmenettelyjen asianmukaisuutta.

Lisäksi olemme arvioineet sijoitusomaisuutta koskevien liitetietojen oikeellisuutta.

2 Vakuutustekninen vastuovelka (tilinpäätöksen laatimisperiaatteet s. 88)

Vakuutusyhtiölain 9 luvun mukainen vakuutustekninen vastuovelka on taseen velkojen merkittävin erä.

Yhtiön omalla riskillä on takuukorkoisia eläke- ja säästöhenkivakuutuksia, joille on luvattu laskuperustekorko. Luvattuun laskuperustekorkoon liittyy sijoitustuottojen riski. Vastuovelkaa laskettaessa käytettävä korko on valittava turvaavasti.

Olemme arvioineet vakuutusteknisen vastuuvelan kirjaamiseen ja laskentaan liittyviä periaatteita ja laskentaprosessia.

Vakuutusmatemaattikkomme on osallistunut tarkastukseen ja arvioinut käytettyjen oletusten ja menetelmien asianmukaisuutta, muun muassa arvioimalla erityisesti kollektiivivaruksen

Vastuuvelan laskenta perustuu useiden eri tietojärjestelmien tuottamiin tietoihin ja niiden yhdistelyyn. Tietokannat ovat laajoja ja järjestelmien käsittelemät tietomäärät suuria. Lisäksi laskentaan liittyy johdon harkintaa sisältäviä oletuksia ja monimutkaisia vakuutusmatemaattisia laskentamalleja.

Näiden tekijöiden perusteella vastuuvelka on arvioitu tilintarkastuksessa eräksi, johon sisältyy olennaisen virheellisuuden riski.

ja korvauskäsittelyvarauksen laskentakaavojen loogisuutta.

Lisäksi olemme käyneet läpi vastuuvelan kirjanpidollisen käsittelyn asianmukaisuutta ja arvioineet vastuuvelkaa koskevien liitetietojen oikeellisuutta.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan emoyhtiön ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos emoyhtiö tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntonne. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voitaisiin kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- Tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon emoyhtiön tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- Arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.

- Teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä emoyhtiön tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomukssamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei emoyhtiö tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.
- Arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
- Hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitiilinpäätöksestä. Vastaamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoidimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnittelusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Muut raportointivelvoitteet

Tilintarkastustoimeksiantoa koskevat tiedot

Olemme toimineet LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiön yhtiökokouksen valitsemana tilintarkastajana vuodesta 2013 alkaen yhtäjaksoisesti 6 vuotta.

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen. Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomuksessa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Espoossa 8. huhtikuuta 2019

KPMG OY AB

Mikko Haavisto
KHT